C Z E C H

Basic Course

Volume V

Lessons 91-110

August 1967

Revised December 1976

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

PREFACE

This is the fifth in a series of volumes comprising the Czech Basic Course, developed and implemented at the Defense Language Institute, Foreign Language Center. The course is designed to give native English language speakers proficiency in understanding, speaking, reading and writing Czech in the Institute's intensive programs.

TABLE OF CONTENTS

Lesson		Page
91	WHAT KIND OF PERSON IS VÁCLAV SÝKORA? BREAKFAST	1
	Basic Situation A-5	
	Instrumental Case, Masculine and Neuter	
92	THE MORNING AFTER THE FIRE	13
	Instrumental Case, Feminine	
93	A BARBER OR AN AGENT?	21
	Usage of Instrumental Case	
94	COURT TRIAL IN ÚSTÍ NAD LABEM APPLYING FOR A PASSPORT	31
	Predicate Adjectives	
	Instrumental of Possessive Pronouns	
95	FRANTA RETURNS THE CHECK	40
96	MR. NOVÁK GOES TO COURT MRS. NOVÁK ASKS QUESTIONS	45
	Basic Situations B-1 and B-2	
	Actual and Iterative Durative Aspects	
97	A WALK MRS. NOVAK ASKS MORE QUESTION	65
	Basic Situation B-3	
	Instrumental of Personal Pronouns	
	Declension of Personal Pronouns--Table	

Lesson		Page
98	A FINE FOR SPEEDING SPORTS NEWS MRS. NOVÁK IS STILL ASKING QUESTIONS Basic Situation B-4 Alphabet	73
99	A LATE RETURN HOME MRS. NOVÁK IS STILL CURIOUS Basic Situation B-5 Conditional, Present	87
100	INTERROGATION OF A WITNESS MR. NOVÁK AND THE THIEF	106
101	THE GUESTS ARRIVE UNEXPECTED VISITORS Basic Situation C-1 Conditional, Past Declension of host	115
102	IN THE LIVING ROOM THE LADIES ENJOY THEMSELVES Basic Situation C-2 ABYCH	127
103	IN THE BEDROOM IN THE KITCHEN MRS. NOVÁK DISPLAYS THE HOUSE Basic Situations C-3 and C-4 Plurals Only Collective Numerals Declension of Hradčany, Karlovy Vary, Čechy, Budějovice	139

Lesson		Page
104	THE WORK AROUND THE HOUSE IN THE GARDEN Basic Situation C-5 Passive Voice	153
105	COMPANY AT THE MAJERS' INTERROGATION OF THE MAJERS	161
106	GROCERIES EMERGENCY LANDING RETURN FROM THE MARKET Basic Situation D-1 Adjectives from Passive Participles	169
107	THE WORK IN THE KITCHEN MR. TUREK IS COOKING Basic Situations D-2 and D-3 Reflexive Passive SE as General Subject	181
108	AT THE TABLE WASHING THE DISHES A MILITARY EXERCISE DURING SUPPER Basic Situations D-4 and D-5 Diminutives	
109	COUNTERATTACK TWO SOLDIERS REMINISCE Arithmetic Geometry: Basic Terms Declension of Numerals	205

Lesson | Page

110 SUPPER FOR THE BOSS 217
MRS. TUREK DISAPPEARED

APPENDIX

Declension Tables

Nouns 221

Adjectives 231

Numerals: jeden, dva, tři, čtyři, pět 232

Demonstratives: ten, ta, to 232

Novákovi

CVIČENÍ ČÍSLO 91.

JAKÝ ČLOVĚK JE VÁCLAV SÝKORA ?

Brown You said the other day that relations between Karel Sýkora and his brother Václav were strained. How come then Karel knew that his brother applied for membership in the Communist party ?

Havel Václav se u Karla tu a tam objevil. Říkal jsem, že se mu Karel vyhýbal, ne, že se před Václavem skrýval. Obyčejně to bylo před prvním. Když ho chytil doma, Karel mu vždycky musel půjčit nějaké peníze. Václav chodil s nějakým děvčetem, které ho stálo moc peněz.

Brown Did he ever repay those loans ?

Havel To zas musím říct, že se jako dlužník choval dobře. Na prvního nebo hned po prvním dluh zaplatil. Jednou dokonce chtěl Karlovi platit i s úrokem.

Brown Did you ever talk with that fellow after 1948 ?

Havel Jenom jednou. Navštívil jsem Karla, a Václav tam seděl. Nevím, jak to vyjádřit - měl jsem takový divný pocit. Karel mě později před Václavem varoval.

Brown It's a sad thing when a person has to warn anybody against his closest relatives. But you still haven't told me how he found out.

Havel To bylo tak. Jednou šel Karel po Příkopech, a najednou viděl svého bratra jít směrem ke komunistickému sekretariátu. Karel čekal přede dveřmi,až Václav zase vyšel,a přímo se ho zeptal. Od té doby bylo mezi těmi dvěma skutečné napětí.

Brown I see. Now, at the time when you were leaving Czechoslovakia, did you know Václav Sýkora was in Germany ?

Havel Několik dní před odchodem jsem se dověděl, že zmizel. Ale spíš jsem myslel, že ho zavřeli.

Brown He maintains that he's a political refugee.

Havel Já jenom vím, že asi před dvěma měsíci prosil Karla o velkou půjčku. Nejdřív říkal, že mu hrozí nějaký věřitel. Pak se mu přiznal, že zpronevěřil nějaké peníze firmě, kde pracoval.

Brown How large was that embezzlement ?

Havel Něco okolo dvaceti tisíc.

Brown Well, now my picture of him is complete. Just one thing more, please. You have to sign the statement from last week. Here, right under this paragraph. With a pen, please.

Havel Prosím, tady je můj podpis, pane kapitáne.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ NA PÁTEK: Bez větších změn. Na Slovensku se vyjasní, na Moravě bude zataženo s místními dešti. Teploty pod bodem mrazu už jen v Orlických horách a v Javornících. Řeka Berounka stoupne do zítřejšího rána až o 60 cm nad normál.

Otázky k předpovědi:

1. Budou velké změny v počasí ?
2. Bude zítra počasí beze změny ?
3. Bude počasí úplně beze změny ?
4. Bude na Slovensku jasněji ?
5. Budou tam zase průtrže mračen ?
6. Bude na Moravě jasno ?
7. Budou tam místní deště ?
8. Jsou ještě někde teploty pod bodem mrazu ?
9. Kde jsou Orlické hory ?
10. Můžete mi je ukázat na mapě ?
11. Jsou Orlické hory na hranicích Čech a Německa ?
12. Jsou na česko-polských hranicích?
13. Jsou Orlické hory v severovýchodních Čechách ?
14. Jsou Javorníky na Slovensku ?
15. Ukažte mi je na mapě, prosím !
16. Jsou Javorníky na hranicích Moravy a Slovenska ?
17. Jsou Orlické hory tak vysoké jako Krkonoše ?
18. Jsou Javorníky tak vysoké jako Tatry ?
19. Kde je na mapě řeka Berounka ?
20. Je Berounka česká řeka ?
21. Vlévá se do Vltavy ?

dluh, m. gen.sing. -u - debt
dlužník, m. - debtor
napětí, n. - tension
obraz, m. gen.sg.: -u - picture
obrázek, m.gen. sg.: -zku - little picture
odchod, m. gen.sg.: -u - departure, exit (on foot)
odstavec, m. gen.sg.: -vce - paragraph
pocit, m. - feeling
podepisovat, dur. - to sign
podepsat, pct.
podpis, m. - signature
přiznávat se k něčemu, dur. - to confess s.t.
přiznat se, pct.
půjčka, f. - loan
sekretariát, m. gen.sg.: -u - secretariat
skutečný, adj. - real
směr , m. gen.sg.: -u - direction
spíš, or spíše, adv. - rather
úplný, adj. - complete, entire
úrok, m. gen.sg. -u - interest (%)
varovat, dur. (před někým or něčím) - to warn (against s.b. or s.t.)
věřitel, m. - creditor
vrata, n.pl. - gate
vyjadřovat něco, dur. - to express s.t.
vyjádřit, pct.
vyjít, pct. - to come out
zabíjet, dur. - to kill
zabít, pct.
zaplatit, pct. - to pay; to repay
zmizet, pct. - to disappear
zpronevěřovat něco, dur. - to embezzle s.t.
zpronevěřit, pct.
zpronevěra, f. - embezzlement

Punctual forms of verbs covered previously

durative	punctual	
půjčovat	půjčit	- to lend
půjčovat si or vypůjčovat si	půjčit si or vypůjčit si	- to borrow

Fráze a idiomy viz str. 10

GRAMATICKÝ ROZBOR 91.

INSTRUMENTAL CASE

(Instrumentál nebo sedmý pád)

The instrumental, without a preposition, expresses instrument, means, agent, reason, purpose, way or manner, place, time etc.

The following prepositions govern the instrumental:

Kde ? (No motion involved, instrumental)	Kam ? (Motion involved, accusative)
Je to nad stolem.	Dal to nad stůl. (above)
pod oknem.	pod okno. (under)
před domem.	před dům. (in front of)
za rohem	za roh (behind)
mezi Karlem a Frantou	mezi Karla a Frantu (between, among)

---

s Karlem — with (along with, together with)
se svobodníkem

The instrumental of kdo co
is kým čím

S kým jste mluvil ?	Whom did you talk with ?
Za kým jste seděl ?	Whom did you sit behind ?
Čím jste to udělal ?	What did you do it with ?
Čím jste jel ?	How (by what means of transportation) did you go ?

The instrumental singular of masculine and neuter nouns (except for words like staršina and znamení) is formed by adding

-em to the stem.

The instrumental plural of masculine and neuter nouns (except words like znamení) is formed by adding

-y, -i to the stem.

Masc		
inanim.	za stromem	za stromy
	otevřít klíčem	otevřít klíči
anim.	s kamarádem	s kamarády
	s četařem	s četaři
-a	s přítelem	s přáteli
-e	se staršinou	se staršiny
	se soudcem	se soudci
Neuter		
-o	jeli autem	jeli auty
-e	před skladištěm	mezi skladišti
-í	nad údolím	mezi údolími
děvče	s děvčetem	s děvčaty

Demonstratives The instrumental sing. of ten and to is tím
the instrumental plural for all genders is těmi

za tím stromem	za těmi stromy
před tím dělem	mezi těmi děly
za tímhle domem	za těmihle domy
přijeli tamtím vozem	tamtěmi vozy

L. 91

Adjectives

The instrumental singular, masc. and neuter, of hard adjectives is formed by adding -ým,

of soft adjectives by adding -ím to the stem.

The instrumetal plural, all genders, of hard adjectives is formed by adding -ými,

of soft adjectives by adding -ími to the stem.

přijel novým moderním vozem	přijeli novými moderními vozy
mluvil s nějakým cizím děvčetem	s nějakými cizími děvčaty

Nouns declined like adjectives:

s vojenským duchovním	s vojenskými duchovními
s rotným	s rotnými

Numerals

S jedním, dvěma, třemi, čtyřmi, pěti, šesti, sedmi, osmi, devíti, deseti (desíti), jedenácti..., dvaceti (dvacíti) třiceti (třicíti), čtyřiceti (čtyřicíti), padesáti..., devadesáti; s oběma	With one, two, three, four, five...; with both

---

EXAMPLES:

Holí se elektrickým strojkem.	He shaves with an electric razor.
Pište perem !	Write with a pen !
Myje se speciálním mýdlem.	He washes himself with special soap.
Utírá se papírovým ručníkem.	He dries himself with a paper towel.

Točí kohoutkem.	He turns the faucet.
Hlásil to telefonem.	He reported it by telephone.
Dopravovali je vlakem.	They transported them by train.
Dostal se tam letadlem.	He got there by plane.
Překvapili je protiútokem.	They surprised them with counterattack.
Naznačoval to pohybem hlavy.	He indicated it by moving his head.
Podporoval ho penězi.	He supported him with money.
Útočili letadly a tanky.	They attacked with planes and tanks.
Brzdil motorem.	He braked by means of the motor.
Poslal to poslem.	He sent it by messenger.
Stal se důstojníkem.	He became an officer.
Umřel hladem(nebo hlady).	He died from hunger.
Trpěli hladem.	They suffered from hunger.
Procházel se městem.	He took a walk through the city.
Cesta vede poli a lesy.	The road leads through fields and forests.
Přišli zadním vchodem.	They came through the back entrance.
Vešel hlavním vchodem.	He entered through the main entrance.
Nad městem byla mlha.	There was a fog above the city.
Stál pod okny.	He stood under the windows.
Měl vůz před nádražím.	He had his car in front of the station.
Je to za těmi domy.	It´s behind those houses.
Jaký je rozdíl mezi lehkým a těžkým kulometem ?	What´s the difference between a light and a heavy machine gun ?
Mluvil s velitelem.	He talked with the commander.
Byl tam s přáteli.	He was there with his friends.
Šel k lékaři se srdcem.	He went to see the doctor about his heart.
Setkal se s odporem.	He met with resistance.
Obchod se smíšeným zbožím.	General store (with mixed merchandise).
Obchod s nábytkem.	Furniture store.
Nehádal se s tím staršinou.	He didn´t argue with the Co 1/Sgt.
Soudil se se sousedem.	He was engaged in a law-suit with his neighbor.
Souhlasil s tím postupem.	He agreed with this procedure.
Radil se s kamarády.	He asked his buddies for advice.
Časem se to změní.	It will change from time to time.
Zítra tou dobou.	Tomorrow at this time.
Chvílemi prší.	It´s raining off and on.
Začátkem,koncem měsíce.	At the beginning,at the end of the month.
Tím okamžikem je to hotovo.	At that moment it´s done(finished).

L. 91

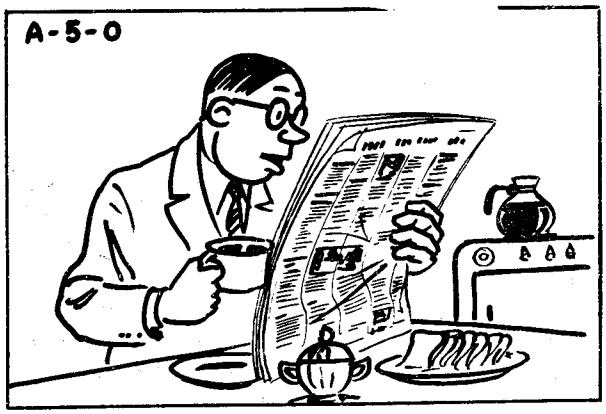

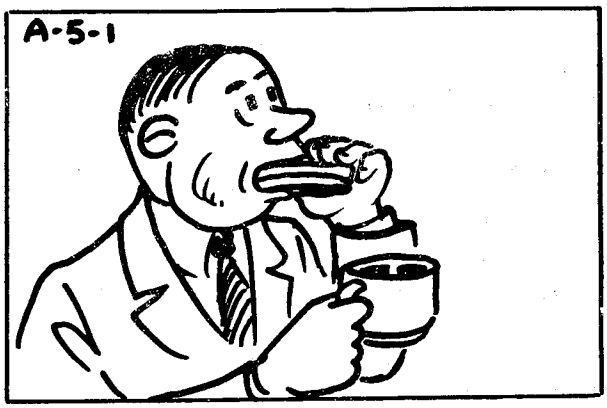

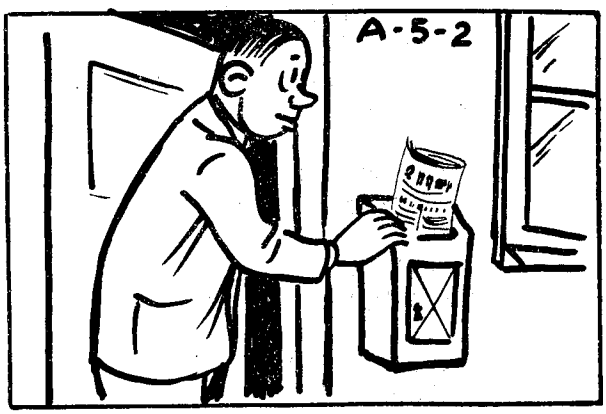

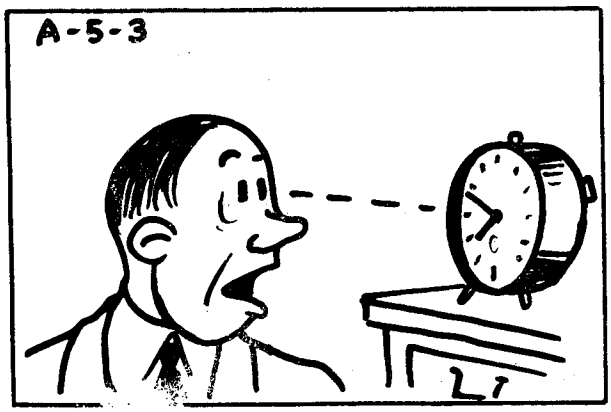

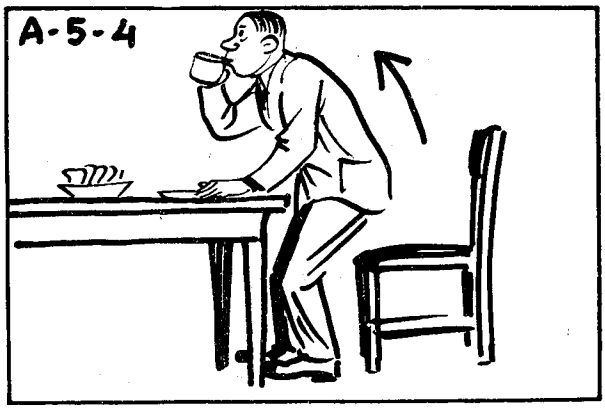

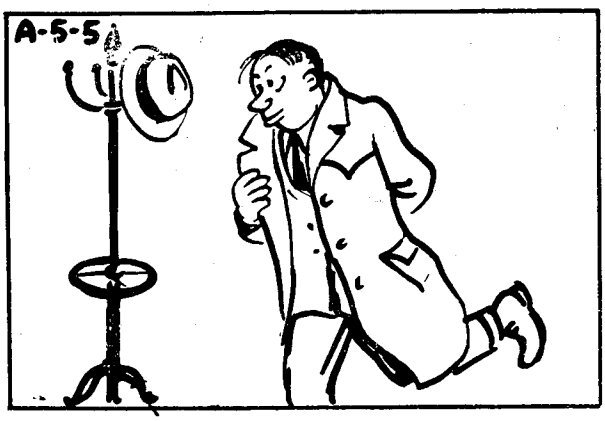

ZÁKLADNÍ SITUACE A-5.
(Cvičení č. 91 - 95)

SNÍDANĚ.

A-5-0 Pan Novák sedí v kuchyni u stolu, snídá a čte noviny. Možná, že se dívá jenom na inzeráty. Na kamnech stojí káva a na stole je talíř s několika krajíci chleba, cukřenka a talířek. Pan Novák drží v pravé ruce šálek(hrníček) s černou kávou a v levé ruce má noviny. Na očích má brejle. Asi je krátkozraký.

A-5-1 Jí topinku a zapíjí ji kávou.

A-5-2 Potom jde ven a dívá se do schránky na dopisy. Vidí, že už tam má ranní noviny.

A-5-3 Když se vrátil dovnitř a podíval se na hodiny, zhrozil se, že přijde k autobusu pozdě. Už je za jedenáct minut osm. Je všední den a pan Novák musí do práce.

A-5-4 Vstává a vstoje rychle dopíjí kávu.

A-5-5 V běhu si obléká svrchník a běží k věšáku, kde visí klobouk.

A-5-6 Potom už ho vidíme venku před domem. Pospíchá na autobus.

---

inzerát, m.	-	advertisement
krajíc (krajíček) chleba	-	a slice of bread
cukřenka, f.	-	sugar bowl
šálek, m. gen.sg.: -lku	-	cup
hrníček " " : -čku	-	cup
krátkozraký	-	nearsighted, myopic; shortsighted
topinka, f.	-	toast
zapíjet, dur. zapít, pct.	-	to wash down
schránka na dopisy	-	mail box
zhrozit se	-	to get a shock
vstoje	-	standing
dopíjet, dur. dopít, pct.	-	to finish drinking
v běhu	-	on the run
svrchník, m.	-	overcoat
všední den, m.	-	week day

L. 91

Fráze a idiomy

Mezi Karlem a Václavem bylo napětí.	- Relations between K. and V. were strained.
prvního, or na prvního	- on the first of the month; on payday
před prvním	- before the first of the month; before payday
po prvním	- after the first of the month; after payday
Na Příkopě,(coll.Příkopy, m.pl.)	- one of the main avenues in Prague
před dvěma(třemi atd.) měsíci, týdny, dny, roky	- two (three etc.) months, weeks, days, years ago
Je mi dlužen tři sta.	- He owes me three hundred.
Orlické hory, Javorníky, m.pl.	- mountains in Bohemia and Slovakia respectively
Berounka, f.	- river in Bohemia

(Did he) ever (repay...) - někdy, vůbec kdy

ČTENÍ 91.

Mezi Karlem Sýkorou a jeho bratrem Václavem bylo už delší dobu otevřené napětí. Neměli se moc rádi a viděli se jen málokdy.

Václav se obyčejně objevil u Karla,jen když něco potřeboval. To bylo obyčejně před prvním, když už neměl peníze a když mu nikdo jiný nechtěl nebo nemohl půjčit. Karel mu obyčejně půjčil,kolik mohl.

František Havel mluvil s Václavem po únorovém převratě jednou, když byl u Karla na návštěvě. A to byla náhoda.

Karel mu později vypravoval, že viděl Václava před komunistickým sekretariátem na Příkopech a přímo ho před svým bratrem varoval.

Několik dní před svým útěkem se Franta dověděl, že Václav Sýkora zmizel ze svého bytu v Praze. Myslel, že ho asi zavřeli.

Dnes se dovídá od kapitána Browna, že Václav je mezi politickými uprchlíky v Německu a že se vydává za jednoho z nich.

To je pro Frantu překvapení. Pokud ví, Václav to měl u komunistů dobré, ale před dvěma měsíci prý chtěl od svého bratra větší půjčku, protože zpronevěřil nějaké peníze. Firma, u které pracoval,mu hrozila soudem.

Kapitán Brown je rád, že s Františkem o Václavovi mluvil. Má teď o něm správný obrázek a bude si s ním vědět rady.

Protokol s Havlem je hotový. Chybí jen ještě podpis pod posledním odstavcem. Brown podává Frantovi pero, Franta se podepisuje a tím dnešní výslech končí.

---

vydávat se za někoho - to impersonate s.o. ; to pose as s.o.
nevím si s tím rady - I don't know what to do with it

OTÁZKY K TEXTU:

1. Je mezi oběma bratry napětí ?
2. Jak dlouho je mezi nimi napětí ?
3. Měli se rádi ?
4. Viděli se často ?
5. Kdy se Václav objevil u Karla ?
6. Kdy to obyčejně bylo ?
7. Dal mu Karel půjčku, když mohl ?
8. Mluvil Franta Havel s Václavem po únorovém převratě?
9. Jak často ?
10. Jak se to stalo ?
11. Co mu později vypravoval Karel ?
12. Proč ho před svým bratrem varoval ?
13. Kdy se Franta dověděl, že Václav zmizel z Prahy ?
14. Co si tenkráte myslel ?
15. Co se dovídá od kapitána Browna ?
16. Za koho se vydává Václav ?
17. Diví se tomu Franta ?
18. Proč ?
19. Čím hrozila Václavovi firma, kde pracoval ?
20. Proč ?
21. Proč je kapitán Brown rád, že s Frantou o Václavovi mluvil ?
22. Je protokol s Františkem hotový ?
23. Co ještě chybí ?
24. Kde se musí Franta podepsat ?
25. Končí tím dnešní výslech ?

únorový převrat = the February overthrow of the government

Domácí cvičení 91.

Slovníček z lekce 92.

Many years ago, when I was living as a student in Prague, I bought a wooden shack in the forest near Davle +) together with two other friends. We used to go there for weekends to rest and breathe a little fresh air. Around the shack we had a nice lot between the forest and the bank of the Vltava. Nobody ever bothered us there.

We always had enough water and wood. It´s true we didn´t have faucets in the kitchen, and before dinner we had to chop wood for the fire, but we had a good roof against bad weather and all the tools we needed.

As insurance against fire we had only a small fire extinguisher, a long water hose, two axes and a long ladder.

That´s why we were always very careful with the fire and we never had to fight it. I´m not a hero, and most of all I am afraid of fire and burns, and flames and things like that (such things).

+)Davle - malé město na Vltavě na jih od Prahy.

CVIČENÍ ČÍSLO 92.

RÁNO PO POŽÁRU.

Brown: Good morning, Mr. Havel. How's the hero of last night's fire doing ?

Havel: Děkuju, pane kapitáne, už je to o moc lepší. Toho kouře tam bylo trochu moc. Člověk ho skoro mohl krájet nožem. Dýchal jsem ho asi déle,než bylo pro mě dobré.

Brown: What's that bandage on your arm for ?

Havel: To je taková malá popálenina. Nic vážného.

Brown: I'm sorry to bother you, but I'll have to make a report about it.

Havel: A to nevadí - já už jsem na protokoly zvyklý.

Brown: How did you happen to discover the fire ?

Havel: Šel jsem večer mezi sedmou a osmou od ženy z nemocnice. Na jednom pozemku mezi dvěma prázdnými novostavbami jsem viděl dřevěnou boudu na nářadí a tam z malého okna pod střechou vycházel kouř. Žebřík tam nikde nebyl, a to okno bylo stejně moc malé.

Brown: Why didn't you call the fire department ?

Havel: Na to nebylo kdy. Ale viděl jsem tam chlapce, asi tak desetiletého. Poslal jsem ho k nejbližšímu telefonu.

Brown: How did you get into the shack ?

Havel: Přímo přede dveřmi byla sekyra. Někdo ji tam zapomněl, když štípal dříví. No, a tou sekyrou jsem rozbil dvéře, a tak jsem se dostal dovnitř.

Brown: Where did you find that hose that you extinguished the fire with ?

Havel: Byla na štěstí hned za dveřmi. Kohoutek byl venku. Za chvilku jsem stříkal vodu do plamenů. Oheň ještě nebyl moc velký. Když přijeli požárníci se stříkačkou, už to tam jen doutnalo.

Brown: By the way - the police have already caught the man who set it on fire. That's one thing. Furthermore, I have good news for you. A little while ago I talked with the insurance company. The shack and the two new buildings were insured, of course. The insurance was

quite high, too. They´ll offer you a nice reward.

Havel: To je nejlepší novina, co jsem slyšel za posledních 7 let.

Brown: By the way - did you talk with Mrs. Havel this morning ? How is she ?

Havel: Děkuju, byla se na mě podívat před ranní prohlídkou. Myslím, že už ji odtud zítra propustí.

SLOVNÍČEK 92.

bouda, f.	- shack, booth; (mountain) chalet
dýchat, dur.	- to breathe
dříví, n. (collective)	- wood, lumber
dřevěný, adj.	- made of wood; wooden
hadice, f.	- water hose
hasič, m. (old term)	- fireman
hasičský, adj.	- adjective to hasič
hasit, dur.	- to extinguish, put out
uhasit, pct.	
hrdina, m.	- hero
kohoutek, m.	- faucet
krájet, dur.	- to slice, to cut
nářadí, n.	- tools
novostavba, f.	- new building (under construction or recently built)
obtěžovat, dur.	- to bother
oheň, m.	- fire
plamen, m.	- flame
pojišťovat, dur.	- to insure
pojistit, pct.	
pojistka, f.	- insurance policy
pojištění, n.	- insurance
pojištěný, adj.	- insured
pojišťovna, f.	- insurance company
popálenina, f.	- burn
pozemek, m.	- lot, (building) site, land, ground
požár, m.	- fire (such as: of a house, forest etc.
sekyra or sekera, f.	- ax, hatchet
střecha, f.	- roof
štípat, dur.	- to chop, split, cut
stříkat, dur.	- to sprinkle, spout, squirt, to turn the hose on s.o. or s.t.
stříkačka, f.	- syringe, squirt; fire engine
vycházet, dur.	- to go out, come out
zapalovat, dur.	- to set on fire, to light
zapálit, pct.	
žebřík, m.	- ladder
požárník, -a, pl.-ci, m.	- fireman
doutnat, dur.	- to smolder

Fráze a idiomy.

Já lituju, že vás musím obtěžovat. - I'm sorry to bother you.

JAZYKOLAM

Tři sta třiatřicet stříbrných stříkaček stříkalo přes tři sta třiatřicet stříbrných střech.

GRAMATICKÝ ROZBOR 92.

INSTRUMENTAL CASE

Feminine

Demonstratives The instrumental of ta is tou (sing.), těmi (plural)

Adjectives The instrumental feminine, singular, of adjectives is formed by adding

-ou (hard adj.)
-í (soft adj.) to the stem.

The instrumental plural of adjectives is the same for masc., fem. and neuter. It is formed by adding

-ými (hard stem)
-ími (soft stem) to the stem.

Já se ženou jsme byli doma. - I and my wife were
or My se ženou jsme byli doma. at home.

žena	Přišel se ženou.	He came with(his) wife.
	Přišli se ženami.	They came with (their) wives.
	Před druhou světovou válkou cvičili s plynovými maskami.	Before the second World War they drilled with gas masks.

Note: Some two-syllable nouns with one consonant before the -a may shorten the root vowel in the instrumental singular, but the unshortened form is more frequent) :

			but:
-á- -a-	brána - bránou nebo branou		sláma - slámou
	dráha - dráhou " drahou		kráva - krávou
	čára - čárou " čarou		skála - skálou
	váha - váhou " vahou		tráva - trávou
	rána - ranou		
-í- -i-	síla - silou		díra - dírou
	žíla - žílou nebo žilou (vein)		hlína - hlínou
			mísa - mísou
			lípa - lípou (linden tree)
-ů- -o-	kůra - kůrou nebo korou (bark)		fůra - fůrou (wagon load)

	Instr. sing.	Instr. plural
duše	duší	dušemi
kost	kostí	kostmi
láhev	lahví	lahvemi
paní	paní	paními

Stříleli třemi houfnicemi.	They fired three howitzers.
Mluvil se stráží.	He spoke with the guard.
Před okupací.	Before the occupation.
Za hranicemi.	Across the border; abroad
Mezi těmi železničními tratěmi.	Between these railroad tracks.
Bedna se zbraněmi.	A crate of weapons (with weapons)
Mezi těmi místnostmi.	Between the rooms.
Za těmi dvěma skříněmi.	Back of the two wardrobes.
Mezi oběma zeměmi.	Between both countries.

Dual

Instrumental

	dual	plural
ruka	rukama	rukami
noha	nohama	nohami
oko	očima	oky
ucho	ušima	uchy

Přišel s holýma rukama.	He came empty-handed.
Bránil se nohama.	He fought back with his feet.
Držel noviny vzhůru nohama.	He held the paper upside down.
Skočil rovnýma nohama.	He jumped with his legs together.
Obrátil všecko vzhůru nohama.	He turned everything upside down.
Všecko tam bylo vzhůru nohama.	Everything there was upside down.
Viděl jsem to vlastníma očima.	I saw it with my own eyes.
Mezi čtyřma očima.	Between you and me.
On má za ušima.	He's smart.
Stůl s třemi nohami.	A three-legged table.
Polévka s oky.	Soup with beads of fat.
Hrnec s dvěma uchy.	A pot with two handles.
ucho (military slang)	rookie
dvě ucha	two rookies

NOTE: The dual instrumental of adjectives (-ma) is used in connection with dual instrumental of nouns.

ČTENÍ 92.

Druhý den po požáru, který zničil +) dřevěnou boudu mezi dvěma novostavbami, přišel +) kapitán Brown do nemocnice za Františkem Havlem pro některé podrobnosti.

Franta mu vypravoval, jak objevil oheň a co dělal potom.

Byl za svou ženou v nemocnici a vracel se domů krátce před osmou hodinou. Malým oknem pod střechou té boudy viděl vycházet kouř. Bylo mu to divné. Šel blíž a viděl plameny.

Za boudou si hrály nějaké děti. Zavolal +) jedno z nich a poslal ho k telefonu zavolat hasiče.

Přede dveřmi do boudy ležela sekyra, kterou rozbil +) zámek, a tak se dostal dovnitř. Hned za dveřmi ležela hadice. Kohoutek na vodu byl taky blízko, a tak to trvalo jen chvilku, než František začal hasit.

Když přijeli požárníci se stříkačkou, našli Frantu v kouři s několika popáleninami, ale oheň už jen doutnal. Dali mu prvn pomoc a vzali ho ambulancí do nemocnice.

Ráno už běžela +) novinami a rádiem zpráva o jeho výkonu, ale František se vůbec necítí hrdinou. Udělal jen to, co považoval za správné.

VB zatím už dostala člověka, který boudu zapálil, a pojišťovna čeká s pěknou odměnou.

Boženě se už taky daří líp, a tak se nový den začíná pro Frantu jen dobrými zprávami.

+) zničit, pct. - to destroy
přijít, pct. - to come, to arrive
zavolat, pct. - to call
rozbít, pct. - to break
běžet - to run
chvilka - a short while

OTÁZKY K TEXTU:

1. Co zničil požár?
2. Kde stála ta bouda?
3. Kdo objevil oheň?
4. Co tam Franta dělal?
5. Odkud právě šel?
6. Kolik bylo asi hodin?
7. Kudy viděl vycházet kouř?
8. Kdy viděl plameny?
9. Kam poslal jedno z dětí?
10. Čekal Franta na požárníky?
11. Jak se dostal do boudy?
12. Čím rozbil zámek?
13. Kde ležela hadice?
14. Kde byl kohoutek na vodu?
15. Kde našli požárníci Františka?
16. Hořel oheň ještě plamenem?
17. Co s ním udělali?
18. O čem psaly noviny druhý den ráno?
19. Cítil se Franta proto hrdinou?
20. Kdo zapálil tu boudu?
21. Už ho dostala policie?
22. Co má pojišťovna pro Frantu?
23. Jak se daří Boženě?
24. Čím začíná Frantovi nový den?

Domácí cvičení č. 92

Slovník z lekce 93.

In a Prague railroad station there was a barber who had his shop right behind the ticket office. He was known among the local population because of what his friends did to him when the Nazis came to Prague in 1939.

One day in March 1939, when he had closed his shop, somebody knocked on the door.

He opened the door and stood for a moment openmouthed. The customer was wearing a brown German uniform and under his nose there was a well known little black moustache.

"Let me in and start working", the customer said in German (německy) with a loud voice. "Haven't you seen me before? Start cutting my hair. If you do a good job, I'll appoint you as my personal barber in Prague".

The barber didn't say a word and started his routine with the dullest scissors he had.

In the meantime his friends began to come in and watched the whole procedure (procedura, f.). But the + joke was on them.

"I knew from the beginning that this fellow was only posing as Hitler; he's lucky that he isn't in the hospital now ...".

+ The joke was on them. = Ale nakonec se smál holič.
Ale on je převezl.
Ale on je doběhl.

Přísloví:

Kdo se směje naposled,
směje se nejlíp.

CVIČENÍ ČÍSLO 93.

HOLIČ NEBO AGENT?

(Frantu Havla pustili z nemocnice koncem týdne. Bylo okolo třetí hodiny odpoledne. Franta šel rovnou ke kapitánu Brownovi, protože věděl, že ho tam tou dobou nejspíš najde. Dveřmi s nápisem "Vstupte po zaklepání" právě rychlým krokem vycházel nějaký muž. Byl Frantovi dost povědomý. Kapitán Brown seděl za stolem, četař Green stál stranou).

Havel: Dobré odpoledne, pánové. Jdu vám poděkovat za tu kávu a cigarety, co jste mi poslali do špitálu.

Brown: Don´t mention it. By the way, you can be satisfied with the effect your adventure had. All the newspapers said that what you did would considerably improve relations between the local population and the refugees.

Havel: Já jsem některé ty články četl. Noviny umějí pěkně přehánět. Jedny psaly, že jsem první noc nemohl spát bolestí. To není pravda - spal jsem, a chrápal jsem prý, jako když pilou řeže. Jiné noviny psaly, že Božka a já trpíme hlady. To, zaplať Pánbůh, taky není docela tak. Ale prosím vás, proč je tady takový zápach, jestli se smím ptát?

Brown: That´s soft coal.

Havel: Já myslel, že tady topíte černým uhlím.

Brown: Usually we do, but we ran out of hard coal. Now, since you´re here, I want to ask you a question. Did you notice the man who was here before you ?

Havel: Ano, všiml jsem si ho. Myslím, že už jsem ho před nějakým časem někde viděl.

Brown: His name´s Havrda. He´s a barber by occupation.

Havel: Už vím! Ukazoval mi ho jeden můj známý. Říkal mi, že ho stříhal skoro hodinu, a to ještě tupými nůžkami. Ale huba mu prý přitom jela.

Brown: Sgt. Green said, since I appointed him my interpreter, that he never heard anybody talk as fast as this man Havrda. But that´s not what I wanted to talk about. We have a strong suspicion that he´s only posing as a bona fide refugee.

Havel: Vy ho podezíráte, že agituje mezi uprchlíky, ne ?

Brown: That´s what it amounts to.

Havel: Na toho člověka si musím dát pozor. A když něco podezřelého uslyším, přijdu vám to říct.

zlepšovat, dur. - to improve
zlepšit, pct.

SLOVNÍČEK 93.

dobrodružství, n.	**- adventure**
docházet, dur.	- to run out of (see page 23)
holič, m.	- barber
huba, f.	**- mouth (of an animal)**
huba, f. (colloq., often coarse)	- mouth
nápis, m.	- inscription, sign
nejspíš, adv.	- most likely
nůžky, f.pl.	- scissors, shears
obyvatelstvo, n.	- population
pila, f.	- saw; **saw mill**
podezírat, dur.	- to suspect
podezřelý, adj.	- suspicious, **suspect**
podezření, n.	- suspicion
podstatný, adj.	- substantial
povědomý, adj.	- familiar (seen or heard before)
přehánět, dur.	- to exaggerate overdo
přehnat, pct.	
rovnou, adv.	- straight
řezat, dur., **řežu or řezám**	- to cut
stříhat, dur.	- to cut with scissors
špitál, m. (colloq.)	- hospital
topit, dur.	- to heat (a room),
	- to burn as fuel
tupý, adj.	- blunt, dull
účinek, m.	- effect
ustanovit, pct.	- to appoint
vydávat se (za někoho), dur.	- to pose as ...; to impersonate
vstoupit, pct.	- to enter
vztah, m.	- relation (not family)
zaklepat, pct.	- to knock
zaklepání, n.	- knocking
zápach, m.	- smell (bad) , odor
značný, adj.	**- considerable**
značně, adv.	**- considerably**

Fráze a idiomy.

Není zač. (as an answer to expression of thanks)	- Don't mention it. You're welcome.
hnědé uhlí	- soft coal, lignite
černé or kamenné uhlí	- hard coal, bituminous coal
Jede mu huba. (colloq.)	- He's a fast talker.
To je asi to, co mám na mysli.	- That's what it amounts to.
Musím si na něho dát pozor.	- I have to keep an eye on him.
	- I'd better watch out for him.
NOTE: Viděl tam podezřelého člověka.	- He saw a suspicious looking person there.
Začal mít na něho podezření.	- He became suspicious of him.
co (coll.) = který	- relative pronoun: which, who, that

ČTENÍ 93.

František šel po svém odchodu z nemocnice rovnou ke kapitánu Brownovi. Chtěl s ním mluvit o několika věcech, které se staly mezi pondělím a sobotou, a o kterých noviny psaly s takovým zájmem. Taky mu chtěl poděkovat za všecko, co mu po Greenovi do nemocnice posílal.

Na chodbě před kanceláří viděl nějakého člověka, který právě vyšel od Browna. Byl mu povědomý postavou, chůzí +) i obličejem, ale nevěděl,kam ho dát. Díval se za ním, ale ten člověk dělal,jako že ho nezná.

V kanceláři seděl kapitán Brown za svým stolem a mluvil o něčem s četařem Greenem. Oba byli rádi, že Franta je zase na nohou. Podle toho, co psaly noviny, neměl František po svém dobrodružství být z postele před koncem měsíce. Ale zřejmě to s jeho zdravím nebylo tak zlé. Franta se cítí líp než kdy jindy,a oči mu svítí radostí. Božena už je taky doma,a tak mohou konečně oba začít se svými plány.

Kapitán Brown překvapil Frantu otázkou, jestli zná toho člověka, který tam byl před ním. František říká, že si ho všiml a že snad už ho někde viděl. Když slyší, že se jmenuje Havrda a že je holič, hned mu je všecko jasné.

Slyšel o Havrdovi mezi uprchlíky různé nepěkné věci. Mnozí mají podezření, že se za uprchlíka jen vydává ...

V místnosti je těžký vzduch. Z kamen vychází zápach, který Frantovi nedělá dobře. Snad je to tím, že tam topí hnědým uhlím, které nehoří tak čistě jako černé. Možná taky, že k tomu přispěla ++) zmínka +++) o Havrdovi.

+) chůze, f. - walk, way of walking, gait
++) přispět,pct.- to contribute
+++) zmínka, f. - mention

docházet, dur. dojít, pct. dojdu, došel	=	1. to come, to arrive 2. to run out of s.t.
došly mně peníze	=	1. money arrived for me 2. I ran out of money

L. 93

OTÁZKY K TEXTU:

1. Kam šel Franta rovnou z nemocnice ?
2. O čem s ním chtěl mluvit ?
3. Kdy se to stalo ?
4. Jak o tom psaly noviny ?
5. Za co chtěl Brownovi poděkovat ?
6. Koho viděl na chodbě před kanceláří ?
7. Odkud právě vyšel ten člověk ?
8. Věděl Franta, kam ho dát ?
9. Čím mu byl povědomý ?
10. Všiml si ten člověk Franty ?
11. Kde seděl kapitán Brown ?
12. S kým právě mluvil ?
13. Byli rádi, že vidí Frantu zase na nohou ?
14. Jak dlouho měl Franta ještě ležet ?
15. Je to s jeho zdravím opravdu tak zlé ?
16. Proč mu svítí oči radostí ?
17. Čím překvapil Brown Frantu ?
18. Slyšel Franta o Havrdovi dříve ?
19. Co o něm slyšel ?
20. Kde to slyšel ?
21. Jaké podezření mají uprchlíci ?
22. Proč je v místnosti těžký vzduch ?
23. Čím tam topí ?

Domácí cvičení 93.

Slovník z lekce 94.

It happens quite often that the regime accuses someone who is innocent. The courts usually sentence such a fellow after a short trial to forced labor, to prison or even to death.

It happens only very seldom that the prosecutor and representatives of the law are just and that the court acquits the defendant.

Such justice (spravedlnost, f.) is a typical product of the present political philosophy (filosofie, f.). Its aim is to show everybody how dangerous it is to take part in attempts to change the government.

GRAMATICKÝ ROZBOR 93.

USAGE OF INSTRUMENTAL

Instrument, means:
(Nástroj, prostředek)

psát tužkou, perem, křídou	-	to write with ...
pracovat rukama, hlavou	-	to work with one's hands, head
dýchat nosem; ústy	-	to breathe through one's nose; mouth
řezat nožem	-	to cut with a knife
řezat dříví pilou	-	to saw wood (cut with a saw)
krájet nožem	-	to slice with a knife
stříhat nůžkami	-	to cut with scissors
sekat trávu srpem, kosou, strojem	-	to cut grass with a sickle, scythe, machine
sekat dříví sekerou (sekyrou), maso (sekáčkem)	-	to chop wood(hatchet), meat with a cleaver
čistit kartáčem	-	to clean with a brush
nakládat vůz zbožím	-	to load the car with merchandise
plnit láhev vodou	-	to fill the bottle with water
topit uhlím, plynem	-	to heat with coal, gas
mazat olejem	-	to lubricate with oil
říci něco jen málo slovy	-	to say something in a few words
jet, dostat se tam, autem, vlakem	-	to drive, get there, by car, train etc.
pomoci někomu radou, penězi	-	to help s.o. with advice, money
poslat poštou, drahou	-	to send by mail, rail
leteckou poštou	-	air mail

Cause, reason:
(Příčina, důvod)

umřít hladem (nebo hlady)	-	to die from hunger
trpět hladem (hlady)	-	to suffer from hunger
skákat radostí	-	to jump with joy
nemohl spát bolestí	-	he couldn't sleep for the pain

Origin
(původ)

být potrestán učitelem	-	to be punished by the teacher

Regard:
(Zřetel)

On je bytem v Praze	-	He lives (resides) in Prague
On je původem Čech	-	He's of Czech origin
On je povoláním učitel	-	He's a teacher by profession His occupation is teacher

Manner, way:
(Způsob)

jít rychlým krokem	-	to walk at fast pace
jet krokem	-	to crawl along (to drive at a slow pace)

Measure:
(Míra)

čím víc tím líp	-	the more the better
je to čím dál tím horší	-	it's getting worse
	-	it goes from bad to worse

Purpose:
(Účel)

Udělali, jmenovali, zvolili, ustanovili ho předsedou.	-	They made (named, elected, appointed) him chairman.
Učil se hodinářem.	-	He was learning watchmaking. (as apprentice).

Place:
(Místo)

	Kudy ?	(Through) where ? Which way ?
jít, jet, cestou, ulicí, lesem	-	to go, (drive) on, by, through a road, street, forest
vycházet zadními dveřmi	-	to leave by the back door
dívat se oknem	-	to look through the window
cesta vede městem, lesy, poli	-	the road leads through the city, forest, fields

NOTE: Here, skrz with accusative can be used in some cases:

jet skrz les

cesta vede skrz město, les.

Kde ?		Where ?
místy je mokro	-	it´s wet in places
stojí stranou	-	he´s standing on the side
Kam ?		**Where ?**
vzal ho stranou	-	he took him aside

Time: (Čas)

včera touhle dobou	-	yesterday at this time
vloni touhle dobou	-	last year at this time
koncem týdne	-	by the end of the week
začátkem roku, měsíce	-	by the beginning of the year, month
chvílemi prší	-	it´s raining on and off

Occupation: (Zaměstnání atd.) To express activities more or less permanent (profession, occupation, trade) on the one hand, and temporary mission, task, state, on the other hand:

On je lékařem, úředníkem, krejčím.	-	He´s a physician, office worker, tailor.
Je už dlouho vdovcem.	-	He´s been a widower a long time.
Je naším hostem.	-	He´s our guest.

In colloquial language the nominative is often used in such cases!

---

nad

200 m nad mořem.	-	200 m above sea level.
Ústí nad Labem.	-	Usti on Elbe.
Nad tím se netrapte.	-	Don´t worry about it.
vyhrát nad někým	-	to win (victory) over s.o.

	... zakazáno pod trestem vězení; pod pokutou.	- It's forbidden under penalty of imprisonment; of fine.
	pod podmínkou, že ...	- under the condition that ...
	pod jiným jménem	- under another name, under an assumed name
před	Řekl mu to před svědky.	- He said it to him before witnesses.
	Před naším letopočtem.	- Before Christ.
	Před nedělí to nebude.	- It won't be before Sunday.
	Chodí spát před desátou.	- He goes to bed before ten.
	Před rokem.	- A year ago.
	Před třemi lety.	- Three years ago.
	Před dvěma týdny.	- Two weeks ago.
	Před pěti hodinami.	- Five hours ago.
	Před nějakým časem.	- Some time ago.
	Chránit se před nebezpečím.	- To protect oneself from danger.
	Tajit něco před někým.	- To keep s.t. secret from s.o.
	Skrývat něco před úřady.	- To conceal s.t. from the authorities.
za	Šli jeden za druhým.	- They walked (or went) one after the other.
	Seděl za stolem.	- He was sitting behind the table.
	Za oknem byl nápis.	- There was a sign behind the window.
	Jel tam za obchodem.	- He went there to take care of some business deal.
	Chodit za žádostí.	- To go and check about an application.
	Chodit za někým.	- To be after s.o. about s.t.
	Rád chodí za děvčaty.	- He likes to go around with girls.
	Rád se dívá za děvčaty.	- He likes to look at girls.
mezi	Seděl mezi dvěma sovětskými důstojníky.	- He sat between two Soviet officers.
	Mezi důstojníky jsou komunisté.	- There are Communists among the officers.
	Agituje mezi uprchlíky.	- He's agitating (politicking) among the refugees.

mezi	Mezi prvním a desátým lednem.	-	Between the 1st and the 10th of Jan.
	Mezi první a druhou hodinou.	-	Between 1 and 2 o´cl. Between the first and the second hour.
	Mezi řečí se o tom zmínil.	-	He mentioned it during the conversation.
	Mezi jiným taky řekl, že ...	-	Among other things he also said ...
	Jaký je rozdíl mezi ...	-	What´s the difference between...
	Mezi Čechy je zvykem ...	-	Among the Czechs the custom is ...
	Válka mezi Francií a Německem.	-	War between France and Germany.
s, se	Šel s panem Čermákem.	-	He went with Mr. Čermák.
	Hrál karty se sousedy.	-	He played cards with his neighbors.
	Šel k lékaři s očima.	-	He went to the doctor about his eyes.
	Šel ke krejčímu s kalhotami.	-	He went to the tailor´s about his trousers.
	Šel na úřad se žádostí.	-	He went to the office with an application.
	S radostí vám to udělám.	-	I´ll do it for you gladly.
	Co se stalo s tím člověkem ?	-	What happened to that fellow ?
	Co se stalo s tím spisem ?	-	What happened to the file ?
	Tabulka s nápisem "Pozor".	-	A sign with the word "Look out".
	Ten člověk s jizvou na ruce.	-	The person with a scar on his hand.
	Legitimace s fotografií.	-	An ID with a photograph.
	Byl v nemocnici s chřipkou.	-	He was in the hospital with the flu.
	Vstával s východem slunce.	-	He got up with the sun.
	Chodil spát se slepicemi.	-	He goes to bed with the chickens.
	Mluvit, hovořit s někým.	-	To talk with s.o.
	Obchod s Československem.	-	Commerce with Czechoslovakia. (Trade)

L. 93

s, se	Měl obchod se sklem	-	He had a glassware store.
	Bojovali s předními hlídkami.	-	They were fighting (with) the forward patrol.
	Zápas se sportovním klubem "Jiskrou".	-	A match with the athletic club "Jiskra".
	Hádal se s každým.	-	He argued with everyone.
	Bavil se s nějakou slečnou.	-	He was having a (friendly) chat with a girl.
	Radil se s advokátem.	-	He consulted an attorney.
	Soudil se se sousedem.	-	He had a law suit with his neighbor.
	Mám s tím moc práce.	-	This is a lot of work for me.
	Má starosti s dluhy.	-	He has worries about his debts. He is worried about his debts.
	Nebyl spokojen s platem.	-	He wasn't satisfied with his pay.

If motion is involved nad, pod, před, za, mezi are followed by a word in the accusative case.

On to dal nad stůl.	-	He put it above the table.
On to dal pod stůl.	-	He put it under the table.
Je to nad stolem.	-	It's above the table.
Je to pod stolem.	-	It's under the table.
On si sedl přede mne.	-	He sat down in front of me.
On seděl přede mnou.	-	He was sitting in front of me.
On šel mezi ně.	-	He went among them.
On byl mezi nimi.	-	He was among them.
On to dal za skříň.	-	He put it behind the wardrobe.
Je to za skříní.	-	It is behind the wardrobe.

CVIČENÍ ČÍSLO 94.

Proces v Ústí nad Labem.

(To, co teď budete číst, je příklad oficiálního zpravodajství v Československu.)

Ústí n/L. 5. března.- Před krajským soudem v Ústí n/L. včer skončil dvoudenní proces s pěti členy ilegální organizace ve službách západních imperialistů. Prokurátor dokázal, že hlavní obžalovaný, 23letý Otakar Kulich, je vinen podle obžaloby. Rozsudek, trest smrti provazem, je spravedlivý. Prokurátor mimo jiné ukázal, že Kulich byl typickým produktem bývalého kapitalistického režimu. Jeno otec byl tak bohat, že ani sám nevěděl, jak velký je jeho majetek, a co dělat se svými penězi. Bylo mu však jedno, že děti jeho zaměstnanců chodí bosy.

Další dva obžalovaní dostali trest odnětí svobody na doživotí.

Čtvrtý obžalovaný se ilegální práce nezúčastnil, bylo mu však známo, co Kulich připravuje, a neoznámil to úřadům. Soud ho odsoudil k patnácti letům nucených prací.

Poslední obžalovaný, Oldřich Kučera, stár 81 let, si nebyl vědom účelu organizace. Soud ho proto osvobodil. Šel domů šťasten a spokojen.

Z obžalovaných jenom Kulich byl svoboden. Ostatní byli ženati. Dvoudennímu procesu byli přítomni zástupci místního i pražského tisku.

SLOVNÍČEK 94.

bosý, adj.	- barefoot
dokazovat, dur.	- to prove
dokázat, pct.	
imperialista, m.	- imperialist
kapitalistický, adj.	- capitalistic
majetek, m.(gen.sg.: -tku)	- property
nucený, adj.	- forced
obžalovat, pct.	- to accuse, charge
obžalovaný, m.	- defendant
obžalovaná, f.	- (female) defendant
obžaloba, f.	- charges, accusation
odsoudit, pct.	- to sentence; to condemn
osvobozovat, dur.	- to acquit, liberate; to set free
osvobodit, pct.	-
proces, m. gen.sg. -u	- process; court trial
produkt, m. gen.sg.: -u	- product
provaz, m. " " : -u	- rope
přítomný, adj.	- present
režim, m. gen.sg.: -u	- regime
rozsudek, m. gen.sg. -u	- sentence
smrt, f.	- death
spokojený, adj.	- satisfied, content
spravedlivý, adj.	- just
typický, adj.	- typical
zúčastňovat se or účastnit se,dur.	- to participate in s.t., to take
zúčastnit se, pct.	part in s.t., to attend
účel, m.	- purpose, aim
vědomý, adj.	- aware, conscious
vinný, adj.	- guilty
nevinný, adj.	- innocent
zaměstnanec, m.	- employee
zástupce, m.	- representative, deputy; substitute
žalář, m.	- imprisonment, jail
žalobce, m.	- accuser; plaintif, claimant
ženatý, adj.	- married

Fráze a idiomy

prokurátor, m.	- public prosecutor (like D.A.)
trest smrti	- capital punishment
trest smrti provazem	- death sentence (by hanging)
žalář na doživotí	- life imprisonment
odnětí svobody	- deprivation of freedom (prison sentence)

GRAMATICKÝ ROZBOR 94.

PREDICATE ADJECTIVES.
(Jmenná adjektiva)

To je nový vůz.	Ten vůz je nový.
(attributive use: adjective + noun)	(predicate use: noun + verb + adjective)
	Vrátil se živ a zdráv. (complement)

A few adjectives have, besides the long form, e.g. zdravý, -á,-é
a shorter predicate form ... zdráv, -a,-o
with endings like nouns, muž_, žena, město,
same as: rád, or sám.

The predicate forms are, with a few **exceptions, restricted** to literary style; they are used in the predicate or complement, **and mostly refer to persons.**
They are used almost solely in the nominative (sing. or pl.)

Attributive use:	Predicate use:
To je zdravý člověk.	Ten člověk je zdráv (nebo: zdravý)
To je zdravá žena.	Ta žena je zdráva (zdravá)
To je zdravé děvče.	To děvče je zdrávo (zdravé)
To jsou zdraví lidé.	Ti lidé jsou zdrávi (zdraví)
To jsou zdravé ženy.	Ty ženy jsou zdrávy (zdravé)
To jsou zdravá děvčata.	Ta děvčata jsou zdráva - zdravá)

Examples of adjectives that have the predicate form:

blízek, blízka, blízko	roven, rovna, rovno
bohat, bohata, bohato	sám, sama, samo
bos, bosa, boso	samoten, samotna, samotno
dalek, daleka, daleko	silen, silna, silno
dlužen, dlužna, dlužno	smuten, smutna, smutno
hoden, hodna, hodno	spokojen, spokojena, spokojeno
hotov, hotova, hotovo	stár (only masc. sing.)
chud, chuda, chudo	svoboden, svobodna, svobodno
jist, jista, jisto	šťasten, šťastna, šťastno
laskav, laskava, laskavo	vděčen, vděčna, vděčno
mlád, mláda, mládo	vědom, vědoma, vědomo
mrtev, mrtva, mrtvo	věren, věrna, věrno
nemocen, nemocna, nemocno	vinen, vinna, vinno
ochoten, ochotna, ochotno	znám, známa, známo
platen, platna, platno	zvědav, zvědava, zvědavo
pln, plna, plno	žádostiv, žádostiva, žádostivo
přítomen, přítomna, přítomno	živ, živa, živo

The colloquial language prefers the long forms even in predicate use.

Only a few predicate (short) forms are used in colloquial (**underlined in the following examples**):

Je blízek smrti.	He is near death.
Byl velmi bohat.	He was very rich.
Musili chodit bosi.	They had to go barefoot.
Toho on je dalek.	He's far from(doing)it.
Je mu dlužen moc peněz.	He owes him a lot of money.
Je toho hoden.	He is worthy of it.
Budu s tím brzy hotov.	I'll be finished with it soon.
Nebyl příliš chud.	He was not too poor.
Jsem si jist, že ,..	I'm sure (positive) that ...
Jste si tím jist ?	Are you sure about it ?
Buďte tak laskava a řekněte mi ...	Would you please tell me ...
Už není tak mlád.	He is not so young any more.
Už je dlouho mrtev.	He has been dead for a long time.
Byl dlouho nemocen.	He was sick for a long time.
Byli velmi ochotni.	They were very obliging.
Nebyl nám nic platen.	He was no use to us.
Byl pln naděje.	He was full of hope.

Přítomni byli pánové ...	Present were Messrs ...
Před zákonem jsou si všichni lidé **rovni.**	Before the law all people are equal.
Byli tam sami.	They were there alone.
Nejsme samotni.	We are not alone.
Buďte silni !	Be firm (strong)!
Vrátil se smuten.	He returned sad.
Nebyli s tím spokojeni.	They weren't satisfied with it.
Jak jste stár ?	How old are you ?
Jste ženat nebo svoboden ?	Are you married or single ?
Necítil se tam šťasten.	He did not feel happy there.
Budu vám velmi vděčen.	I'll be very grateful to you.
Budu vám velmi povděčen.	I'll really appreciate it.
On si toho není vědom.	He isn't aware of it.
Byl věren svým zásadám.	He was faithful to his principles.
Necítil se vinen.	He did not feel guilty.
Ta věc mi není známa.	That thing is unknown to me.
To mi není známo.	That is unknown to me.
Nebuďte zvědav!	Don't be curious!
Já jsem žádostiv, jestli přijde.	I'd certainly like to know if he is coming.
Je váš dědeček ještě živ ?	Is your grandfather still alive ?

INSTRUMENTAL OF POSSESSIVE PRONOUNS.

	Singular			Plural
	M.	F.	N.	M. F. N.
	mým	mou	mým	mými
	tvým	tvou	tvým	tvými
M.	jeho	jeho	jeho	jeho
F.	jejím	její	jejím	jejími
N.	jeho	jeho	jeho	jeho
	naším	naší	naším	našimi
	vaším	vaší	vaším	vašimi
	jejich	jejich	jejich	jejich
	svým	svou	svým	svými

Jeho and jejich	never change form. They stay the same in all circumstances.
Můj, tvůj, svůj	have the same forms as hard adjectives.
Její	has the same form as soft adjectives.
Náš, váš	have the same form as soft adjectives except for the short i in the plural, našimi, vašimi.

Udělal to s mým vědomím.	He did it with my knowledge.
s tvým souhlasem.	with your consent.
s jeho pomocí.	with his help.
Před jejím příchodem.	Before her arrival.
Před naší frontou.	In front of our front lines.
Před našimi pozicemi.	In front of our positions.
Mezi jejich jednotkami.	Among their units.
Přijel svým vozem.	He came by his (own) car.
Mezi jeho a mým vozem není velký rozdíl.	**There's no great difference between his car and my car.**

ČTENÍ 94.

NA ÚŘADĚ.

Pán: Prosím vás, pane vrátný, můžete mi říct, kde tady vydávají cestovní pasy ?

Vrátný: Jděte touhle chodbou rovnou k tamhletěm dveřím, pak napravo a nahoru. Poslední kancelář vlevo. Číslo dveří 23. Soudruh Růžička.

Pán: Děkuju vám pěkně. -(Ke své ženě:) No tak vidíš, neříkal jsem ti hned, že to je v téhle budově ?

Paní: No jo, ale teď je otázka, jestli s námi vůbec budou chtít dál mluvit.

Pán: Neboj se, to uvidíme.

(Před kanceláří č. 23 stojí dlouhá fronta. Nějaký člověk v uniformě to tam organizuje.)

U.: Co chcete? - Pasy ? - Tak tady pěkně do řady a čekat. Zatím můžete začít vyplňovat +) tyhlety formuláře ++).

Paní: (k mužovi) Myslíš, že to můžeme psát tužkou ?

Pán: Kdepak, děvče, takové věci jenom perem.

Paní: Tady je ale otázek !

Pán: Tohle před válkou nebylo.

(V kanceláři)

Růžička: Jméno ?

Pán: Uhlíř. Josef Uhlíř.

Růžička: Narozen ?

Pán: Tohle je moje žena ...

Růžička: Teď se ptám vás. Narozen ?

Pán: Promiňte - 6. září 1911.

L. 94

Růžička: Místo ?

Pán: Praha 6 - Dejvice.

Růžička: Ženat ? Svoboden ?

Pán: Ženatý, tohle je moje ...

Růžička: Zaměstnán kde ?

Pán: Já pracuju jako úředník v továrně na psací stroje a ještě jsem nikdy...

Růžička: A co otec a matka, jsou ještě živi ?

Pán: Bohužel, už ne.

Růžička: Tedy mrtvi, ne ?

Pán: Prosím, ano. Tatínek ...

Růžička: Jste zdráv ?

Pán: Děkuju, ano.

Růžička: Kdy jste byl naposled nemocen ?

Pán: Měl jsem chřipku asi před rokem, ale od té doby nic ...

Růžička: Jste si jist ?

Pán: Prosím,ano.

Růžička: Je vám známo, že tady musíte mluvit pravdu, a jste si vědom, že nemocným lidem pasy nedáváme ?

Pán: Ano, to vím, ale jsem vám vděčen, že mi to připomínáte, soudruhu. Jste moc laskav.

Růžička: Tady se podepište. Ale nevím, co vám to bude platno. Ty vaše důvody asi nestačí. Teď můžete jít. Až jestli pas bude hotov, tak vás zavoláme +++)

Pán: Co jsem dlužen ?

Růžička: Tady je lístek, a tamhle je pokladna.

Pán: A co s mou ženou ?

Růžička: Tu tady nechte. V její žádosti taky chybí některé údaje. Bude to hotovo za chvíli.

(Za hodinu před pasovým úřadem)

Paní: Zaplať Pán Bůh, že to máme za sebou. Ten člověk je zvědavý jako domovník.

Pán: Já jsem zvědav, jak dlouho nás teď nechají čekat.

+) vyplňovat, dur. - to fill out
vyplnit, pct.
++) formulář, m. - form
+++) zavolat, pct. - to call

údaj, m. - data, information

Domácí cvičení 94.

Napište, jak František Havel hasil oheň a co se mu stalo.

CVIČENÍ ČÍSLO 95.

FRANTA VRACÍ ŠEK.

(Pan Brackett Thorpe z Amerického fondu pro politické uprchlíky sedí za svým stolem. Na stěně za jeho stolem, mezi oknem a elektrickými hodinami, visí vlajka[+] Spojených států a fotografie presidenta. Je už čtvrt na šest a venku je skoro tma. V místnosti svítí jen jedno světlo. Je to lampa nad psacím strojem. Panu Thorpovi chvíli trvalo, než poznal Frantu Havla a četaře Greena.)

Thorpe Good evening, gentlemen. Sit down, please. What can I do for you?

Franta Dobrý večer, pane Thorpe. Doufám, že vás moc nerušíme. Tady pan četař byl tak laskav a je ochoten mi dělat tlumočníka.

Thorpe It's OK. How's your wife?

Franta Děkuju, už je docela zdravá. Ale teď vám chci říct, proč jsme tady. Dnes ráno jsme od vás dostali šek[++], kterým jsme měli zaplatit účty za nemocnici a doktory. Mám ho tady.

Thorpe Well--aren't they satisfied with the money? If they want more, I'll tell them my opinion tomorrow.

Franta To ne, pane Thorpe. Ale já na štěstí ty peníze nepotřebuju.

Thorpe You don't say! How come?

Franta Mezi vaší návštěvou a příchodem vašeho šeku se staly různé věci.

Thorpe Such as?

Franta Náhodou jsem měl příležitost uhasit jeden malý oheň. Možná, že jste si všiml zprávy o tom. Bylo to v novinách.

Thorpe Sure I read it. It was about a week ago, wasn't it?

Franta Stalo se to před čtyřmi dny. No, a ta společnost, u které to bylo pojištěné, mi poslala moc pěknou odměnu. Tak vám můžu ten váš šek vrátit.

Thorpe This is unusual. You're definitely the first refugee to return the money he got from us while still in Germany.

Franta Ostatní asi neměli takové štěstí jako já a neměli tu příležitost. Řekli jsme si dnes s Božkou, že máme víc štěstí, než jsme čekali. Jsme živi a zdrávi, mohli jsme zaplatit dluhy a ještě máme dost peněz na několik měsíců.

[+]vlajka, f. - flag

[++]šek, m. - check

Thorpe Well, if you think so...I'll take the check back now. But look. If I'm not mistaken, you'll be going to the U.S. before long. When you're ready, let me know. We'll lend you the money for the trip. Goodbye, now. And close the door please, I have a lot of letters to take care of.

ČTENÍ 95.

František Havel dostal od Amerického fondu pro politické uprchlíky v Německu šek, kterým měl zaplatit účty za nemocnici.

Zatím ovšem dostal taky odměnu od společnosti, která pojistila budovy, kde před čtyřmi dny hasil požár.

Tak se stalo, že Franta a Božena mají teď dost peněz na dluhy i na jiné potřeby.

Proto šel Franta se svým tlumočníkem, četařem Greenem, k panu Thorpovi, který jménem Fondu šek podepsal a Frantovi poslal. František považoval za správné šek vrátit.

Už bylo po úředních hodinách - mezi pátou a šestou večer. Pan Thorpe byl ještě v kanceláři, ale zřejmě už nikoho nečekal. Byl proto návštěvou obou pánů trochu překvapen.*)

Franta mu pomocí četaře Greena vysvětlil, oč jde. Řekl mu, že je spokojen s tím, co má, a že proto rád vrací šek. Fond bude teď moct dát ty peníze někomu jinému.

Thorpovi se líbilo, že Franta nechce nic, co opravdu nepotřebuje. Vzal šek zpátky, ale slíbil, že Fond půjčí Frantovi a Boženě na cestu do Spojených států, až dostanou vízum.

Ještě chvíli pak mluvil s oběma pány o různých věcech, ale pak se musel vrátit ke své práci. Dopisy, které měl na stole, musely ještě ten večer jít na poštu.

Franta byl rád, že udělal, co chtěl. Ví, že má mezi Američany přátele, kteří rádi pomohou, ale kteří jsou taky rádi, když vidí člověka, který si dovede pomoci sám.

---

*) surprised

považovat, dur. = to consider

Otázky k textu:

1. Co dostal Franta od Fondu?
2. Jaký je to fond?
3. Komu pomáhá?
4. Proč mu poslali šek?
5. Co dostal Franta mezitím?
6. Od koho byla ta odměna?
7. Kdy hasil Franta ten požár?
8. Má Franta teď dost peněz?
9. Na co potřebuje peníze?
10. Jak se jmenoval ten pán, který mu poslal šek?
11. Kolik bylo hodin?
12. Bylo to v pracovních hodinách?
13. Čekal je pan Thorpe?
14. Čím byl překvapen?
15. Čí pomocí mu Franta vysvětlil, oč jde?
16. Proč musel jít s Greenem?
17. Líbilo se to Thorpovi?
18. Vzal šek zpátky?
19. Co slíbil?
20. Kdy jim půjčí na cestu?
21. O čem s nimi mluvil potom?
22. Mluvil s Frantou dlouho?
23. Proč?
24. Má Franta mezi Američany přátele?
25. Jakého člověka vidí rádi?

Domácí cvičení 95.

Slovníček z lekce 96.

I had a very pleasant day.

My lawyer called in the morning and told me that the money from my insurance which I was waiting for finally came.

I haven't been in town since I was sick and I was looking forward to this day since last February.

First I wanted to phone for a taxi, but then I decided to go by trolley. Taxi rates are too high and you have to give the driver a tip, I thought, and even though I have enough money now,

I must be careful and watch what I spend.

I went to the nearest corner and waited about five minutes on the sidewalk. It was early and there were only a few pedestrians. I live in a suburb, two blocks from the bus stop.

Within thirty minutes I was downtown. I had plenty of time.

I watched the flow of city traffic, which now became heavier. On the main intersection the policeman directed the traffic. He waved his arms, and the vehicles and people hurried past him in all directions. There weren't many like me, who had time to stop and look at the show windows.

---

heavy traffic = silný provoz
to direct the traffic = řídit dopravu

L. 96

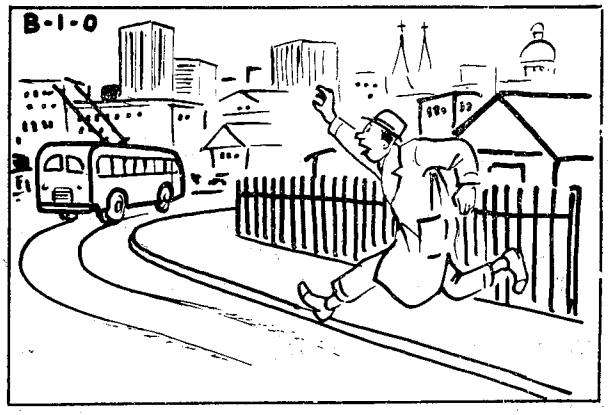

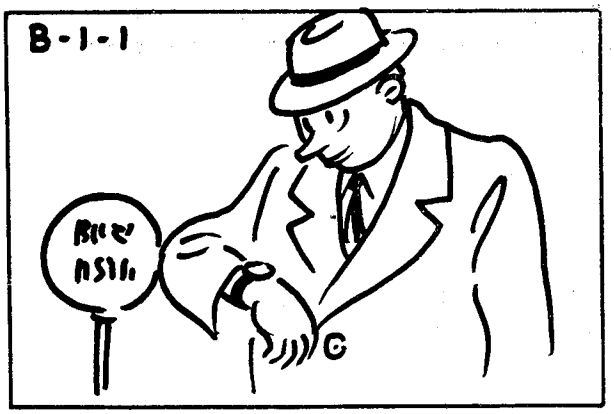

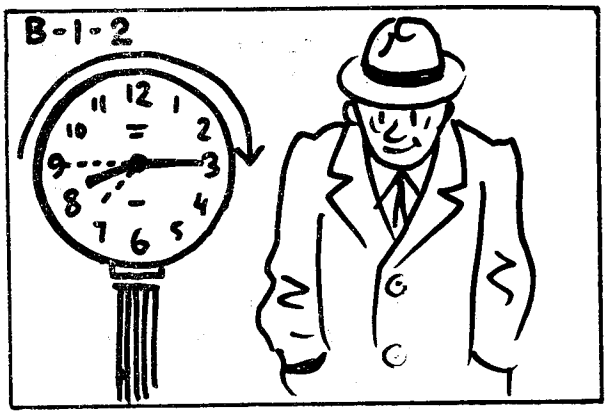

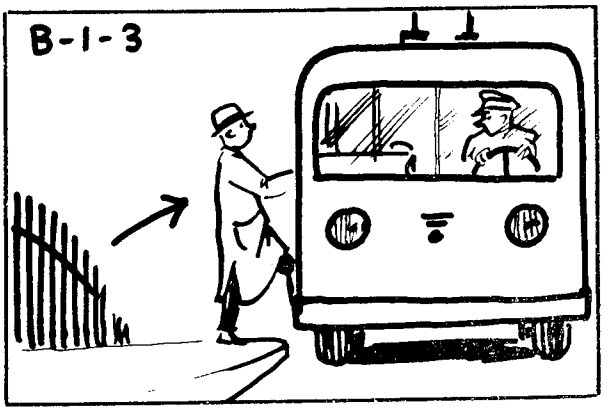

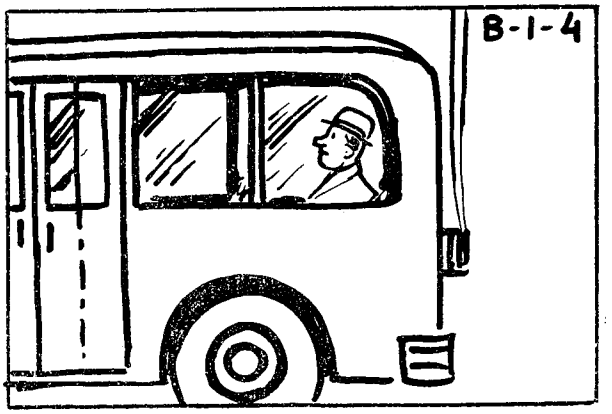

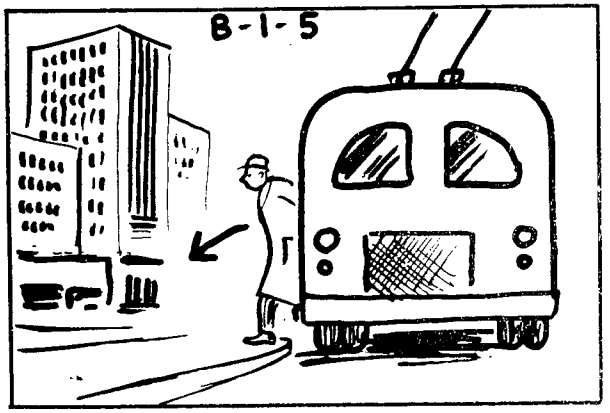

CVIČENÍ ČÍSLO 96.

ZÁKLADNÍ SITUACE B-1 a B-2.

PAN NOVÁK JDE K SOUDU.

Pan Novák dnes nejde do práce. Vzal si volno. Čeká ho něco moc nepříjemného: Musí k soudu, a nejde tam rád. Nikdo nechodí rád k soudu, a zvláště už ne jako obžalovaný. Pan Novák má být u soudu v 9 hodin, ale předtím si ještě chce něco vyřídit.

B-1-0 Protože bydlí na předměstí, vyšel z domu před tři čtvrtě na osm. Ale jeho den začal špatně. Trolejbus už zahýbal za roh. Tam za rohem je trolejbusová stanice. Pan Novák běží za trolejbusem, ale už ho nechytil. Asi už neumí běhat tak rychle, jako když byl mladší. Hnal se jak mohl, ale trolejbus mu ujel před nosem.

B-1-1 Teď stojí na stanici a dívá se na hodinky. Má vztek, že trolejbus zmeškal.

B-1-2 Podle elektrických hodin vidí, že jeho hodinky jdou o pět minut pozdě. Protože trolejbus jezdí každé půl hodiny, musí na další čekat 29 minut. Pan Novák chodí po chodníku sem a tam. Je netrpělivý.

B-1-3 Konečně trolejbus přijel. Má dvě kladky, kterými dostává elektrický proud z drátů nahoře. Pan Novák nastupuje.

B-1-4 Pan Novák si od průvodčího koupil lístek a našel si pěkné místo vzadu u okna. Trolejbus se rozjíždí.

B-1-5 Na stanici ve středu města pan Novák vystoupil. Trolejbus zastavil jen kvůli němu; nikdo jiný na té stanici nevystupoval. Hned zase odjel.

B-1-6 Pan Novák šel okolo výkladních skříní. Vedle velké konfekce je fotoobchod, kde pro něho měli jeho fotografie z minulého víkendu.

L. 96

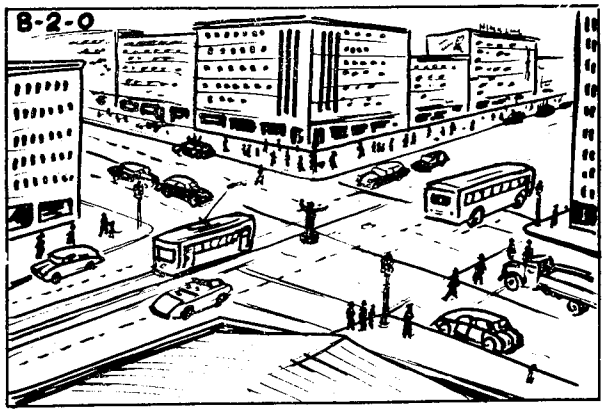

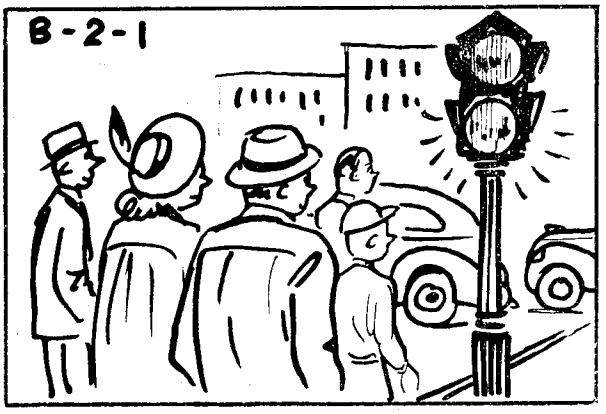

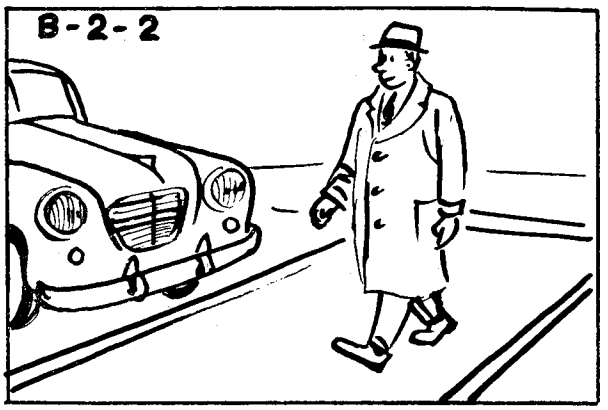

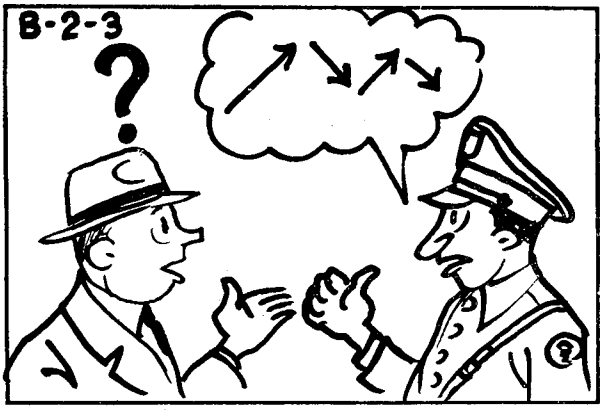

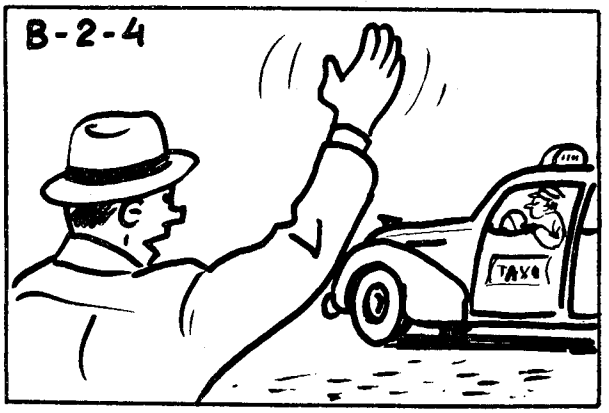

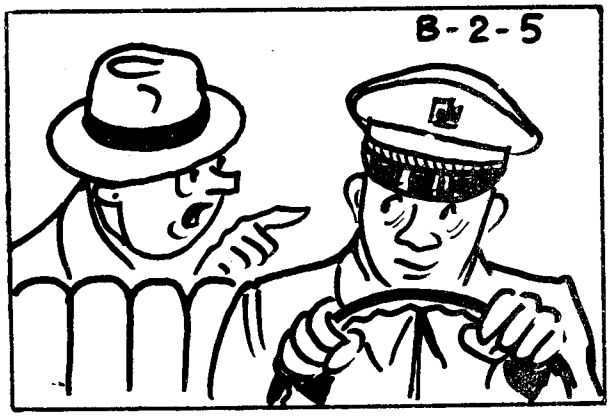

B-2-0 Teď pan Novák stojí spolu s ostatními chodci na živé křižovatce.

B-2-1 Protože je červená, všichni musejí čekat u přechodu.

B-2-2 Na zelenou pan Novák přechází jízdní dráhu.

B-2-3 U roháku na druhé straně ulice stojí příslušník VB. Pan Novák neví, kde přesně je budova soudu. Ptá se ho na směr. On mu vysvětluje, že musí jít přímo až k Spálené ulici a tam doleva.

B-2-4 Pan Novák vidí, že je to dál, než myslel. Když chce přijít k soudu včas, musí si vzít taxíka. Na štěstí jeden jede okolo. Pan Novák mává rukou a volá: "Taxi!" Taxikář brzdí a zastavuje.

B-2-5 Pan Novák taxikáři řekl, kam má jet. Pak se mu zdá, že ho veze nějakou dlouhou cestou. Tahá taxikáře za rameno a říká: "Nevozte mě po celém městě! Musím být u soudu v devět". Taxikář drží volant a neříká ani slovo.

B-2-6 Je devět hodin. Pan Novák se podíval na taxametr, zaplatil taxikáři podle sazby a dal mu jen malé spropitné. Vystoupil z autodrožky. Před budovou na něj čekal jeho advokát. Pak šli do budovy soudu.

rohový dům	= corner house
rohák, -u, m., colloq.	= corner house

advokát, -a, pl.-i, m.	attorney
obhájce, -e, pl.-i, m.	defender, defense lawyer, defense attorney
advokát a obhájce ve věcech trestních	attorney at law and defense attorney

SLOVNÍČEK 96.

advokát, m. - attorney-at-law
autodrožka, f. - taxicab
běhat, iterative dur. - to run
běžet, actual dur.
honit se, iterative dur. - to rush; boast
hnát se, actual dur. - to rush
chodec, m. - pedestrian
chodník, m. (gen. sg. -u) - sidewalk
jezdit, iter. dur. - to ride; drive
kladka, f. - pulley; trolley
konfekce, f. - clothing store
mávat, dur. - to wave
mávnout, pct.
obhájce, m. - defense lawyer
proud, m. (gen. sg. -u) - current, stream, flow
předměstí, n. - suburb
příjemný - pleasant
roh, m. (gen. sg. -u) - corner; horn
sazba, f. - rate
spropitné, n. - tip
strážník, m. (formerly) - policeman
tahat, iter. dur. - to pull
táhnout, act. dur.
taxametr, m. (gen. sg. -u) - taximeter
taxi, n., rarely m. - taxi, cab
taxík, m., colloq. - taxi, cab
(gen.sg. -a or -u)
taxíkář or taxikář, m., colloq. - taxi driver
trolejbus, m. (gen. sg. -u) - trolley, streetcar
ujet, pct. - to drive away
vodit, iter. dur. - to lead
vést, act. dur.
volant, m. (gen. sg. -u) - steering wheel
vozit, iter. dur. - to haul, carry; transport by a vehicle
vézt, act. dur.
zahýbat, dur. - to turn (a corner, curve)
zahnout, pct.
zmeškat, pct. - to miss (arrive too late)
příslušník VB - policeman
(colloq. esenbák) - cop

PUNCTUAL FORMS OF VERBS COVERED PREVIOUSLY:

dur.	pct.	
přijíždět	přijet	to arrive
přicházet	přijít	to come, arrive
odjíždět	odjet	to leave; drive away
odcházet	odejít	to leave; to walk away

ACTUAL DURATIVE AND ITERATIVE DURATIVE

Most verbs have one durative form to express the actual as well as the iterative durative aspect.

A few verbs, however--mostly verbs of motion--have <u>two durative forms</u>
one to express the <u>actual durative</u> aspect
and another to express the <u>iterative durative</u> aspect

So far we had two such verbs:

jít - chodit	to go
nést - nosit	to carry

Jdu do školy.	I'm going (I'm on my way, <u>actually</u>, <u>now</u>, <u>one time</u>) to school.
Chodím do školy.	I go to school (<u>more than once</u>, <u>repeatedly</u>, or, I'm a student there).
Jdu do biografu.	I'm going (I'm on my way) to the movies.
Chodím do biografu.	I go to the movies (I'm a movie goer).
Nosič nese zavazadla.	The porter is carrying the baggage (<u>actually</u>, now, one time).
Nosič nosí zavazadla.	The porter carries baggage (<u>repeatedly</u>, it's his job).
Nosič nese uniformu.	The porter is carrying a uniform (<u>actually</u>, now, one time; in his hands).
Nosič nosí uniformu.	The porter wears a uniform (<u>repeatedly</u>).
Nosič má na sobě uniformu.	The porter has a uniform on (<u>now</u>, this time).

Actual Durative	Iterative Durative	
hnát, ženu, ženeš	honit	to chase, drive
hnát se		to rush
	honit se (coll.)	to brag
jít	chodit	to go, to walk
jet	jezdit	to drive, ride, go (by vehicle, ship, animal)
nést	nosit	to carry, bear
	nosit	to wear
vést	vodit	to lead, guide
vézt	vozit	to transport (by vehicle), to haul
běžet	běhat	to run
letět	létat (colloq.: lítat)	to fly
táhnout	tahat	to pull, drag

	(Less frequent)	
ležet	líhat (or: lehat)	to lie (recline)
sedět	sedat	to sit
číst	čítat	to read
slyšet	slýchat	to hear
vidět	vídat	to see

EXAMPLES

Hnali jsme je až za řeku.	We chased them as far as the other side of the river.
Kam se ženete?	Where are you rushing to?
On se jen tak honí. (Slang)	He's only bragging.
On je honí do práce.	He's always after them to work.

Jede tenhle autobus do Plzně?	Does this bus go to Pilsen?
Jezdil do práce vlakem.	He was commuting to work by train.
Umí jezdit na kole.	He knows how to ride a bike.

Nesl pušku na rameni.	He carried the rifle on his shoulder.
Jak daleko nese ta puška?	How far does this rifle shoot?
Na tom on nenese žádnou vinu.	He isn't to blame for this.

Kam vede ta cesta?	Where does this road lead?
Vedl je nějaký civilista.	A civilian led them.
Co vás vede!?	What makes you think so?
On tam vedl knihy.	He was a bookkeeper there.
Vedl prostý život.	He led a simple life.
Vodil ho za nos.	He was pulling his leg.

Kam běžíte?	Where are you running to?

L. 96

O to neběží (nejde).	That's not the point.
Oč tedy vlastně běží (jde)?	Just what is the point?
Jde o to... (běží o to...)	The point is.....
Běžte na poštu.	Run down to the post office.
On rád běhá za děvčaty.	He likes to run after women.
Venku běží pes.	A dog is running (by) outside.
Venku běhá pes.	A dog is running around (loose) outside.
Běhal 100 m za 12 vteřin.	He (usually) ran the 100 m dash in 12 seconds.
Dnes běžel trochu líp.	Today he ran a little better.

Tohle letadlo letí teď do Ústí.	This plane is flying now to Ústí.
Tenhle pilot už lítá dva roky.	This pilot has already been flying for two years.
Tamhle letí nějaké letadlo.	Some kind of an airplane is flying by over there.
Tamhle lítá nějaké letadlo.	Some kind of an airplane is flying around over there.

Tamhle táhnou nějaké mraky.	There are some clouds moving (across the sky).
Tady táhne. (Tady je průvan.)	There's a draft here.
Kůň táhne vůz.	The horse pulls a wagon.
Ten vůz táhne dobře do kopce.	This car takes a hill well.
Včera to dlouho táhli.	Last night they stayed out late.

To dopoledne se táhne.	This morning is dragging (by).
Všichni táhnou za jeden provaz.	They all work together for the same purpose.
Ta cesta se táhne loukami.	The road stretches through the meadows.
Tahat někoho za vlasy...	To pull someone by his hair...
Ona z něho tahala peníze.	She took him for his money (repeatedly).

Dnes leží tady, ale obyčejně líhá tamhle.	He is lying here today, but usually he lies over there.
Dnes sedí u dveří, ale obyčejně sedá u okna.	Today he is sitting by the door, but usually he sits by the window.
Často čítáme v novinách, že.....	Often we read in the paper that.....
Často slýcháme, že.....	Often we hear that.....
Vídal jsem ho skoro každý den, ale už jsem ho dlouho neviděl.	I used to see him almost every day, but I haven't seen him for quite some time.

The future tense of <u>iterative</u> durative verbs is formed by means of <u>budu</u>:

V zimě budeme nosit zimní uniformy a budeme jezdit do hor na cvičení.	In the winter time we'll wear winter uniforms and we'll go to the mountains for training.
Já vás budu vozit každý den.	I'll give you a ride every day.

CONJUGATION OF ACTUAL DURATIVE VERBS.

NOTICE THE FUTURE TENSE: (durative even if formed with po-)

nfinitive	Past Tense	Present Tense	Future Tense
hnát	hnal jsem	ženu	poženu (or: budu hnát)
jet	jel jsem	jedu	pojedu
jít	šel jsem	jdu	půjdu
nést	nesl jsem	nesu	ponesu (or: budu nést)
vést	vedl jsem	vedu	povedu (or: budu vést)
vézt	vezl jsem	vezu	povezu
běžet	běžel jsem	běžím	poběžím (or: budu běžet)
letět	letěl jsem	letím	poletím
táhnout	táhl jsem	táhnu	potáhnu
ležet	ležel jsem	ležím	budu ležet
sedět	seděl jsem	sedím	budu sedět
číst	četl jsem	čtu	budu číst
slyšet	slyšel jsem	slyším	uslyším (or: budu slyšet)
vidět	viděl jsem	vidím	uvidím (or: budu vidět)

The future tense budu vést and budu nést is used only in phrases like:

Bude vést (or: povede) řádný život.	He's going to lead an orderly life.
Bude to těžce nést (or: ponese to těžce).	It'll be hard for him to bear.

Poženeme je až za tu trať.	We'll chase them as far as the other side of the tracks.
Ponese velkou odpovědnost.	He'll have a great responsibility.
Zítra pojedu do města.	I'll go to town tomorrow.
Oni poletí do Brna.	They'll fly to Brno.
On jistě poběží hned nahoru se stížností.	He certainly will go (run) immediately to someone higher up with a complaint.
Doufám, že ten vůz teď potáhne dobře. (or: bude táhnout)	I hope that that car will run better now. (Take the hills better)
Doufám, že tam povedete řádný život. (or: budete vést)	I hope that you'll lead an orderly life there.
Dnes s ním nemůžete jet, on poveze někoho jiného.	You cannot go with him today, he's going to give a ride to someone else. (he'll have someone else in the car.)
To uslyšíte brzo. (or: budete slyšet)	You'll hear it soon.
To uvidíte za chvíli. (or: budete vidět)	You'll see it in a while.

NOTE THE FOLLOWING IMPERATIVES:

Jdi zpátky!	Go back!	Nechoď zpátky!
Jděte už domů!	Go home now!	Nechoďte ještě domů!
Pojď se mnou!	Come with me!	Nechoď se mnou!
Pojďme tam!	Let's go there!	Nechoďme tam!
Pojďte sem!	Come here!	Nechoďte sem!
Pojďte zpátky!	Come back!(you & me)	Nechoďme zpátky!
Pojďte domů!	Let's go home! (you & me)	Nechoďme domů!
Pojďte do biografu!	Let's go to the movies!(you & me)	Nechoďme do biografu!

DIALOG 96.

Paní Nováková se vyptává svého muže, jak se mu vedlo ve městě.

Nováková — Tys dnes ráno zmeškal trolejbus, viď?

Novák — Ale no jo. Měl jsem smůlu hned od rána. Viděl jsem ho zahýbat za roh. Běžel jsem jak jsem mohl, mával jsem na řidiče, ale on mě asi neviděl. Ujel mi před nosem.

Nováková — Tak ses hnal zbytečně.

Novák — Ani o tom radši nemluv. Ještě teď mám vztek.

Nováková — Asi ti šly pozdě hodinky.

Novák — Asi. Musel jsem čekat skoro půl hodiny, než přijel další, a ten zase měl něco s kladkami! Nedostával proud. To bylo nové zpoždění.

Nováková — Jels až dolů?

Novák — Skoro. Vystoupil jsem na křižovatce u toho rohového domu s konfekcí a fotoobchodem.

Nováková — To je ještě dost daleko od soudu.

Novák — Je, ale co jsem měl dělat? Už bylo skoro devět. Musel jsem si vzít taxíka.

Nováková — Tos dobře udělal. Dostals ho hned?

Novák — Zrovna tam jeden stál u chodníku, ale bez taxikáře. Ten stál před výkladní skříní a říkal, že čeká na zákazníka.

Nováková — Měls mu vysvětlit, oč jde.

Novák — No, a co myslíš, že jsem udělal ? Slíbil jsem mu dvojitou [+]) sazbu a dobré spropitné. Ale i tak jsem ho skoro musel táhnout k volantu.

Nováková — Přijeli jste tam včas?

Novák — Byli jsme před soudem přesně v devět. Advokát už čekal před vchodem. Vystoupil jsem a zaplatil jsem. Ani nevím, kolik ukazoval taxametr.

+) dvojitý = double

OTÁZKY K TEXTU:

Co se vyptává paní Nováková?
Zmeškal pan Novák trolejbus?
Kam ho viděl zahýbat?
Mával na řidiče?
Viděl ho řidič?
Ujel mu před nosem?
Hnal se pan Novák zbytečně?
Je rád, že o tom jeho žena mluví?
Co jí říká?
Jak mu šly hodinky?
Jak dlouho musel potom čekat?
Byl ten příští trolejbus v pořádku?
Proč nedostával proud?
Jel pan Novák až dolů do města?
Kde vystoupil?
Jaké jsou tam obchody?
Je to blízko soudu?
Kolik už bylo hodin?
Co musel pan Novák udělat?
Dostal ho hned?
Kde stál ten taxikář?
Co říkal panu Novákovi?
Vysvětlil mu pan Novák, oč jde?
Co mu slíbil?
Musel ho skoro táhnout za volant?
Proč nechtěl ten taxíkář jet?
Přijeli před soud včas?
Kde čekal jeho obhájce?
Kolik ukazoval taxametr?

DOMÁCÍ CVIČENÍ 96.

Slovníček 97.

We used to live in an apartment house on a busy street. Not far away was an old park with a little lake. I used to go there every Sunday and watch the little boats with their white sails.

Near the little landing place there was a statue of some famous man. It was a bust on a stone pillar.

A little further there was a fountain around which there was

a railing. Next to it stood another monument: a stone base with some King (král, -e, m.) on a horse.

From the park a little canal leads to the river and along this I used to walk to the hill beyond the city. It wasn't high. Its top was only one hundred meters above the river, but the view was wonderful.

There was a chain around the top and along the stairs which lead to it. A sign reminded people that it was dangerous to lean against it. Before the city put the warning up, someboly fell down there and later sued (žaloval) the city for compensation. The court decided that the accident happened through gross negligence and that the city was responsible for the bodily injury.

II- ASPECTS IN A SITUATION; MULTIPLE CHOICE

Let the students act out the exercise using the proper aspect.

V - Václav
F - Ferda

V. Nazdar, Ferdo. Kam ses honit / hnát včera odpoledne kolem třetí hodiny? Viděl jsem tě, když jsem se vracel z města.

F. Ó, to jsem jít / chodit k doktorovi. Vlastně, mohls vidět, že jsem nechodit / nejít, ale běhat / běžet, protože jsem tam měl být ve tři hodiny. Úplně jsem na to zapomínal / zapomněl.

V. Já jsem si toho všiml. Vypadalo to, jako že tě někdo hnát / honit. A na co ty potřebuješ doktora?

F. Ale, když jsem tenkrát hasil ten oheň u sousedů, tak jsem si trochu popálil ruce. Jít / Chodit tam už měsíc a budu tam muset chodit / jít ještě aspoň dvakrát.

V. Nevíš náhodou, co se stalo s Tondou? Je to pravda, že přestal jít / chodit s Boženou?

F. Dřív jsem ho vídal každou chvíli běžet / běhat na hřišti, ale teď už jsem ho dlouho neviděl. Ptal jsem se kamarádů a ti mi řekli, že nechal Boženu a že teď pořád jet / jezdit za nějakou slečnou do Denveru. Škoda, že nechal tréninku. Víš, že už měsíc běžet / běhat

V. Jo, to jsem slyšel. Taky myslím, že je škoda, že toho nechal. Kam ty teď vlastně jít / chodit s tou knihou?

F. Nosit / Nést ji vrátit. Už ji tam nosit / nést týden, ale ještě jsem ji tam nedal.

V. Co budeš dělat potom?

F. Potom musím jezdit / jet pro dříví.

V. Nemáš nic proti tomu, když pojedu s tebou?

F. Naopak, jsem rád, že nepojedu sám. Připrav se ale, že se může stát, že půjdeme domů pěšky. Od té doby, co vozit / vézt písek, špatně mi táhnout / tahat motor. Když jsem včera vozit / vézt sousedovi uhlí, myslel jsem, že zůstanu stát na půl cesty. Budu muset přestat táhnout / tahat tak velké náklady.

V. To mi nebude vadit. Aspoň zapomenu na své starosti.

F. Prosím tě, jaké starosti můžeš mít ty - člověk s dobrým platem a bez rodiny! Snad se nechceš ženit? Člověče, nehonit / nehnat se do svatby! A vůbec, nežeň se ještě, máš na to dost času.

V. To ne, z toho nemusíš mít strach. Do toho se já nehonit / nehnat, ani se nepoženu. Peníze ale taky nejsou všechno. Přestává mě bavit práce. Máme šéfa, který nás hnát / honit jako psy. Chci si příští týden vzít dovolenou a najít si jiné místo.

F. Kam pojedeš?

V. Asi do San Francisca. Je tam Karel Trnka. On letět / lítat pro TWA. Za války jsme lítat / letět u stejné jednotky.

F. Věděl jsem, žes letět / lítat, ale myslel jsem, že Karel byl mechanik. Pojedeš vozem nebo poletíš?

V. Chci letět / lítat, protože to je nejrychlejší a nejlacinější. Jedno letadlo letět / lítat v osm hodin a je tam za čtyři hodiny. Letět / Lítat přímo.

F. Autem se to nedá udělat dřív než za dva dny, a to se člověk musí hnát / honit. Snad tě taky bude zajímat, že Pepík Smrček je taky venku.

V. Kde, prosím tě? Co dělá ten kluk?

F. To je na tom to nejzajímavější. Je v Londýně a vodit / vést psy[+].

V. On vést / vodit psy? Jak tomu mám rozumět?

F. To je jednoduché. Pracuje pro někoho, kdo má závodní psy[++]. Víš přece, že tam jsou psí závody[+++] moc populární. On na ně často jít / chodit s tím farářem od letců. Já si už nepamatuju jeho jméno, jen vím, že bylo hodně krátké. Ti dva tam byli pořád. Jistě

[+] vodit psy = to walk the dogs
[++] závodní pes = racing dog
[+++] závod = a race; psí závody = dog races

víš, koho myslím, ne?

V. Á, už si pamatuju. Ten tam vodit / vést celou třistajedenáctou skvadronu. Jednou jsem ho viděl, když tam vodit / vést i samého velitele skvadrony a jeho zástupce. Pepík mi jednou mezi řečí řekl, že ten farář má ze psů druhý plat. Nechtěl jsem tomu věřit, myslel jsem, že se jenom honit / hnát před kluky. Jméno si taky nepamatuju, jen vím, že jsem vloni slyšel, že je taky v Americe. Prý někde v New Jersey.

F. Pepík mi psal, že čeká na vízum do Spojených států.

V. Doufejme, že se sem brzy dostane. Ale už tady stojíme a mluvíme přes půl hodiny. Tak už raději pojďme, nebo ti zavřou knihovnu.

III. TRANSLATE:

His son has already started going to school.
She is going shopping this evening; she goes every Thursday because the stores stay open till nine o´clock.

Look, that red Ford is sure going fast. That´s Tony; he drives like that all the time.
Isn´t that Charles?
I don´t think so; Charles doesn´t wear a hat.

That man whom I saw a while ago was carrying a small suitcase. He has been carrying baggage here since last December; he is a porter.

Lt. Široký led the patrol last night. He will lead one again tomorrow night.

Were those two trucks we just saw carrying all of the prisoners?
Will the second truck carry ammunition or weapons?
Has the enemy been hauling those planes by truck?

Did you run all the way?
Somebody´s dog is running around (loose) outside.

I saw him when they were dragging him out.
That car pulled another car.
They say that she is taking him for his money.
Is he bragging a lot?

Were the police after (chasing) him ?
They chased them as far as the other side of the river.

I don´t like to walk alone. Come along (with me = se mnou).
It´s a long trip; you two come along and help me drive.
Let´s not sit so close to the edge of the forest; they can see us too easily.

The instructor said to me: "Don´t fly around the airfield so long."
Don´t fly to Brno now; it´s too late.

L. 97

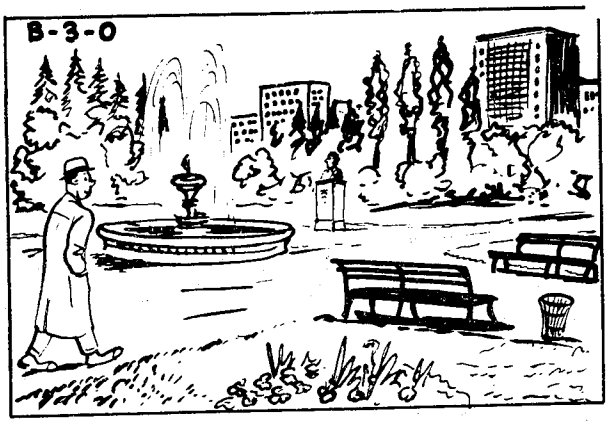

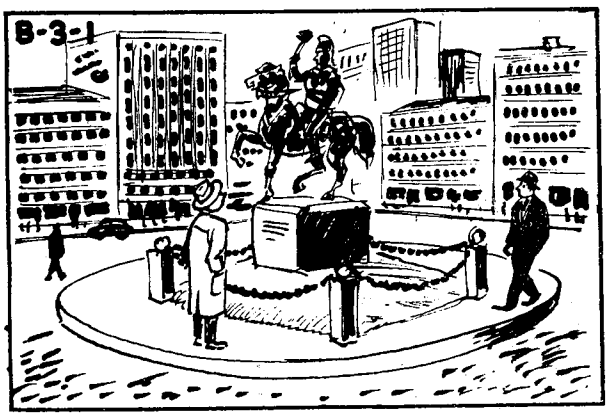

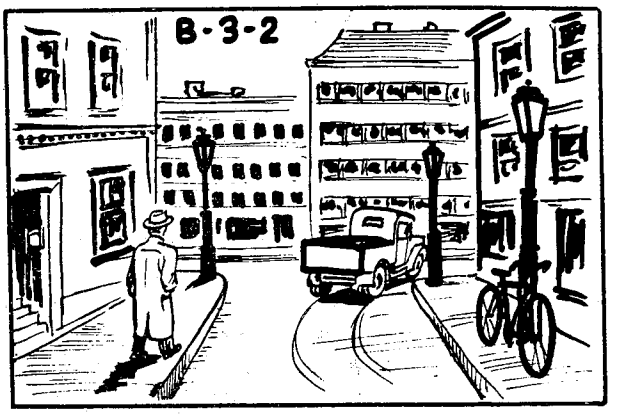

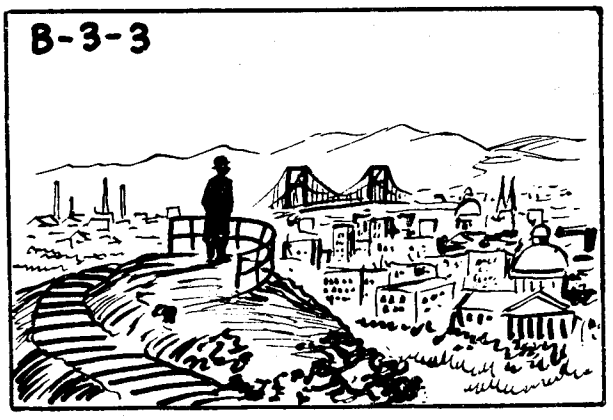

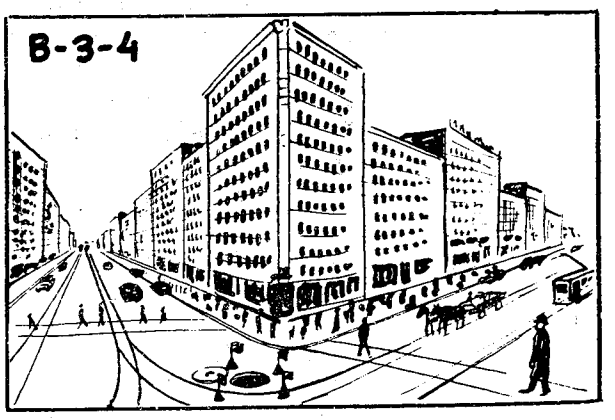

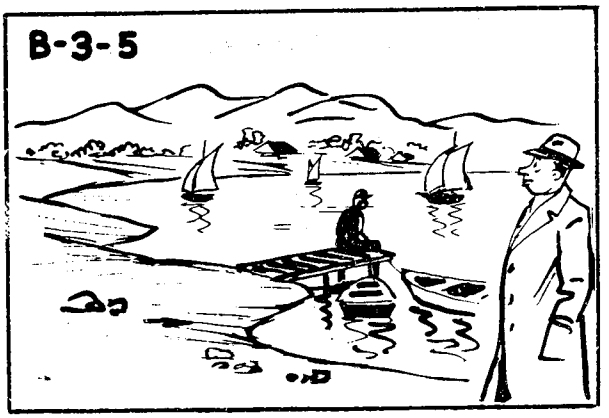

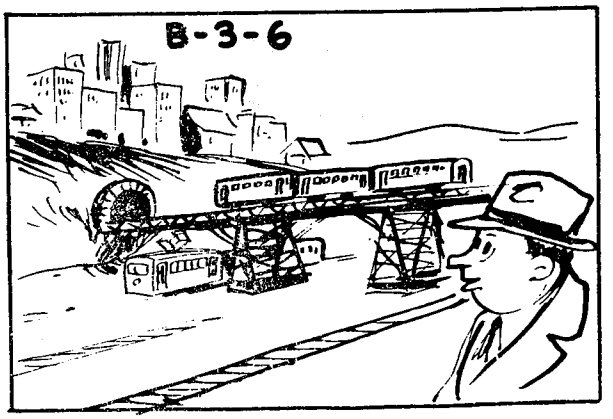

CVIČENÍ ČÍSLO 97.

PROCHÁZKA.

(Pan Novák byl ráno u soudu. Dopadlo to pro něho špatně. Rozsudek nad ním říkal, že "...obžalovaný je vinen, protože hrubou nedbalostí způsobil ublížení na těle..." atd. Ta paní, kterou pan Novák před měsícem porazil autem, byla v nemocnici jen dva dni, ale pan Novák jí musí zaplatit náhradu. Kromě toho byl odsouzen k odnětí svobody na jeden týden, ale to dostal podmíněně na rok. Je v moc špatné náladě. Jde proto na delší procházku).

B-3-0 Nejdřív jde do parku. Za vodotryskem stojí malý pomník, poprsí nějakého slavného muže na kamenném podstavci.

B-3-1 Hned za parkem je náměstí. Není moc frekventované. Uprostřed je jiný pomník. Na podstavci je socha nějakého slavného vojáka na koni. Okolo pomníku jsou řetězy.

B-3-2 Pan Novák jde dál. Už je někde na druhém konci města. Jsou tam úzké ulice se starými činžáky a skoro žádné obchody. Na kraji chodníků jsou plynové lampy. Pod jednou z nich stojí kolo.

B-3-3 Hned za městem je kopec. Je s něho pěkná vyhlídka. Vedou k ní schody. Pan Novák se opírá o zábradlí. Vidí před sebou celé město. Pod zábradlím je prudký svah do údolí. Vrcholky kopců na druhém konci města jsou hnědé, protože už dlouho nepršelo.

B-3-4 Pan Novák se na chvíli vrátil do města. Přišel na křižovatku v nové čtvrti. Ve středu křižovatky je otevřený kanál a okolo něho výstražná znamení. Jede tam zrovna tramvaj a nějaký vůz, který táhnou koně. Pan Novák dnes nesnáší dobře rámus, který dělají.

B-3-5 Vyšel zase z města ven, k jezeru, kde se dívá na loďky. Mají bílé plachty. Je tam taky malé přístaviště.

B-3-6 Teď se pan Novák dostal k viaduktu, přes který právě přejíždí nějaký vlak. Jede do tunelu. Viadukt je na pilířích. Mezi nimi jsou koleje. Pan Novák pokračuje v cestě podle trati.

Viz otázky na str. 71

VOCABULARY 97.

činžák, m. (gen. sg. -u)	= apartment house
frekventovaný, -á, -é	= busy (about streets, etc.)
jezero, n. (gen. sg. -a)	= lake
kámen, m. (gen. sg. -e)	= stone
kamenný, -á, -é	
kanál, m. (gen. sg. -u)	= drain; sewer; canal; channel
kopec, m. (gen. sg. -pce)	= hill
loď, f. (gen. sg. -e or -i)	= ship, boat
loďka, f. (gen. sg. -y)	= small boat
náhrada, f. (gen. sg. -y)	= compensation; replacement
nedbalost, f. (gen. sg. -i)	= negligence
opírat se, dur.	= to lean
opřít se, pct.	
pilíř, m. (gen. sg. -e)	= pillar
plachta, f. (gen. sg. -y)	= cloth; canvas; sail
podstavec, m. (gen. sg. -e)	= stand, base
pomník, m. (gen. sg. -u)	= monument
poprsí, n. (gen. sg. -í)	= bust; bosom
přejíždět, dur.	= to cross, drive across, over;
přejet, pct.	to run over
přístaviště, n. (gen. sg. -ě)	= landing place
řetěz, m. (gen. sg. -u)	= chain
schod, m. (gen. sg. -u)	= stair
slavný, -á, -é	= famous
socha, f. (gen. sg. -y)	= statue
svah, m. (gen. sg. -u)	= slope
tramvaj, f. (gen. sg. -e)	= streetcar
ublížení na těle, n.	= (bodily) injury
vodotrysk, m. (gen. sg. -u)	= fountain
vrcholek, m. (gen. sg. -u)	= top, summit
vyhlídka, f. (gen. sg. -y)	= view; outlook
výstraha, f. (gen. sg. -y)	= warning
výstražný, -á, -é	
zábradlí, n. (gen. sg. -í)	= railing
způsobit, pct.	= to cause
působit, dur.	

PHRASES AND IDIOMS

podmíněně (na rok, dva roky, atd.)	= (1 year, 2 years, etc.) probation
Ta ulice je moc frekventovaná.	= There's heavy traffic on th street.
odnětí, n.	- taking away
odnětí svobody	- deprivation of freedom (prison sentence)

GRAMATICKÝ ROZBOR 97.

INSTRUMENTAL OF PERSONAL PRONOUNS
INSTRUMENTÁL OSOBNÍCH ZÁJMEN

Pojďte se mnou!	Come with me!
On šel přede mnou.	He walked in front of me.
	He went ahead of me.
Já jsem šel za tebou.	I walked behind you.
Chce s tebou mluvit.	He wants to talk with you.
Mluvil jste s ním?	Did you talk with him?
Měl nůž a bránil se jím.	He had a knife and he defended himself with it.
Měl sekyru a bránil se jí.	He had a hatchet and he defended himself with it.
Pojďte s námi!	Come with us!
Co je s vámi?	What's the matter with you?
Šel jsem za nimi.	I walked behind them.

Před ním je mapa.	There's a map in front of him.
Má před sebou mapu.	He has a map in front of him.
To už je za mnou.	That is already behind me.
To už mám za sebou.	I have it behind me.

Já vás vezmu s sebou.	I'll take you with me.
Nemám s sebou peníze.	I don't have any money with me.
Nemám u sebe peníze.	I don't have any money on me.

L. 97

PERSONAL PRONOUNS
Osobní zájmena

Declension
Skloňování nebo deklinace

			Un-emph.		Un-emph.		Un-emph.		Un-emph.
Sing.	1. nom.	já		ty		on	ona	ono	
	2. gen.	mne	mě	tebe	tě	jeho	ho	jí	jeho ho
	3. dat.	mně	mi	tobě	ti	jemu	mu	jí	jemu mu
	4. acc.	mne	mě	tebe	tě	jej jeho	ho	ji	je
	5. voc.			ty					
	6. loc.	mně		tobě		něm	ní		něm
	7. ins.	mnou		tebou		jím	jí		jím

Pl.	1. nom	my	vy	oni	ony	ona
	2. gen.	nás	vás	jich		
	3. dat.	nám	vám	jim		
	4. acc.	nás	vás	je		
	5. voc.		vy			
	6. loc.	nás	vás	o nich		
	7. ins.	námi	vámi	jimi		

	Un-emph.	
2. gen.	sebe	
3. dat.	sobě	si
4. acc.	sebe	se
6. loc.	sobě	
7. ins.	sebou	

REFLEXIVE PRONOUN
Zvratné zájmeno.

These forms of the reflexive pronoun are the same for all persons, singular or plural.

DIALOG 97.

(Pokračování z dialogu 96.)

PANÍ NOVÁKOVÁ SE DÁLE VYPTÁVÁ.

Nováková — No, a jak ti to dopadlo u soudu?
Novák — Ani se neptej. Moc se mnou nemluvili. Soudce mi řekl, že jsem vinen, protože jsem hrubou nedbalostí způsobil té paní ublížení na těle.

Nováková — A jaký trest ti dali?
Novák — Musím zaplatit nemocnici a náhradu.

Nováková — Já jsem se bála, že tě odsoudí k odnětí svobody.
Novák — Dostal jsem týden, ale jen podmíněně.

Nováková — A proč jdeš domů tak pozdě?
Novák — Nebylo mi moc dobře, a tak jsem šel na malou procházku.

Nováková — Kam jsi šel?
Novák — Nejdřív jsem šel tím parkem, kde je ten vodotrysk.

Nováková — To znám. Je tam takový malý pomník s poprsím nějakého slavného člověka na kamenném podstavci, že jo?
Novák — Ani jsem si nevšiml... Potom jsem šel na náměstí...

Nováková — Tam je taky nějaká socha. Okolo ní jsou řetězy...
Novák — Jsou. A ten člověk sedí na koni. Ale to mě teď nezajímá.

Nováková — Jedl jsi něco k obědu?
Novák — Neměl jsem hlad. Šel jsem dál na druhý konec města. Tam jsou ještě staré úzké ulice s plynovými lampami. Všude jsou špinavé činžáky. Ani jeden už není mezi nimi slušný.

Nováková — Ale odtamtud to není daleko na ten kopec s tou pěknou vyhlídkou, kam jsme chodili, než jsme se vzali. Pamatuješ?
Novák — Pamatuju. Taky jsem tam byl. Jsou tam teď schody. Šel jsem po nich nahoru. Teď je podle nich zábradlí a kolem vrcholku taky.

Nováková — To tam před dvaceti roky nebylo. Já si pamatuju, že jsem se bála, protože cesta byla úzká a pod ní byl prudký svah do údolí. Byls tam dlouho?
Novák — Jen chvilku. Vrátil jsem se do města a šel jsem do nové čtvrti. Tam jsou ulice víc frekventované. Skoro jsem tam spadl do otevřeného kanálu. Nevšiml jsem si výstražného znamení, které bylo před ním.

Nováková Ten rámus od tramvají a od vozů není pro tvoje nervy. Měls jet hned domů.
Novák Potřeboval jsem být sám. Vyšel jsem zase z města, a ven k jezeru. Stál jsem tam pár minut u přístaviště a pozoroval jsem lodky s plachtami. To mi udělalo dobře.

Nováková Tam jsem s tebou ještě nebyla!
Novák No, a pak jsem se dostal k tomu viaduktu, který vede k tunelu.

Nováková Pod ním se jednou stalo velké neštěstí.
Novák To myslíš, jak ten vlak vjel do těch pilířů?

Nováková Ano, to. Tenkrát bylo asi dvacet mrtvých.
Novák A pak jsem šel podle trati domů.

Nováková Celou cestu?
Novák Jo, já ti to všecko řeknu, ale nejdřív mi dej hrnek kávy.

DOMÁCÍ CVIČENÍ 97.

Slovníček 98.

The police are looking for a man who took a motorcycle from the yard behind the store of Mr. Mareš.

A member of the Public Security Police followed him to the (na) outskirts of the city, but the unknown motorcyclist traveled so fast that he couldn't catch (up with) him.

When he approached the overpass over a railroad, he probably realized that the police were after him. He took the side road and disappeared.

According to a witness the man wore goggles and was traveling at high speed. The witness was going home along the shoulder of the road when he heard the sound of the motorcycle. The motorcyclist stopped and gave him a ride (svezl ho) on the back seat.

Near the station they ran over a cat who jumped from a telephone pole across the ditch and right in front of the driver. But the driver only cussed and never stopped.

He left him near the subway about seven P.M. -- The sun was just setting. The driver then continued down the hill at full speed.

Otázky k článku "Procházka"

Cvičení č. 97

1. Kde byl pan Novák ráno ?
2. Jak to pro něho dopadlo ?
3. Co způsobil hrubou nedbalostí ?
4. Jak dlouho byla ta paní v nemocnici ?
5. Co jí musí platit pan Novák ?
6. Na jak dlouho byl odsouzen k odnětí svobody?
7. Dostal vězení podmíněně?
8. V jaké je náladě ?
9. Na jakou procházku jde ?
10. Je v parku pomník ?
11. Za čím je pomník ?
12. Je náměstí za parkem frekventované ?
13. Co je tam okolo pomníku ?
14. Jaké jsou ulice na druhém konci města ?
15. Jaké jsou tam činžáky ?
16. Co stojí pod jednou plynovou lampou ?
17. Jaká vyhlídka je s kopce za městem ?
18. O co se opírá pan Novák ?
19. Proč nejsou vrcholky kopců zelené ?
20. Vrátil se pan Novák do města ?
21. Co je ve středu křižovatky ?
22. Co je kolem kanálu ?
23. Dělá tramvaj rámus ?
24. Snáší pan Novák rámus ?
25. Na co se dívá u jezera ?
26. Jaké plachty mají loďky ?
27. Jaké je tam přístaviště ?
28. Přes co jede vlak ?
29. Do čeho jede vlak ?
30. Na čem je viadukt ?
31. Co je mezi pilíři ?
32. Jde pan Novák podle trati ?

L. 98

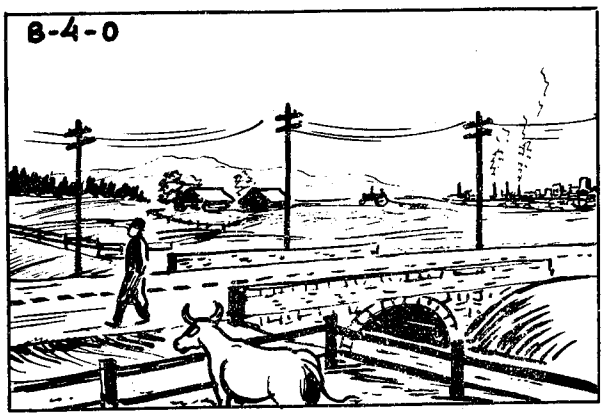

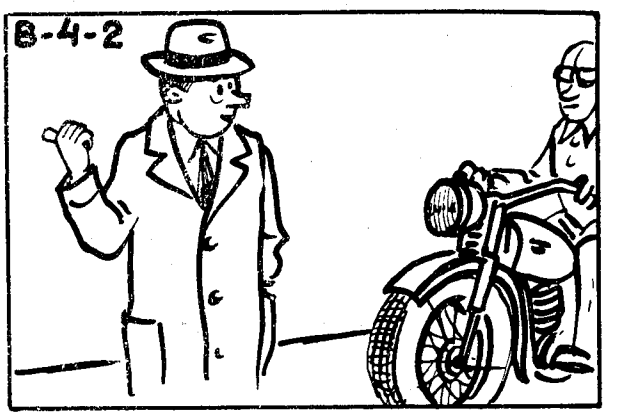

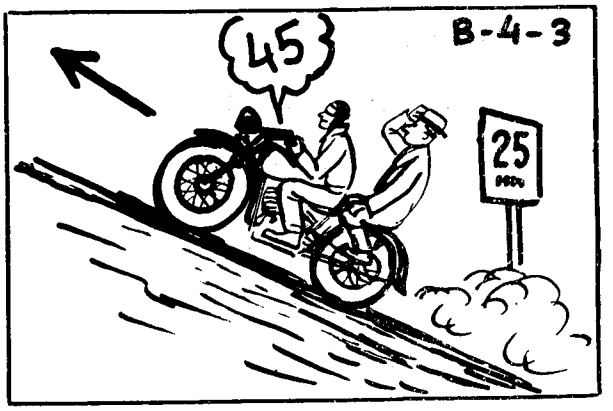

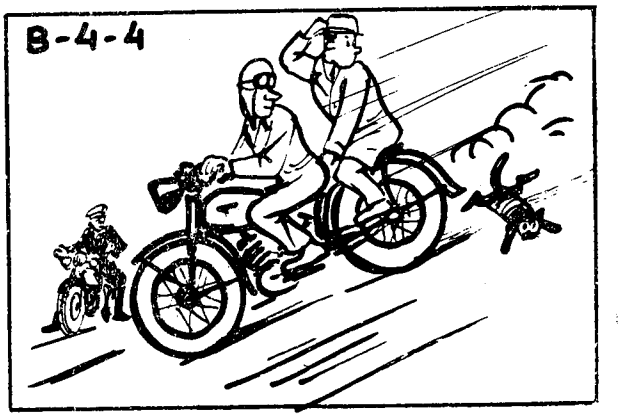

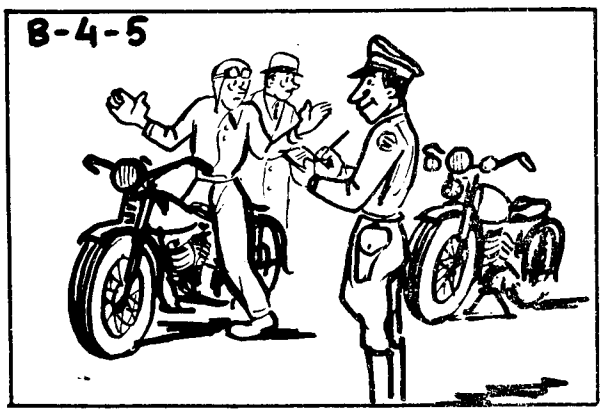

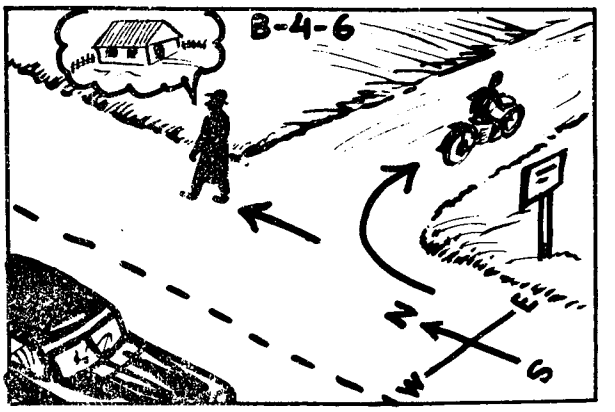

CVIČENÍ ČÍSLO 98.

POKUTA ZA RYCHLOU JÍZDU.

(Pan Novák pokračuje v procházce, hlavu plnou starostí. Snad si ani nevšiml, že už je za periférií města, v polích.)

B-4-0 Pan Novák jde a jde, ale správně se drží levé strany silnice. Jde po banketu (pankejtu) hned vedle příkopu. Po druhé straně silnice jsou telegrafní sloupy. Po jeho levé ruce je ohrada pro dobytek; u plotu stojí kráva (možná, že je to vůl). Očima sleduje pana Nováka, který právě přešel most přes potok.

B-4-1 Najednou si pan Novák uvědomil, že už je večer, a že ho bolí nohy. Slunce už zapadlo a k nejbližší stanici tramvaje je hodně daleko.

B-4-2 Z dálky bylo slyšet zvuk motocyklového motoru. Zvuk se přibližoval. Novák doufá, že motocyklista zastaví a sveze ho do města. Měl štěstí. Motocyklista ukázal na prázdný tandem, pan Novák si sedl a jeli.

B-4-3 Byl to silný motocykl a jeho řidič rád jezdil rychle. Museli nejdřív jet do kopce, kde byla dovolená rychlost jen 25 kilometrů za hodinu. Ale motocyklista klidně jel na plný plyn. Pan Novák si jednou rukou držel klobouk, druhou se pevně držel držadla. Taky mu padal do očí prach. Motocyklista na tom byl líp, protože měl ochranné brejle.

B-4-4 S kopce jeli ještě rychleji. Najednou z příkopu přímo před přední kolo motocyklu skočila černá kočka. Přejeli ji. Lidé říkají, že černá kočka nosí smůlu. Tentokrát měla smůlu i černá kočka i motocyklista: zastavil ho příslušník VB (Veřejné bezpečnosti).

B-4-5 Motocyklista jen tiše zaklel: "Zatracený život! Proč tady musel být?!" Věděl, že není v právu, že jel moc rychle, a nechal si dát pokutu za rychlou jízdu.

B-4-6 O kus dál motocyklista zahýbal doprava, na postranní cestu. Pan Novák mu poděkoval a šel dál pěšky. Už to neměl ke stanici daleko. Těšil se domů, kde na něho čeká žena s večeří a kde si konečně odpočine.

SLOVNÍČEK 98.

banket, m. (gen. sg. -u) = (soft) shoulder (of a road); banquet
dobytek, m. (gen. sg. -a) = livestock; cattle
dovolený, -á, -é = permitted; allowed; legal
držadlo, n. (gen. sg. -a) = handle
esenbák, m. (gen. sg. -a; slang) = cop (policeman)
klít, dur. (kleju) = to swear, curse
  zaklít, pct.
kočka, f. (gen. sg. -y) = cat
kráva, f. (gen. sg. -y) = cow
motocykl, m. (gen. sg. -u) = motorcycle
motocyklista, m. (gen. sg. -y) = motorcyclist
  motocyklový, -á, -é = motorcycle
ohrada, f. (gen. sg. -y) = fence; enclosure; pen
ochranný, -á, -é = protective
panket, m. nebo pankejt, m. (gen.sg.-u), colloq. = (soft) shoulder (of a road); banquet
periférie, f. (gen. sg. -e) = periphery; outskirts of town
plot, m. (gen. sg. -u) = fence
pokuta, f. (gen. sg. -y) = fine (penalty)
postranní, -í, -í = lateral, side
přejezd, m. (gen. sg. -u) = crossing
podjezd, m. (gen. sg. -u) = underpass
přibližovat se, dur. = to approach; tp come near, close
  přiblížit se, pct.
příkop, m. (gen. sg. -u) = ditch, trench
sledovat, dur. = to follow
sloup, m. (gen. sg. -u) = pole; column; pillar
tandem, m. (gen. sg. -u) = back sest of a motorcycle
uvědomovat si, dur. = to realize, become aware of
  uvědomit si, pct.
veřejný, -á, -é = public (adj.)
zapadat, dur. = to sink behind (of sun: to set)
  zapadnout, pct.
zvuk, m. (gen. sg. -u) = sound

PUNCTUAL FORMS OF VERBS COVERED PREVIOUSLY:

durative	punctual	
odpočívat	odpočinout si	to rest

PHRASES AND IDIOMS

do kopce	=	uphill
s kopce	=	downhill
na plný plyn	=	at full speed
On je na tom líp.	=	He's better off.
ochranné brejle	=	goggles
Veřejná bezpečnost (VB)	=	Public Security Police (routine police duty and minor criminal offenses)
Dal mi pokutu.	=	He fined me.
rychlá jízda	=	speeding

CVIČENÍ ČÍSLO 98.

SPORTOVNÍ ZPRÁVA.

Pražské noviny měly jednoho dne tuto sportovní zprávu:

Sofie, 7. května (ČTK). - Naše národní mužstvo dnes porazilo národní mužstvo Bulharska 5:1. Kapitán bulharského mužstva Grigoriev po zápase řekl našemu zpravodaji: "Vaše mužstvo ukázalo nejlepší - opravdu nejlepší - fotbal, jaký kdy Sofie viděla."

Tady je tatáž zpráva ještě jednou, jak ji slyšel stenograf, když ji novinám telefonovali z Československé tiskové kanceláře:

Sofie ČÁRKA sedmého května DO ZÁVOREK ČTK ZAVŘÍT ZÁVORKY TEČKA Naše národní mužstvo dnes porazilo národní mužstvo Bulharska pět jedna TEČKA NOVÁ VĚTA Kapitán bulharského mužstva Grigoriev HLÁSKUJU GUSTAV RUDOLF IVAN GUSTAV OTAKAR RUDOLF IVAN EMIL VÁCLAV po zápase řekl našemu zpravodaji DVOJTEČKA UVOZOVKY Vaše mužstvo ukázalo nejlepší POMLČKA opravdu nejlepší POMLČKA fotbal ČÁRKA jaký kdy Sofie viděla TEČKA ZAVŘÍT UVOZOVKY KONEC ZPRÁVY.

Sofie, f. (gen. -e) = Sophia
Bulharsko, n. (gen. -a) = Bulgaria
bulharský, -á, -é = Bulgarian
tatáž zpráva = the same news item

GRAMATICKÉ CVIČENÍ 98.

THE ALPHABET

ABECEDA

Due to the much more phonetic nature of Czech spelling, the necessity to spell out a word or name is much less frequent than in English.

It is, however, sometimes necessary to spell out the name of a person or place, especially a foreign name, and it is sometimes necessary to spell out words over the telephone or radio.

Jak se to píše?	= How do you spell it? (How is it written?)
Umím to vyslovit, ale nevím, jak se to píše.	=I know how to pronounce it, but I don't know how it is spelled.
Hláskujte to, prosím!	Spell it, please!
Jak se to vyslovuje?	How is it pronounced?

THE CZECH ALPHABET
ČESKÁ ABECEDA

LETTER PÍSMENO	NAME OF THE LETTER NÁZEV PÍSMENA	
a		á
á	dlouhé	á
b		bé
c		cé
č		čé
d		dé
ď		ďé
e		é
é	dlouhé	é
ě		ijé
f		ef
g		gé
h		há
ch		chá
i		í
í	dlouhé	í
j		jé
k		ká
l		el
m		em
n		en
ň		eň
o		ó
ó	dlouhé	ó
p		pé
q		kvé
r		er
ř		eř
s		es
š		eš
t		té
ť		ťé
u		ú
ú	dlouhé	ú
ů	kroužkované	ů
v		vé
w	dvojité	vé
x		iks
y	tvrdé	ý (ypsilon)
ý	dlouhé tvrdé	ý (ypsilon)
z		zet
ž		žet

HLÁSKOVACÍ TABULKA

a	á	jako ADAM	Alpha	o	ó	jako OTAKAR	Oscar
b	bé	BOŽENA	Bravo	p	pé	PETR	Papa
c	cé	CYRIL	Charlie	q	kvé	QUIDO	Quebec
č	čé	ČENĚK		r	er	RUDOLF	Romeo
d	dé	DAVID	Delta	ř	eř	ŘEHOŘ	
e	é	EMIL	Echo	s	es	SVATOPLUK	Sierra
f	ef	FRANTIŠEK	Foxtrot	š	eš	ŠÁRKA	
g	gé	GUSTAV	Golf	t	té	TOMÁŠ	Tango
h	há	HELENA	Hotel	u	ú	URBAN	Uniform
ch	chá	CHRUDIM		v	vé	VÁCLAV	Victor
i	í	IVAN	India	w	DVOJITÉ VÉ		Whiskey
j	jé	JOSEF	Juliet	x	iks	XAVER or XANTIPA	X-Ray
k	ká	KAREL	Kilo	y	YPSILON		Yankee
l	el	LUDVÍK	Lima	z	zet	ZUZANA	Zulu
m	em	MARIE	Mike	ž	žet	ŽOFIE	
n	en	NERUDA	November				

PUNCTUATION AND DIACRITICAL MARKS

ROZDĚLOVACÍ A ROZLIŠOVACÍ (DIAKRITICKÁ) ZNAMÉNKA.

,	čárka
.	tečka
:	dvojtečka
;	středník
—	pomlčka
?	otazník
!	vykřičník
( )	závorky (kulaté)
[ ]	závorky (hranaté)
» «	uvozovky
„ "	uvozovky („ dole; " nahoře)
-	spojovací čárka (česko-anglický) nebo spojovník
'	apostrof

ˇ	háček (č)	/	lomeno
´	čárka (á)	___	<u>podtrženo</u>
°	kroužek (ů)		p r o l o ž e n ě
		§	paragraf (section of a law or ordinance)

a, b, c, ...	=	malá písmena
A, B, C, ...	=	velká písmena
a	=	malé (krátké) á
B	=	velké bé

---

tiskací písmena	=	printed letters
kurzíva also spelled kursiva	=	italics
písmo	=	handwriting
znát jazyk slovem i písmem	=	to know how to read and write a language
rukopis	=	handwriting; manuscript
latinka	=	Roman letters
švabach	=	Gothic letters; German script

---

stránka	=	page
odstavec	=	paragraph
sloupec	=	column
věta	=	sentence
řádek, m. (gen. -u) or: řádka, f. (gen. -y)	=	line (of writing)
číst mezi řádky	=	to read between the lines
ob řádek	=	double spaced
ob dva řádky	=	triple spaced

číslice (nebo cifra) (0,1,2, 3,4,5,6,7,8.9)	=	numeral, figure (symbol for a number)
číslo (215, 5879)	=	number

počet	=	number (in terms of indefinite quantity)
velký počet	=	great number
letopočet	=	date (year only)

a), b) ..... čti: za á, za bé	=	a., b., ... (e.g., in marking paragraphs, enumerating)
1), 2), 3) ..... čti: za prvé, za druhé, za třetí	=	1., 2., 3., ... (same usage as above)
*	=	hvězdička
*)	=	refers to a footnote
(poznámka) pod čarou	=	footnote

DIALOG 98.

(Pokračování dialogu 97.)

PANÍ NOVÁKOVÁ SE JEŠTĚ VYPTÁVÁ.

Nováková Tady je káva. Večeře bude hned.
Novák Teď mám teprve hlad. Celý den jsem neměl náladu myslet na jídlo.

Nováková Měla jsem být s tebou.
Novák Buď ráda, žes nebyla. Neměl jsem lehkou cestu. Ani jsem si nevšiml, že už jsem v polích za periférií. Přešel jsem silnici a šel jsem podle příkopu dál.

Nováková Držel ses levé strany?
Novák Šel jsem správně po levém pankejtu. Budu si teď dávat pozor, i když půjdu pěšky. Na pravé straně byly telegrafní sloupy a nalevo ohrada pro dobytek.

Nováková Měli tam krávy?
Novák Viděl jsem jen jednu. Stála u plotu a měla smutnější oči než já. Možná, že to byl vůl... Sledovala mě, dokud jsem nepřešel přejezd přes potok.

Nováková To už muselo být dost pozdě.
Novák Uvědomil jsem si, že už je večer, když jsem viděl zapadat slunce.

Nováková Jak jsi byl daleko od nejbližší stanice?
Novák Dost. Byl jsem rád, když jsem slyšel z dálky motocykl. Dal jsem tomu motocyklistovi znamení, on zastavil a svezl mě na tandemu pěkný kus cesty.

Nováková Jaký to byl stroj?
Novák Nevšiml jsem si, ale měl silný motor a jel moc rychle. Pořád na plný plyn. Držel jsem si jednou rukou klobouk a druhou jsem měl na držadle. On měl ochranné brejle, ale mně padal prach do očí.

Nováková Nemáš jezdit s cizím člověkem. Mohli jste někoho přejet.
Novák Taky, že jsme přejeli!

Nováková I pro pána krále![+])
Novák Jen černou kočku. Skočila před přední kolo.

[+]) ...dness gracious!

Nováková Černá kočka vždycky znamená smůlu.
Novák Taky už tomu věřím. Chytil nás příslušník VB a můj neznámý řidič dostal pokutu za rychlou jízdu.

Nováková Ptal se tě na jméno?
Novák Musel jsem mu jako svědek dát jméno i adresu.

Nováková Jestli zase půjdeš k soudu, půjdu s tebou.
Novák Uvidíme. Ten motocyklista zahnul potom na postranní cestu. Poděkoval jsem mu a šel jsem dál pěšky. Už to nebylo daleko. Jsem rád, že máme ten den za sebou.

Nováková Teď si odpočineš a ráno ti bude dobře.

DOMÁCÍ CVIČENÍ 98.

Slovníček z lekce 99.

Last summer I went on my leave to a little village in the mountains. I needed the rest badly, and I saved money for it the whole year.

When I arrived at the station I went down to the platform and bought a ticket and something to read at the newsstand. Everywhere there were big crowds, because our train was going north to the big harbor, from which the transoceanic steamers leave for America.

Often I felt like going there too, but always I had to forget about it. I never had enough money.

In my little attic room I often imagined how wonderful it

would be to stand on the deck[+]) with my arms folded and have all the little things which make life interesting...

In the meantime my train arrived and without much delay I started my trip. I put my new lightweight leather suitcase on the rack and sat down by the window. Along the railroad track I looked at the watchmen as they stood in the doorway of their little red houses and performed their usual routine: they closed and opened the gates, waved to the engineer and then went about their other duties... It was good just to watch and do nothing for a change. Almost like on a ship...

[+]) paluba, f. (gen. sg. -y) = deck

L. 99

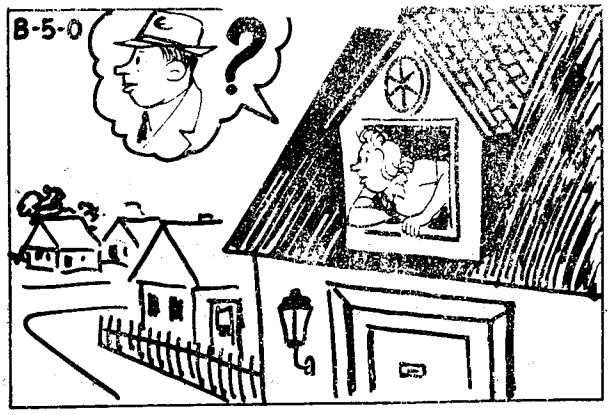

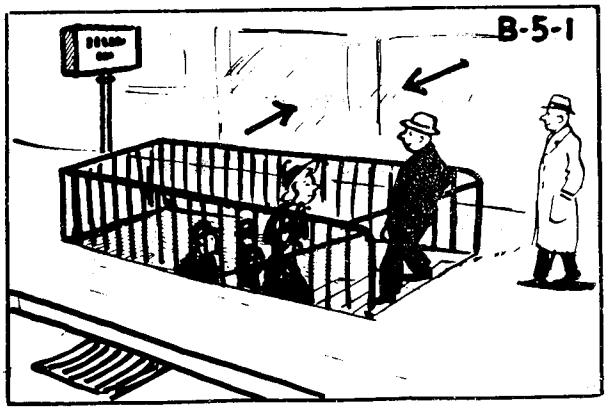

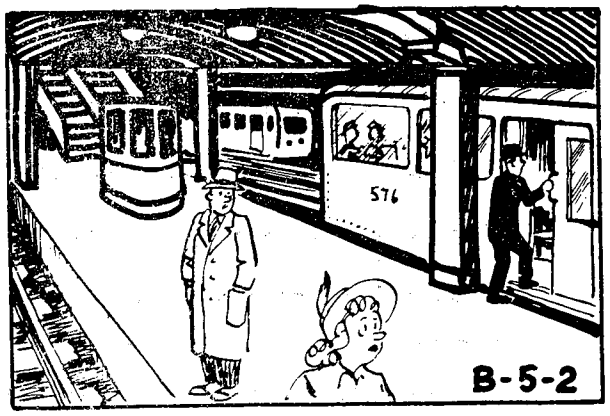

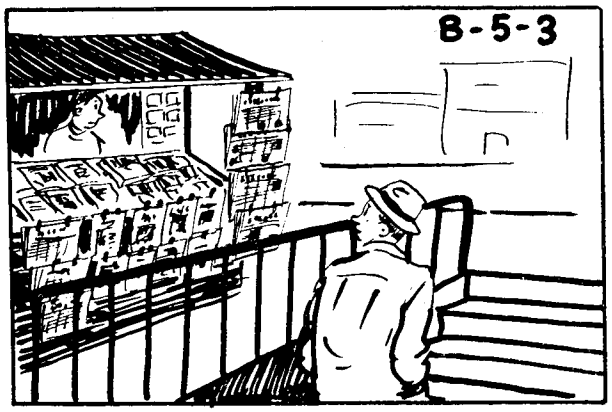

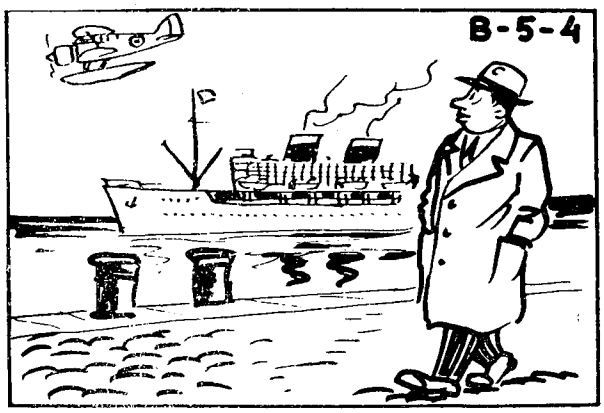

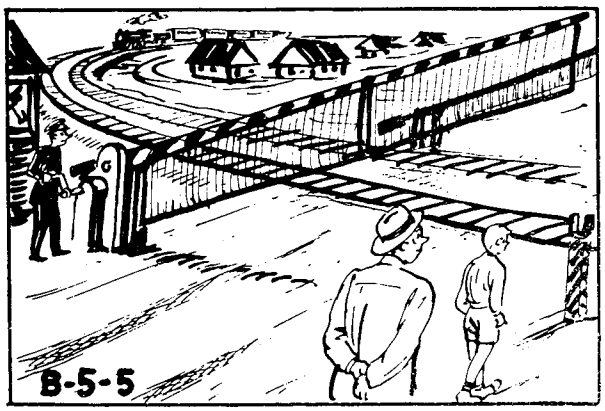

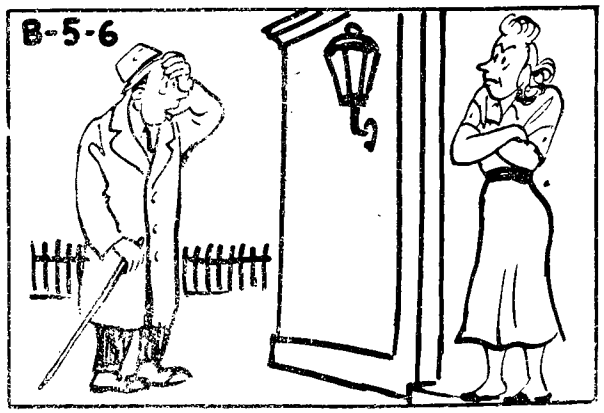

CVIČENÍ ČÍSLO 99.

ZÁKLADNÍ SITUACE B-5.

POZDNÍ NÁVRAT DOMŮ.

B-5-0 Paní Nováková je plná starostí. Dívá se z podkrovního okna a myslí si: "Už by tedy ten můj mohl být. Nedovedu si představit, co by ho tak dlouho zdrželo. U soudu přece musel být hotov už dopoledne. Snad by si ho tam pro takovou maličkost nenechali..."

B-5-1 Pan Novák zatím došel ke stanici podzemní dráhy, odkud právě vycházelo několik cestujících. Sešel po schodech
B-5-2 na perón a s rukama v kapsách čekal na svůj vlak. Byl na nástupišti skoro sám. Ráno kolem osmé nebo večer kolem páté by to bylo horší, protože v tu dobu lidé jezdí do práce a z práce, a je veliký nával.

B-5-3 Cesta netrvala dlouho. Pan Novák vystoupil na své stanici. Rád by si koupil u novinového stánku něco ke čtení, ale uvědomuje si, že teď bude muset šetřit i na novinách, jinak by nemohl zaplatit pokutu, kterou mu u soudu uložili.

B-5-4 Když šel kolem přístavu, měl velkou chuť si sednout na přístavní hráz a pozorovat zaoceánské parníky a hydroplány, protože chtěl přijít na jiné myšlenky. Ale rozmyslil si to. Věděl, že by měl doma jen nepříjemnosti, kdyby se zdržel ještě déle.

B-5-5 Těsně před domovem měl ještě jednou smůlu. Hlídač mu, jako by naschvál, zavřel šraňky přímo před nosem. Ale to bylo poslední zdržení.

L. 99

B-5-6 Paní Nováková čekala na prahu se založenýma rukama a vypadala, jako že se zlobí.
Nechtěl bych být v jeho kůži.

SLOVNÍČEK 99.

podkrovní, adj.	=	attic
představovat si něco, dur.	=	to imagine something
představit si něco, pct.	=	to imagine something
maličkost, -i, f.	=	a trifle; a little thing
dojít, pct.	=	to arrive at
docházet, dur.	=	to arrive at
zdržet (se), pct.	=	to delay, to keep (back)
zdržovat (se), dur.	=	to delay, to keep (back)
podzemní, adj.	=	underground
sejít, pct.	=	to go down
scházet, dur.	=	to go down
perón, -u, m.	=	(station) platform
nával, -u, m.	=	big crowd
stánek, -nku, m.	=	stand, booth
novinový stánek	=	newsstand
čtení, -í, n.	=	reading
šetřit (na něčem)	=	to save (on something)
podzemní dráha	=	subway

nástupiště, n.	=	(station) platform
ukládat, dur.	=	to impose, to assign; to deposit
uložit, pct		
uložit pokutu	=	to fine
přístav, -u, m.	=	harbor
přístavní, adj.	=	harbor
chuť, -i, f.	=	taste
hráz, -e, f.	=	dam; dike; pier
zaoceánský, adj.	=	transoceanic
parník, -u, m.	=	steamship
rozmýšlet si něco, dur.	=	to think over; to ponder; to make up one's mind; to change one's mind
rozmyslet (or rozmyslit) si něco, pct.		
těsně, adv.	=	tightly; closely; right next to
hlídač, m.	=	watchman
šraňky, -ů, m. pl.	=	gate (at a railroad crossing)
zdržení, n.	=	delay
práh, prahu, m.	=	threshold
založený, adj.	=	folded
kůže, -e, f.	=	skin; leather

IDIOMY 99.

ten můj (coll.)	=	my man
mám chuť na něco	=	I feel like having (doing) something
mám chuť si sednout	=	I feel like sitting down

OTÁZKY K ZÁKLADNÍ SITUACI B-5.

1. Má paní Nováková mnoho starostí?
2. Odkud se dívá paní Nováková?
3. Co si myslí?
4. Kde je pan Novák?
5. Myslí si paní Nováková, že její muž musí být u soudu už hotov?
6. Doufá paní Nováková, že si ho tam nenechají?
7. Kam zatím došel pan Novák?
8. Odkud vycházeli cestující?
9. Kam sešel pan Novák?
10. Kde čekal na svůj vlak?
11. Bylo na nástupišti mnoho lidí?
12. Kdy je na nástupišti největší nával?
13. Proč?
14. Kam jezdí lidé ráno a večer?
15. Kde vystoupil pan Novák z vlaku?
16. Co by si rád koupil?
17. Kde si chce pan Novák koupit něco ke čtení?
18. Co si uvědomuje?
19. Musí hodně šetřit?

20. Proč?

21. Dostal pan Novák u soudu pokutu?

22. Bude ji musit zaplatit?

23. Kolem čeho šel pan Novák?

24. Co chtěl udělat?

25. Co chtěl pozorovat?

26. Co bylo v přístavu?

27. Proč chtěl pan Novák pozorovat hydroplány a zaoceánské parníky?

28. Zůstal pan Novák v přístavu?

29. Proč ne?

30. Měl by pan Novák doma nepříjemnosti, kdyby se zdržel ještě déle?

31. Měl pan Novák ještě nějaké zdržení na cestě domů?

32. Proč měl zdržení?

33. Co udělal hlídač?

34. Co zavřel hlídač panu Novákovi zrovna před nosem?

35. Bylo to poslední zdržení?

36. A co dělala paní Nováková?

37. Kde čekala paní Nováková na svého muže?

38. Čekala na svého muže trpělivě nebo se moc zlobila?

39. Chtěl byste být v jeho kůži?

GRAMATICKÝ ROZBOR 99.

THE CONDITIONAL MOOD

KONDICIONÁL.

The conditional is similar to the English subjunctive or to some verb constructions with "would, should," etc.

It expresses condition (unreal, contrary to fact)
admission
wish
order, request, advice
etc.

The conditional consists of the verb L-base and the particles bych, bys, by, bychom, byste, by.

The particles are always unstressed. Therefore it is the same as the particles "jsem, jsi, jsme, jste" of the past tense and, like unstressed personal pronouns "mi, ti, si, mě, tě, ho, se," they are never used at the beginning of a sentence or afte "a" or "ale".

PRESENT CONDITIONAL

I'd buy		it	if I had		money.
Koupil	bych	to,	kdybych	měl	peníze.
Koupil	bys	to,	kdybys	měl	peníze.
Koupil	by	to,	kdyby	měl	peníze.
Koupili	bychom	to,	kdybychom	měli	peníze.
Koupili	byste	to,	kdybyste	měli	peníze.
Koupili	by	to,	kdyby	měli	peníze.

As in the past tense, the L-base agrees in gender and in number with its subject:

Ona by to koupila. = She'd buy it.
Ty ženy by to koupily. = Those women would buy it.

In the second person singular of reflexive verbs the contractions ses, sis, are used:

bál by ses (NOT: bys se) = you'd be afraid
koupil by sis (NOT: bys si) = you'd buy yourself

L. 99

USAGE OF CONDITIONAL

CONDITION, UNREAL, CONTRARY TO FACT — KDYBYCH - IF

Kdybych byl vámi, šel bych k lékaři.	= If I were you, I'd go to see a doctor.
Kdybych nebyl tady, byl bych doma a spal bych.	= If I weren't here, I'd be at home sleeping.
On by to udělal, kdyby měl čas.	= He would do it if he had time.
Kdybychom to sami neviděli, nevěřili bychom tomu.	= If we hadn't seen it ourselves, we wouldn't believe it.
Přišel byste, kdybyste mohl?	= Would you come if you could?

UNREAL CONDITION can also be expressed by the

i n f i n i t i v e :

Já být vámi, šel bych k lékaři.	=	If I were you, I'd go to see a doctor.
Já mít peníze, koupil bych to.	=	If I had money, I'd buy it.
Nebýt nás, musili by to dělat sami.	=	If it weren't for us, they'd have to do it all by themselves.

CONCESSION

Budu tam, <u>i kdyby</u> pršelo.	=	I'll be there <u>even if</u> it should rain.
Udělám to, <u>třebaže</u> bych nemusel (nebo: třebaže nemusím).	=	I'll do it although I wouldn't have to (or: although I don't have to).

WISH

Kdybv to jen aspoň byla pravda!	=	If it only were true!
Kdyby už byl konec!	=	If it only were all over!

In literary style, in such cases, "kéž" with the conditional is sometimes used:

Kéž by to byla pravda! = If it only were true!

Pil bych.	=	I feel like drinking.
Spal bych.	=	I feel like sleeping.
Šel bych s vámi, ale nemohu.	=	I'd go with you, but I can't.

L. 99

POLITE REQUEST

Mohl byste mi říct...?	=	Could you tell me...?
Chtěl byste tohle?	=	Would you like this?
Směl bych vás obtěžovat?	=	Excuse me, please. (May I disturb you?)
Prosím vás, podal byste mi sůl?	=	Pass the salt, please. (Would you pass me the salt, please?)
Podal byste mi to?	=	Would you hand it to me, please?
Byl byste tak laskav, a ukázal mně, kde je...?	=	Would you be so kind and show me where is...?

EMOTIONAL COLORING

To byste měl vědět!	=	You should know that!
To bych vám neradil.	=	I wouldn't advise you that.
Kdopak by se o to staral!	=	Who would bother about it!
O tom bych nepochyboval.	=	I wouldn't doubt that.
Já bych mu nevěřil.	=	I wouldn't trust him.
Nešel byste tam?	=	Wouldn't you go there?

COMPARISON

Dělá, jako by nerozuměl.	=	He pretends not to understand.
Nedělejte, jako byste to nevěděl.	=	Don't act as if you didn't know it.

L. 99

TRANSLATE:

Mr. Sedláček: If you'd ask me how I am today, I'd have to tell you I've had a pain in my chest for quite some time now.

Mr. Dvořák: If I were you, I'd go to see the doctor.

Mr. Sedláček: You're right, but I don't have the money. If I had the money for the doctor, you may be sure that I'd go to him.

Mr. Dvořák: I still think that you should go to him even if you had to borrow the money.

Mr. Sedláček: I know that I should. Perhaps Mr. Vodička would lend me the money. What do you think? Should I ask him?

Mr. Dvořák: Yes, but I would do it right away because he is leaving tomorrow and will be gone for two weeks. You know his number and if you give him a ring (phone him) right now, you might still catch him in his office. It's almost five o'clock, but you could call from that little store across the street.

Mr. Sedláček: All right. Wouldn't you like to come along (with me)?

Mr. Dvořák: OK, let's go.

NOTE:

odpočinout si
colloq.: odpočnout si
-činu, colloq. -čnu
-čiň, colloq.: -čni
-činul or -čal
-činut or -čat

DIALOG 99.

(POKRAČOVÁNÍ.)

PANÍ NOVÁKOVÁ JE JEŠTĚ ZVĚDAVÁ.

(Pan Novák si už odpočinul, snědl večeři a vypil kávu.)

Nováková Už se cítíš líp?
Novák Děkuju, ano. Ale spal bych.

Nováková Půjdem spát brzy. Jinak by tě zas ráno bolela hlava... Byla jsem taky celý den plná starostí. Bála jsem se, že si tě tam nechají.
Novák To by přece nemohli. Pro takové maličkosti lidi nezavírají.

Nováková Přijel jsi podzemní drahou?
Novák Ano. Autobusem by to trvalo moc dlouho. To bych tady ještě nebyl.

Nováková Byl veliký nával?
Novák Už ne. Bylo po páté a byl jsem na peróně skoro sám. V pět by to bylo horší.

Nováková Koupil jsi noviny?
Novák Myslel jsem na to, když jsem šel okolo novinového stánku, ale pak jsem si to rozmyslel.

Nováková Proč? Ráda bych měla něco ke čtení a ty knihy, které tady máme, už všechny znám.
Novák Šel bych něco koupit, ale budem teď muset šetřit na tu pokutu, kterou mi ráno u soudu dali.

Nováková Takhle bys neměl mluvit. Pro těch pár korun si přece nebudeme kazit náladu a život.
Novák Máš pravdu, ale na něčem bychom snad přece měli začít šetřit.

Nováková Ale ne na takových maličkostech, jako jsou noviny.
Novák Těšil jsem se, že letos pojedem na dovolenou.

Nováková Já bych měla chuť jet někam do hor.
Novák Když jsem šel okolo přístavu a viděl jsem odjíždět zaoceánské parníky, dostal jsem nápad... Neměli bychom letos zůstat doma, šetřit, a jet až za rok, ale někam hodně daleko?

Nováková No, to není špatná myšlenka. Jen jestli by to nebylo moc drahé.

Novák Kdybys začala už teď hledat nějakou práci, mohli bychom mít příští rok peněz dost.

Nováková Těsně před tím, než jsi přišel, telefonovala paní Malá, jestli bych nechtěla s ní chodit prodávat nějakou látku po domech...

Novák To je žena toho hlídače, co vždycky stojí u těch šraňků?

Nováková Ano. Já bych šla ráda, ale bojím se, že bych musela dělat všechnu práci sama a ona by se na mě jen dívala se založenýma rukama.

Novák To by asi tak dopadlo. Já ji taky nemám moc rád. Ona není na práci. Ona stojí celé dni na prahu a jen povídá... Radši hledej něco jiného.

OTÁZKY K DIALOGU 99.

1. Jak se cítí pan Novák?
2. Chtěl by pan Novák spát?
3. Půjdou pan Novák a paní Nováková brzo spát?
4. Proč půjdou brzo spát?
5. Měla paní Nováková celý den plnou hlavu starostí?
6. Proč se bála paní Nováková?
7. Mohli zavřít pana Nováka pro takovou maličkost?
8. Čím přijel pan Novák domů?
9. Proč nepřijel autobusem?
10. Byl by pan Novák už doma, kdyby jel autobusem?
11. Je jízda podzemní drahou rychlejší než autobusem?
12. Čekalo na nástupišti podzemní dráhy mnoho lidí?
13. Proč ne?
14. Zapomněl pan Novák koupit noviny?
15. Kde je chtěl koupit?
16. Kdy byl pan Novák u soudu?
17. Co tam uložili panu Novákovi?
18. Uložili panu Novákovi vysokou pokutu?

19. Proč pan Novák nekoupil noviny?

20. Zná paní Nováková všechny knihy, které mají doma?

21. Chtěla by něco nového ke čtení?

22. Proč budou muset šetřit?

23. Co si nebude paní Nováková kazit pro pár korun pokuty?

24. Chce pan Novák začít šetřit i na maličkostech?

25. Souhlasí s tím paní Nováková?

26. Na co se těšil pan Novák?

27. Kdy chtěli jet na dovolenou?

28. Kam by chtěla jet paní Nováková na dovolenou?

29. Kudy šel pan Novák, když se vracel domů?

30. Co viděl v přístavu?

31. Jaký nápad dostal pan Novák, když viděl odjíždět zaoceánské parníky a hydroplány?

32. Myslí paní Nováková, že to je dobrý nápad?

33. Mohli už mít dost peněz, kdyby paní Nováková měla nějakou práci?

34. Kdy telefonovala paní Malá paní Novákové?

35. Co chtěla paní Malá?

36. Co chce prodávat s paní Novákovou?

37. Kde chce prodávat ty látky?

38. Kdo je paní Malá?

39. Šla by paní Nováková ráda pomáhat paní Malé?

40. Proč se bojí?

41. Myslí paní Nováková, že by musela dělat všechnu práci sama?

42. A co by dělala paní Malá?

43. Souhlasí pan Novák se svou ženou?

44. Má pan Novák dobré mínění o paní Malé?

45. Je paní Malá na nějakou práci?

46. Co dělá paní Malá celý den?

DOMÁCÍ CVIČENÍ 99.

Napište, jak pan Novák šel do města k soudu a co potom dělal.

(Describe how Mr. Novák went to town to the court and what he did afterwards.)

CVIČENÍ ČÍSLO 100.

VÝSLECH SVĚDKA.
TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.

I = Vyslýchající[+)]
II = Vyslýchaný

I How did you get to town this morning?
II Přijel jsem trolejbusem.

I What time did you leave home?
II Několik minut před osmou, ale trolejbus mi ujel před nosem a musel jsem čekat půl hodiny na další.

I Were there any other passengers on the bus besides you?
II Ne, byl jsem tam sám. Seděl jsem na zadním sedadle.

I Where and at what time did you get off the bus?
II Vystoupil jsem na křižovatce před tím obchodem s pánskou a dámskou konfekcí...

I You mean the one next to the camera shop?
II Ano, tam. Bylo asi osm minut před devátou.

I How did you manage to be at the courthouse by 9?
II Vzal jsem si taxíka.

I Did you speak to anyone?
II Ptal jsem se příslušníka VB, kde je stanoviště autodrožek.

I Where did you go from the courthouse?
II Procházel jsem se chvíli parkem, protože mě bolela hlava. Pak jsem šel městem na druhou stranu a nahoru na kopec, kde je ta vyhlídka se zábradlím.

[+)] vyslýchající, -ího, m. = interrogating officer; interrogator

vyslýchaný, -ého, m. = interrogated person

I What streets did you take?
II Už si nepamatuju. Šel jsem postranními ulicemi, kde nebylo tak živo.

I How long did you stay on the hill?
II Řekl bych, že asi půl hodiny.

I Could you tell me the exact time?
II To bych nemohl. Nemám hodinky.

I On your way back, did you stop anywhere?
II Chvíli jsem stál u jezera před přístavištěm, ale pak jsem šel podle trati až za město.

I Where did you meet that motorcyclist?
II Blízko té ohrady pro dobytek, za betonovým můstkem.

I Had you seen the man before?
II Myslím, že ne. On měl ochranné brejle na očích. Neviděl jsem mu dobře do obličeje.

I Would you recognize him again?
II Ne podle obličeje. Možná, kdybych slyšel jeho hlas.

I What did he talk about?
II On moc nemluvil. Teprve když nás chytil ten VB, tak začal nadávat.

I Where did you leave him?
II Kousek před stanicí podzemní dráhy. On zahnul na postranní silnici k východu.

I What train did you catch?
II Nevím,kolik bylo hodin, ale pamatuju si, že už bylo po západu slunce. Když jsem sešel na perón, vlak právě odjížděl. Všiml jsem si, že na jednom vagónu bylo číslo 576.

I Did you go directly home after you got off the train at your station?
II Šel jsem nejkratší cestou po přístavní hrázi. Právě tam odjížděl nějaký zaoceánský parník.

I Was the newsstand at the station still open?
II Ano, myslel jsem, že bych měl koupit ženě něco ke čtení, ale pak jsem si to rozmyslel.

I What time did you get home?
II Mohlo být asi deset minut po deváté. Bydlím jen asi pět minut

od trati a hlídač právě zavíral šraňky pro ten vlak, který tam projíždí (goes through) v devět. Pak jsem čekal ještě asi tři nebo čtyři minuty, než je zase otevřel.

ČTENÍ ČÍSLO 100.

PAN NOVÁK A ZLODĚJ.

Pan Novák měl od rána smůlu. Měl být v devět hodin ve městě u soudu. Vstal pozdě a trolejbus mu ujel před nosem. Nadarmo mával a volal na řidiče. Trolejbus zahnul za roh a byl pryč. Pan Novák musel pak čekat až do čtvrt na devět na další.

Přijel do města těsně před devátou a věděl, že kdyby šel pěšky, přišel by pozdě. Proto si vzal na křižovatce taxíka.

U soudu mu uložili pokutu za to, že asi před měsícem způsobil hrubou nedbalostí jedné paní ublížení na těle. Mimo to musí zaplatit účty za nemocnici a náhradu. Taky mu dali týden odnětí svobody, ale jen podmíněně.

Panu Novákovi nebylo moc dobře a místo domů šel na procházku městem. Procházel se postranními ulicemi, okolo jezera a na mnoha jiných místech, která si už nepamatuje.

K večeru se dostal za město a tam zastavil nějakého neznámého motocyklistu, který ho svezl kus cesty na tandemu. Na silnici přejeli kočku a později je chytil příslušník VB pro rychlou jízdu.

Ten motocyklista byl nějaký darebák, který ten motocykl ukradl[+)] ve městě.

Když pan Novák přišel konečně domů a těšil se, že si odpočine, přišla VB a vzala ho zase do města k novému výslechu. Asi měli podezření, že měl v té krádeži prsty.

Co byste dělal vy, kdyby se taková věc stala vám?

[+)] ukrást, pct. = to steal

zloděj, -e, m. = thief

OTÁZKY K TEXTU:

1. Kdo měl dnes od rána smůlu?
2. V kolik měl pan Novák být ve městě?
3. Proč musel být ve městě?
4. Vstal pan Novák včas?
5. Přišel pan Novák včas k trolejbusu?
6. Mával pan Novák na řidiče?
7. Proč nezastavil ten řidič?
8. Kam zahnul trolejbus?
9. Jak dlouho to trvalo, než přijel další?
10. Kdy přijel pan Novák do města?
11. Byl by přišel pozdě?
12. Co musel proto udělat?
13. Kde chytil taxík?
14. Za co dostal u soudu pokutu?
15. Čím způsobil pan Novák to neštěstí?
16. Koho porazil autem?
17. Dostal pan Novák ještě nějaký jiný trest? Jaký?
18. Dostal pan Novák taky trest odnětí svobody?
19. Proč nezůstal pan Novák ve vězení?
20. Jak mu bylo, když byl u soudu hotov?
21. Šel domů?
22. Kam šel?

23. Kudy se procházel?

24. Pamatuje si všechna místa, kudy chodil?

25. Kdy se dostal za město?

26. Koho tam zastavil?

27. Svezl ho ten motocyklista kus cesty?

28. Znal ho pan Novák?

29. Co se stalo na silnici?

30. Proč je zastavil příslušník VB?

31. Jaký člověk byl ten motocyklista?

32. Kde ukradl ten motocykl?

33. Věděl pan Novák, že ten motocykl ukradl?

34. Co se stalo, když pan Novák přišel konečně domů?

35. Kam odvedla VB pana Nováka?

36. Proč ho odvedli k výslechu?

37. Myslíte, že pan Novák měl v té krádeži prsty?

38. Co byste dělal, kdyby se to stalo vám?

DOMÁCÍ CVIČENÍ 100.

Slovníček z lekce 101.

We like to sleep late on Sundays. We keep the blinds down so that the sun won't wake us up. Toward noon I take my new sport car out of the garage and if we have no guests, I go for a ride (vyjet si, pct.) in the country.

Our house is a two-story building, old, but very comfortable (pohodlný, -á, -é).

We seldom invite any guests because we have three children and some people don't like children.

Last week two old friends dropped in. They hadn't called and we weren't expecting them. My wife was shocked when she saw them coming through the gate. But as good hosts should, we welcomed them at the door, smiled, shook hands with them and invited them inside.

My wife said that Milena looked well and that she had a very becoming hat. (I didn't agree.)

They sat down on the sofa. I got the drinks and my wife called the two oldest children. They came running at once. They're on vacation and have nothing to do. They probably thought that the guests had brought something good to eat.

The boy is ten years old and the girl is a year younger, but nobody believes that they are brother and sister. He's blond and she's brunette. I'll tell you more about them later.

L. 101

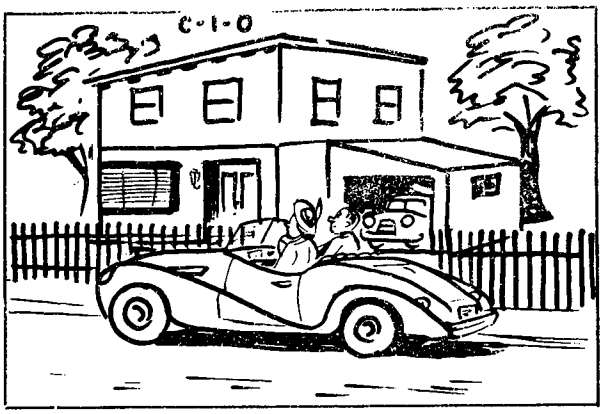

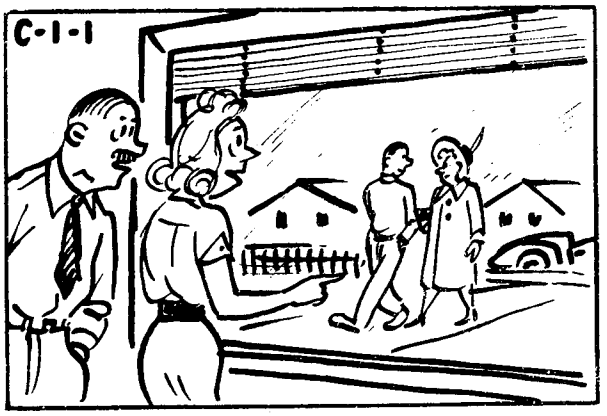

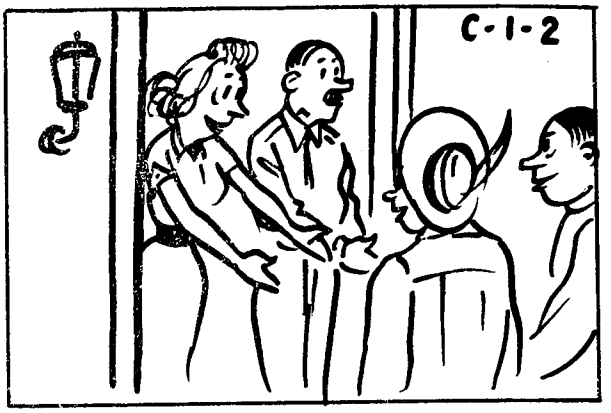

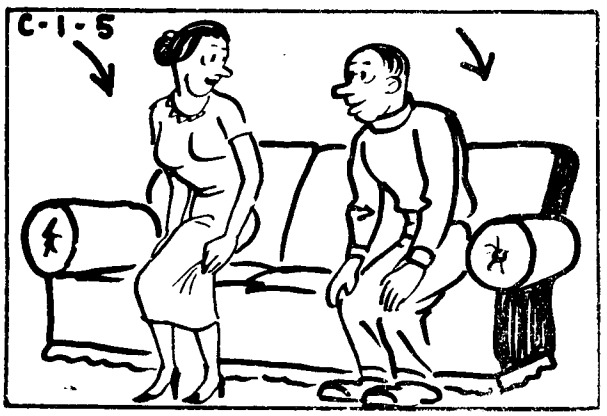

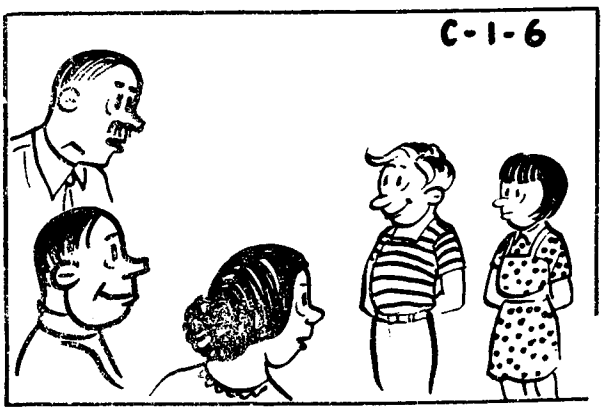

CVIČENÍ ČÍSLO 101.

ZÁKLADNÍ SITUACE C-1.

PŘIJELI HOSTI.

C-1-0 Před plotem u domu pana Majera zastavilo otevřené sportovní auto. Seděl v něm nějaký pán a dáma. U Majerů měli stažené rolety, jako by ještě spali, ale garáž už byla otevřená a auto stálo uvnitř.
Majerovi mají pěkný jednoposchoďový dům s velkou zahradou. Zřejmě se jim vede dobře.

C-1-1 Zatím si pan Majer a jeho žena všimli, že k nim přijeli hosté. "Podívej se, Ado," ukazuje paní Majerová, "Slávek Brabec a jeho žena - jdou k nám---"
"Ale, safra," leká se Majer, "to se mi moc nehodí. Chtěl jsem dnes dělat na zahradě. Kdyby aspoň byli zavolali."

C-1-2 Ale jako slušní hostitelé jdou své hosty přivítat ke dveřím. Usmívají se na ně a podávají jim ruce. "To je překvapení, Mileno, už jsem tě neviděla ani nepamatuju," říká paní Majerová. "Vypadáš báječně - a ten klobouček - no - moc vkusný---"
"Vítám vás k nám," přerušuje svou ženu Majer, a zve Slávka a Milenu dovnitř. "Pojďte dál, a pak si můžete povídat třeba celé odpoledne ---. Pojď, Slávku, hned přinesu něco k pití a musíš mi říct, kdes sehnal ten nový automobil ---"

Brabcovi děkují za přivítání, vcházejí do pokoje,

C-1-3,4 pan Majer pomáhá paní Brabcové z kabátu a nabízí Slávkovi místo na pohovce.

C-1-5 Hosté si sedají a paní Majerová zatím volá své dvě starší děti. "Mařenko, Pepíčku, kde jste? Pojďte sem! Podívejte se, kdo k nám přišel na návštěvu!"

C-1-6 Mařenka a Pepíček přibíhají a slušně zdraví. Pepíček je chlapec asi desetiletý. Mařenka je o rok mladší. Nevypadají ani jako sourozenci. Pepíček je blondák a Mařenka je brunetka. "Bože, ty děti vám vyrostly!" diví se paní Brabcová. "Kdybych je potkala na ulici, nepoznala bych je! Mysleli jsme, že už odjeli na prázdniny. Kdybychom bývali věděli, že jsou doma, byli bychom jim z města něco pěkného přivezli."

SLOVNÍČEK 101.

sportovní, adj.	= sport
stažený, -á, -é	= pulled down
roleta, f.	= window shade
jednoposchoďový, -á, -é	= two-story
host, -a, m.	= guest
zvát, zvu	= to invite
safra!	= darn it!
lekat se, dur. leknout se, pct.	= to get frightened, scared; to be shocked
zavolat, pct.	= to call
hostitel, m.	= host
přivítat, pct.	= to welcome
usmívat se, dur. usmát se, pct.	= to smile
báječně, adv.	= wonderful(ly), swell
klobouček, -čku, m.	= hat (ladies' or small)
slušivý, -á, -é	= becoming
přinést, pct.	= to bring
pití, n.	= drinking
sehnat, seženeme, pct. shánět, shánim, dur.	= to gather, to get, to procure
přivítání, n.	= welcome

pohovka, f.	= sofa
sedat si, dur. sednout si, pct.	= to sit down
přibíhat, dur. přiběhnout, pct.	= to come running
desetiletý	= ten year old
sourozenec, -nce, m.	= brother or sister, sibling
blondák, -a, m.	= a blond fellow
blondýnka, f.	= a blonde
brunetka, f.	= a brunette
vyrůstat, dur. vyrůst, pct.	= to grow up
prázdniny (gen.: prázdnin), f. pl.	= (school) vacation
přivážet, dur. přivézt, pct	= to bring, to haul

IDIOMY:

pojďte dál!	= come in!
dál!	= come in! (answer to a knock)
něco k pití	= a drink, something to drink
Majerovi	= the Majers (see p. 233)

Přísloví

Host do domu, Bůh do domu.
Ryba a host třetí den smrdí.

OTÁZKY.

Jaké auto zastavilo před domem pana Majera?

Kde zastavilo?

Kdo v něm seděl?

Měli u Majerů ještě stažené rolety?

Byla garáž už otevřená?

Kde stálo jejich auto?

Jaký dům mají Majerovi?

Všimli si Majerovi, že k nim jdou hosté?

Lekl se pan Majer?

Proč se lekl?

Byl by býval radši, kdyby byli zavolali?

Jsou Majerovi slušní hostitelé?

Kam jdou přivítat své hosty?

Usmívají se při tom na ně?

Podávají jim ruce?

Jak vypadá Milena Brabcová?

Jaký má klobouček?

Zve je pan Majer dovnitř?

Říká Slávkovi, že přinese něco k pití?

Chce vědět, kde sehnal ten nový vůz?

Děkujou Brabcovi za přivítání?

Kam vcházejí?

Kdo pomáhá Mileně z kabátu?

Kam si sedají?

Koho pak volá paní Majerová?

Přiběhly obě děti hned?

Vypadají jako sourozenci?

Proč?

Vyrostly děti hodně?

Poznala by je Milena, kdyby je viděla na ulici?

Mají děti už prázdniny?

Proč jim nic nepřivezli?

DIALOG C-1.

HOST DO DOMU, BŮH DO DOMU.

B - pan Brabec
Bá - paní Brabcová
M - pan Majer
Má - paní Majerová
Mka- Mařenka
P - Pepíček

Venku v autě, před domem pana Majera:

B Tak už jsme tady, Mileno!

Bá Jestlipak jsou doma?

B No a kde by byli tak brzy ráno?

Bá Děti mají prázdniny,a tak by taky mohli být s nimi na venkově.

B Nevidíš, že mají otevřenou garáž a auto je v ní? Možná, že ještě spí. Mají stažené rolety.

Bá Kdyby ještě spali, neměli by otevřenou garáž.

B To máš pravdu, leda že by ji byl Ada zapomněl včera večer zavřít.

V obývacím pokoji:

Má Ado, pojď se podívat! Jde k nám Slávek Brabec s Milenou.

M Neříkej, Růžo, co je to napadlo ? Já myslel, že jeli do hor.

Má Já taky. Kdybych byla věděla, že přijdou, byla bych se na to připravila.

M Divím se, že netelefonovali.

Má Asi je to napadlo v poslední chvíli. Oni jsou takoví.

M Nedá se nic dělat. Jako pořádní hostitelé je musíme pěkně přivítat!

U dveří:

Má Vítám vás, Slávku, Mileno! To je ale překvapení!

Bá Doufám, že jsme vás nevyrušili z nějaké práce a že vám nekazíme nedělní plány. To bychom neradi!

M Jen pojďte dál. Nemám co dělat a byli bychom seděli celý den sami. Jsme moc rádi, že jste tady.

B Byli bychom volali, ale dostali jsme ten nápad až na cestě z města.

Má To nevadí. Pojďte si sednout. Hned udělám kávu a Ada přinese něco k pití. Potom si můžem povídat celý den.

V pokoji:

M Dovol,[+)] Mileno, dám ti kabát a klobouček do skříně. A ty, Slávku, si tady sedni na pohovku. Co budete pít? Mám tady trochu whisky, nějaké brandy, nebo oranžádu.

Bá Já si dám tu oranžádu. Dopoledne nikdy nic silnějšího nepiju.

B Já bych si dal tu whisky a trochu vody. Asi tak půl a půl ---

Má Tady jsou naše děti. Právě přiběhly od sousedů. Teď, když nemají školu, tak si tam hrajou celý den.

Bá Kdybych je neznala, nikdy bych neřekla, že jsou sourozenci.

B Kolik už je ti let, Pepíčku?

P V září mi bude deset.

B A tobě, Mařenko?

Mka Mně bylo minulý týden devět.

Má A naše nejmladší nahoře spí.

Bá Té už bude šest měsíců, ne ?

Má Právě dnes. Potom se na ni půjdem podívat.

B Bude to blondýnka po mamince, nebo brunetka po tatínkovi?

M Sám jsem zvědavý - ale teď pijte!

[+)] dovolit, pct. = to allow, to permit

DOMÁCÍ CVIČENÍ 101.

Připravte si pětiminutový popis základní situace C-1 pro vypravování vlastními slovy.

Prepare a five minute description of Basic Situation C-1 in your own words.

NOTE: To be used as topic for Oral Composition next day.

GRAMATICKÝ ROZBOR 101.

THE PAST CONDITIONAL

I would have		bought it		if I'd had			the money.
Byl bych	to	koupil,		kdybych	byl	měl	peníze.
Byl bys	to	koupil,		kdybys	byl	měl	peníze.
Byl by	to	koupil,		kdyby	byl	měl	peníze.
Byli bychom	to	koupili,		kdybychom	byli	měli	peníze.
Byli byste	to	koupili,		kdybyste	byli	měli	peníze.
Byli by	to	koupili,		kdyby	byli	měli	peníze.

or, a more compound form of past conditional (usually to emphasize the past):

I would have bought it				if I'd had				the money.
Byl bych	to	býval	koupil,	kdybych	byl	býval	měl	peníze.
Byl bys	to	býval	koupil,	kdybys	byl	býval	měl	peníze.
Byl by	to	býval	koupil,	kdyby	byl	býval	měl	peníze.
Byli bychom	to	bývali	koupili,	kdybychom	byli	bývali	měli	peníze.
Byli byste	to	bývali	koupili,	kdybyste	byli	bývali	měli	peníze.
Byli by	to	bývali	koupili,	kdyby	byli	bývali	měli	peníze.

Another variant:

Býval bych to koupil, kdybych býval měl peníze.

EXAMPLES

Kdybych byl měl čas vloni, byl bych jel do Prahy.	=	If I'd had the time last year I would have gone to Prague.
Kdybych to byl býval věděl, nebyl bych to býval dělal.	=	If I'd known it I wouldn't have done it.
Kdyby mi to někdo byl řekl před deseti lety, nebyl bych tomu věřil.	=	If somebody had told me that ten years ago, I wouldn't have believed it.
Kdybyste mi býval včas řekl, byl bych vám pomohl.	=	If you had told me in time I would have helped you.

NOTE: The word host declines like kamarád, but besides that it has some other forms, mostly used in literary style:

Sing.	1. nom.	host	Pl.	hosté, hosti (obecná čeština)
	2. gen.	hosta		hostů, hostí (knižně)
	3. dat.	hostu		hostům, hostem
	4. acc.	hosta		hosty, hosti
	5. voc.	hoste, hosti		hosté, hosti
	6. loc.	hostu		hostech
	7. ins.	hostem		hosty, hostmi

L. 102

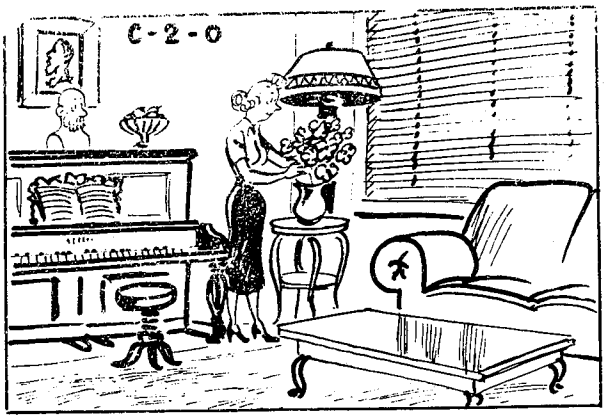

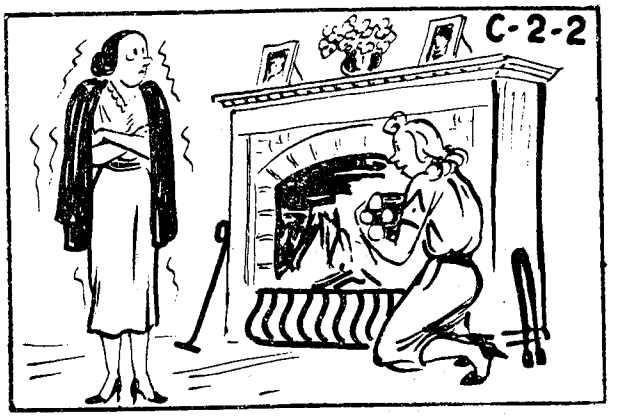

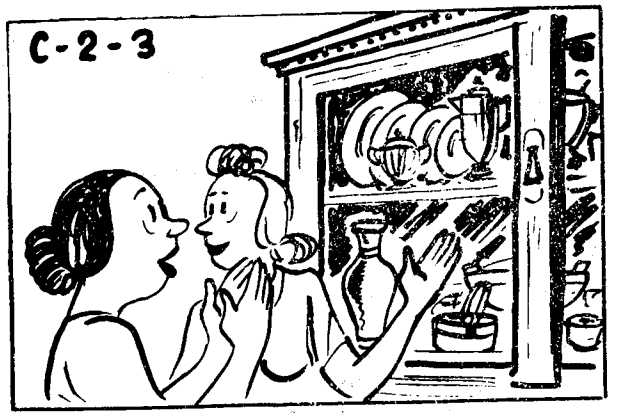

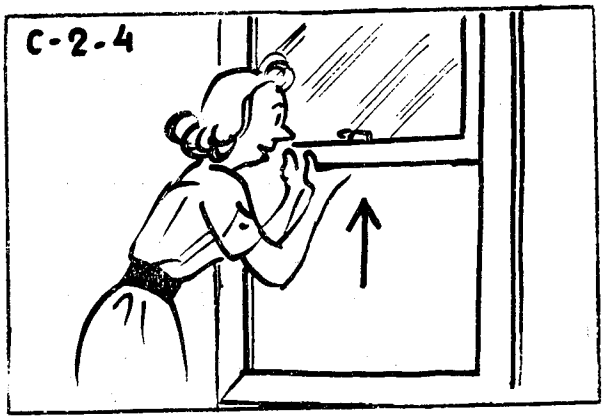

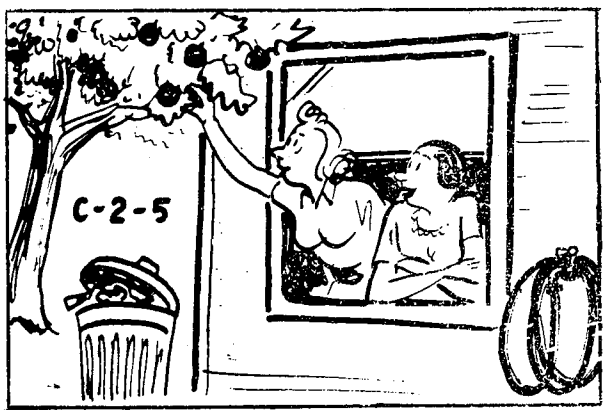

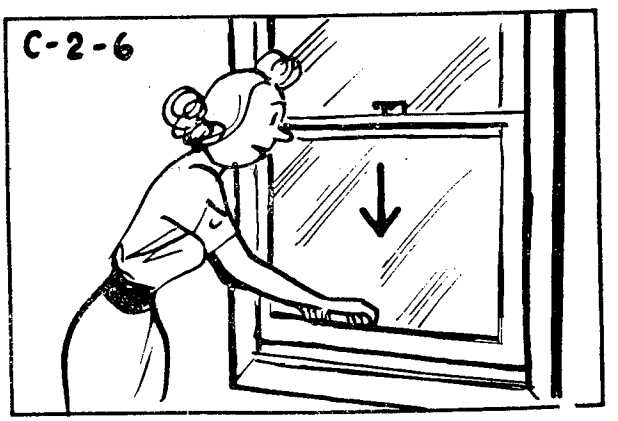

CVIČENÍ ČÍSLO 102.

ZÁKLADNÍ SITUACE C-2.

V OBÝVACÍM POKOJI.

C-2-0 Paní Majerová upravuje květiny ve váze. Jako dobrá hostitelka chce, aby se Slávek a Milena cítili u nich dobře.
Paní Majerová je pořádná hospodyně. Obývací pokoj je pěkně upravený a nábytek se jen leskne. Paní Majerová je hrdá na svou domácnost a ráda ji svým známým ukazuje.

C-2-1 Vysvětluje Mileně, že právě dostala portréty svých rodičů a prarodičů. Udělal je podle starých fotografií jeden známý malíř a pan Majer je dal své ženě k výročí svatby.

C-2-2 Dům je veliký a paní Majerová zatápí, aby Mileně nebylo zima; vidí, že se třese zimou, přesto, že má na sobě kožich.
"Byla bych bývala zatopila už dřív," vysvětluje paní Majerová, "ale Ada chtěl dělat něco venku, a tak jsem si myslela, že to nechám až na večer." (Na obrázku C-2-2 je krb, ale ve skutečnosti Majerovi měli kamna).

C-2-3 Pak ještě ukazuje Mileně starý porcelán, který zdědila po babičce, a paní Brabcová se všemu moc obdivuje.

C-2-4 "Nechtěla bys jablko?" ptá se paní Majerová, aby řeč nestála, a už otevírá okno,

C-2-5 vyklání se ven a trhá z jabloně, která jim roste na dvoře, to nejčervenější.
Zapomněla při tom, že na dvoře jsou ještě jiné věci, které už nevypadají tak lákavě.
Hned pod oknem stojí nádoba na popel a na odpadky, a vlevo visí hadice na zalévání.

C-2-6 Rychle zase okno zavírá, aby si Milena neudělala špatný dojem.

SLOVNÍČEK Č. 102.

upravovat, dur. = to arrange
upravit, pct.

váza, f. = vase

hostitelka, f. = hostess

hospodyně, f. = housewife

upravený = neat, well arranged

hrdý na něco = proud of s.t.

domácnost, -i, f. = household

portrét, -u, m. = portrait

prarodiče, -ů, m. (pl.) = grandparents, great grandparents

malíř, m. = artist (painter)

výročí, n. = anniversary

krb, -u, m. = fireplace

třást se, třesu se = to shiver, to tremble

zatápět, dur. = to make a fire
zatopit, pct.

kožich, -u, m. = fur coat

porcelán, -u, m. = chinaware

zdědit, pct. = to inherit s.t. from s.o.
něco po někom

obdivovat se = to admire s.t.
něčemu
(colloq. also with acc. - obdivovat něco)

řeč, -i, f. = language, conversation, talk

vyklánět se, dur.
vyklonit se, pct. = to lean out

trhat, dur.
utrhnout, pct. = to pick; to tear off

jabloň, -ě, f. = apple tree

lákavě, adv. = attractively, temptingly

nádoba na popel = garbage can

popel, -a or -u,
m. (sg.) = ashes

odpadky, -ů, m.
(pl.) = garbage, trash, refuse

zalévání, n. = watering

dojem, -jmu, m. = impression

IDIOMY:

...aby řeč nestála = to keep the conversation going

udělat si špatný dojem = to get a poor impression

DRILL NO. 102

Co dělá paní Majerová?
Dává květiny do vázy?
Je paní Majerová dobrá hostitelka?
Chce, aby se Brabcovi cítili u nich dobře?
Je paní Majerová pořádná hospodyně?
Jaký je obývací pokoj?
Je paní Majerová hrdá na svou domácnost?
Čí portréty visí na stěně?
Jsou to portréty podle fotografií?
Kdo je dělal?
Od koho je dostala?
K jakému výročí je dostala?
Proč zatápí paní Majerová v krbu?
Třese se Milena zimou?
Proč nezatopila paní Majerová dřív?
Co potom ukazuje Mileně?
Po kom zdědila ten porcelán?
Co se ptá paní Majerová, aby řeč nestála?
Proč se vyklání z okna?
Jaký strom roste na dvoře pod okny?
Jaké jablko trhá paní Majerová?
Na co při tom zapomněla?
Co nevypadá lákavě?
Jaká nádoba tam stojí ?
Na co je ta hadice?
Bojí se paní Majerová, že by si Milena mohla udělat špatný dojem?

DÁMY SE BAVÍ.

Paní Majerová a Milena Brabcová jsou samy v obývacím pokoji. Paní Majerová upravuje květiny ve váze.

Bá - paní Brabcová
Má - paní Majerová

Bá Máte to tady moc pěkné. Je vidět, že jsi dobrá hospodyně, Růženo.

Má Kdybys to byla viděla včera! Měli jsme tady malíře a ti nechají všude jen nepořádek.

Bá To piano je nové, ne?

Má Je a není. Koupili jsme ho z druhé ruky. Ale hraje moc dobře.

Bá Taky už bych si byla koupila piano, ale Slávek chce, abych ještě čekala, až prý budeme mít větší byt.

Má Ať jen nečeká moc dlouho. Teď jsou ceny dole.

Bá Taky tady máte nové portréty. Kdo to je?

Má To je tatínek a maminka a tady nalevo dědeček a babička. Dal mi je Ada k výročí svatby.

Bá Moc pěkná práce! Ale, prosím tě, Růženo, nemohla bys mi půjčit kožich? Je mi nějak zima.

Má Hned zatopím. Říkala jsem Adovi, ať zatopí, ale on na to zapomněl... A tady máme ten porcelán, který jsem zdědila po babičce. Jak se ti líbí?

Bá Vždycky jsem si něco takového přála, ale ať děláme, co děláme, nikdy nemáme dost peněz na všecko, co bych chtěla.

Má Však nám to trvalo skoro dvacet let, než jsme to dali všechno dohromady. Ať si nikdo nemyslí, že hezká domácnost se dá udělat přes noc. A vy jste teprve svoji - ani ne dva roky.

Bá Máš pravdu. Snad bych neměla být tak netrpělivá.

Má Ještě ti musím ukázat, jakou máme pod okny krásnou jabloň. Má ta nejčervenější jablka, jaká jsem kdy viděla. Počkej, já otevřu okno a jedno ti utrhnu.

Bá Ale dej pozor, ať nevypadneš![+]) Nechtěla bych, abys k vůli mně musela do nemocnice.

[+]) vypadnout, pct. = to fall out

DOMÁCÍ CVIČENÍ 102.

Připravte si pětiminutový popis základní situace C-2 pro vypravování vlastními slovy.

USAGE OF CONDITIONAL (WISH OR ORDER)

Present conditional with _a-_ is used in subordinate clauses expressing a WISH or an ORDER, an INVITATION, ADVICE, or a REQUEST.

Examples:

Já si přeju,	abych	měl víc času.	=	I wish I had more time.
Chtěl bych,	abys	přišel.	=	I'd like you to come.
Modlím se,	aby	nepršelo.	=	I'm praying that it doesn't rain.
Prosil nás,	abychom	to nedělali.	=	He asked us not to do it.
Žádali vás,	abyste	odešel?	=	Did they request you to leave?
Poručil jim,	aby	dali ruce nahoru.	=	He ordered them to raise their hands.
Rozkázal jim,	aby	se připravili.	=	He ordered them to get ready.
Nařídili nám,	abychom (nebo: vrátit)	vrátili zbraně.	=	They ordered us to return the weapons.
Je nutné, (Nebo: Je pro vás nutné to vědět.)	abyste	to věděl.	=	It's necessary for you to know it.
Řekl nám,	abychom	přišli.	=	He told us to come.
Psal mi,	abych	mu poslal peníze.	=	He wrote me to send him money.
Přemlouval mě,	abych	to nedělal.	=	He persuaded me not to do it.
Vybídl jsem ho,	aby	šel se mnou.	=	I invited him to come with me.
Pozval mě,	abych	přišel k němu.	=	He invited me to come to see him.

Telefonoval,	abyste	tam nechodil.	=	He phoned for you not to go there.
Křičel,	abych	dal pozor.	=	He yelled to me to look out.
Radili mi,	abych (nebo:	to nedělal. to nedělat)	=	They advised me not to do it.

NOTE the difference in meaning:

Přeju vám, abyste vyhrál.	=	I wish you would win.
Přeju vám, že jste vyhrál.	=	I'm glad that you won.
Řekl, aby přišli.	=	He said they should come.
Řekl, že přišli.	=	He said that they came.
Telefonoval, abyste přišel.	=	He phoned for you to come.
Telefonoval, že jste přišel.	=	He phoned that you came.

Ať is used to form the imperative:

Mostly, this form of imperative has emotional coloring --
(EMPHASIS, WARNING, DISGUST, FEAR, CONCERN, SYMPATHY, etc.) --

Ať už to neslyším!	-	Don't let me hear it any more!
Ať to dobře uděláš!	-	Make sure to do a good job!
Ať sem přijde!	-	Let him come here!
Ať se nám nic nestane!	-	Don't let anything happen to us!
Ať to nezapomenete!	-	Don't you forget it!
Ať si dají pozor!	-	They'd better be careful!
Ať se neříznete!	-	Don't cut yourself!
Ať už jste pryč!	-	Get out of here!

Ať can be used to express a WISH or an ORDER in subordinate clauses (same as abych):

Napiš mu, ať mi pošle peníze.	-	Write him to send me money.
Řekněte mu, ať sem přijde.	-	Tell him to come here.

PURPOSE

ÚČEL

Conditional with a- (abych, abys, etc.) is used in subordinate clauses expressing PURPOSE:

Proč?	-	Why?
Za jakým účelem?	-	For what purpose?
K jakému účelu?	-	To what purpose?
Udělal jsem to, abych vám pomohl.	-	I did it (in order) to help you.
Tys (ty jsi) tam běžel, abys to viděl zblízka.	-	You ran there (in order) to get a close look at it.
On tam jel, aby to vyřídil.	-	He went there to take care of it.
My jsme to podepsali, abychom měli pokoj.	-	We signed it in order to be left alone.
On vám to přinesl, abyste to prohlédl.	-	He brought it to you to look over.
Buďte ticho, aby (oni) slyšeli.	-	Be quiet so they can hear.

L. 103

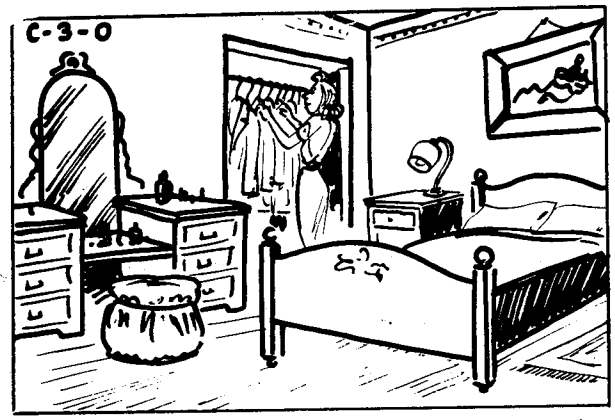

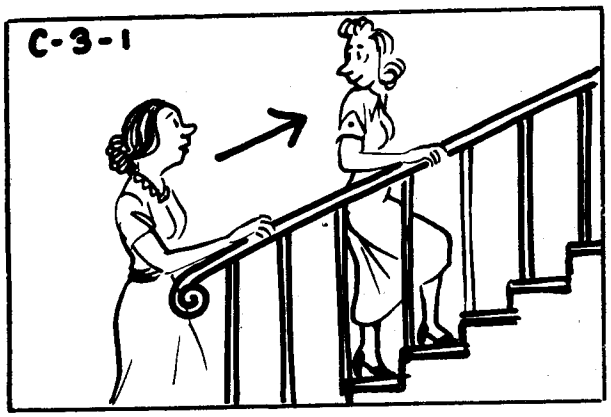

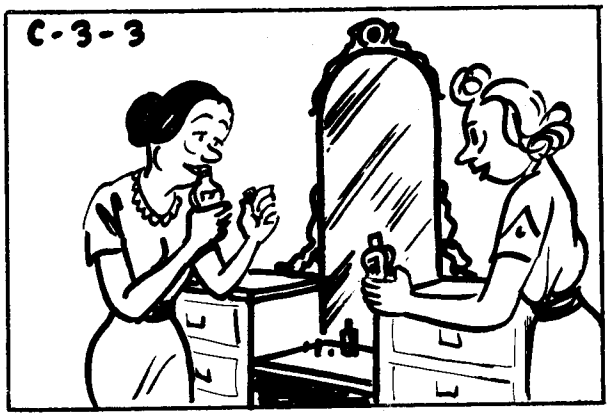

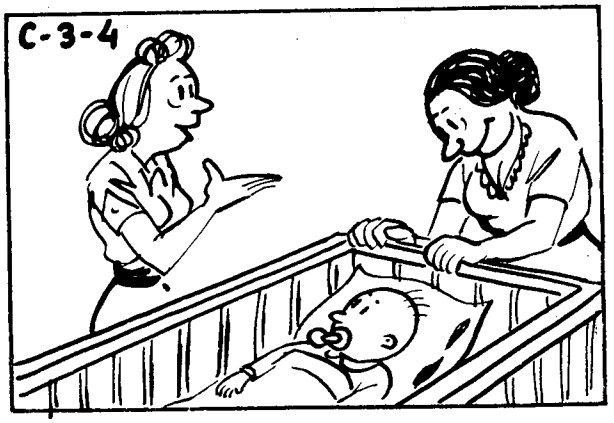

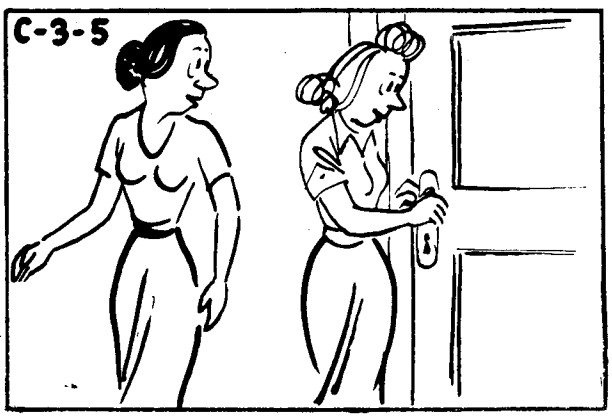

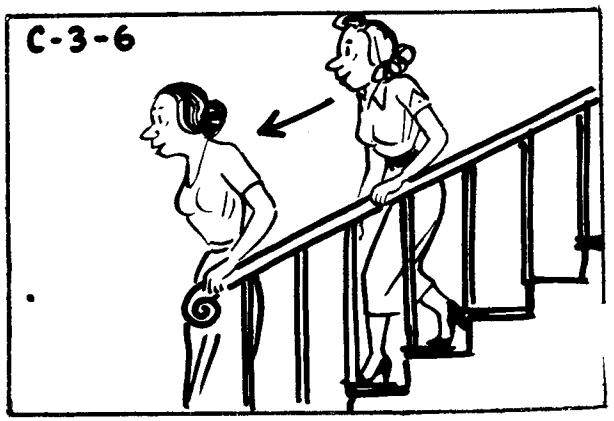

CVIČENÍ Č. 103

V ložnici

C-3-0 Paní Majerová chce své přítelkyni, Mileně Brabcové, ukázat ložnici. Na štěstí si včas vzpomněla, že na posteli leží dvoje šaty, kabát a blůza. Rychle je dává do šatníku. Protože jejich dům je dost nový, mají tam vestavěnou skříň. Ve starých domech takové vestavěné skříně nejsou. Šatník je napravo od toaletního stolku. U postele je noční stolek.

C-3-1 Teď teprve Růžena vede Milenu po schodech do prvního poscho-
C-3-2 dí. Ukazuje jí, kde mají koupelnu, která je napravo přes krátkou chodbu. Z chodby vedou troje dveře: jedny do koupelny, jedny do ložnice, jedny do dětského pokoje.

C-3-3 Milena by nebyla zvědavá žena, kdyby si nečichla k voňavce, která je na toaletním stolku. Růžena tam taky má pudr a rúž.

C-3-4 Pak se Růžena Mileně chlubí svým nejmladším dítětem, malou Vlastou. Vlasta má v ústech dumlík a je vzhůru.

C-3-5 Maminka malé Vlasty pak tiše zavírá dveře a jde s Milenou po
C-3-6 schodech dolů, protože jí chce ještě ukázat zbytek domu.

SLOVNÍČEK 103.

čichat (si), dur. = to smell, to take a sniff
čichnout (si), pct.
dětský, adj. to dítě = children's, baby
dřez, m. (gen.: -u) = kitchen sink
dumlík, m. = pacifier
hořák, m. (gen.: -u) = burner
hrách, m. (gen.: hrachu) = peas
hrnec or hrnek, m. (-nku) = pot
chladnička, f. = refrigerator
chlubit se, dur. čím = to show off (a mild form of
(coll. s čím) boasting)
pochlubit se, pct.
koště, n. (gen.: -ěte) = broom
myš, f. (-i) = mouse
nádobí, n. collective = dishes
pánev, f. (-nve) = pan; pelvis; (coal) basin
piksla, f. (colloquial) = metallic container
lekat (někoho), dur. = to scare someone
polekat se, pct. = to get scared
pudr, m. (gen.: -u) = powder (facial)
ret, m. (gen.: rtu) = lip
schodiště, n. = stairway
smetáček, m. = dust brush
sporák, m. (gen.: -u) = stove, kitchen range
šatník, m. (gen.: -u) = (clothes) closet
trouba, f. = (kitchen) oven
utěrka, f. = dish towel
vběhnout, pct. = to run into
vestavěný, adj. = built-in
voňavka, f. = perfume
vzhůru, adv. = awake; up
vzpomínat (si) na něco, dur. - to remember, recollect s.t.
vzpomenout (si), pct.
zametat, dur. = to sweep
zamést, pct., zametu

limonáda, f. - soft drink

PHRASES AND IDIOMS

vestavěná skříň	=	**built-in closet**
toaletní stolek	=	**dressing table**
lopatka na smetí	=	dustpan
růž (also spelled rouge), gen.-e,f. or rtěnka, f.	=	lipstick
šidítko, n. or dumlík or dudlík or dudák	=	pacifier
Stavím na kávu.	=	I put the water on for coffee.
nádoba na odpadky	=	garbage can
dětský pokoj	=	nursery, children's room
dětský lékař	=	pediatrician
dětská nemoc	=	children's disease

L. 103

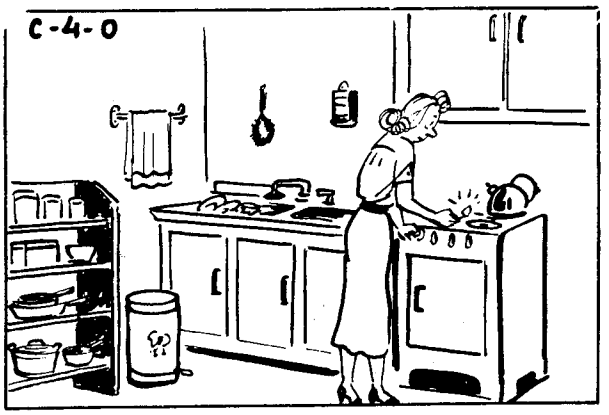

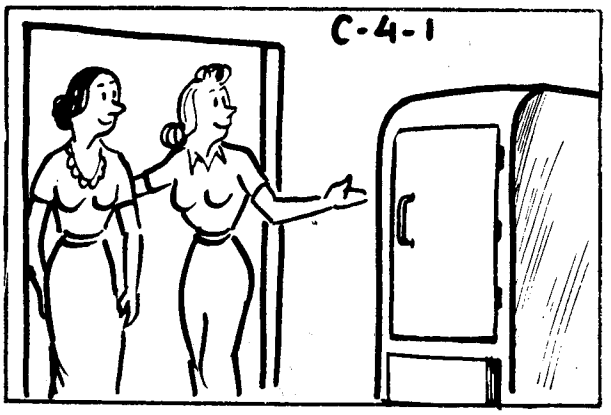

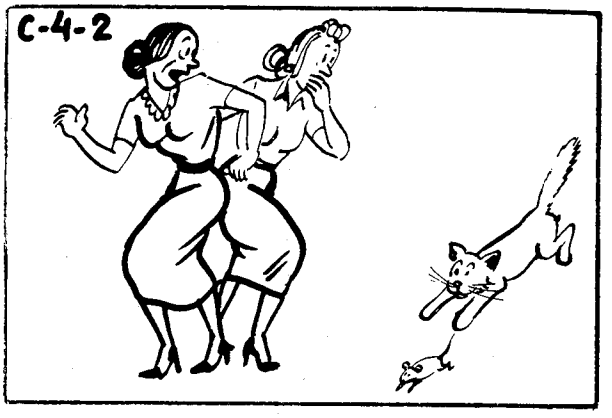

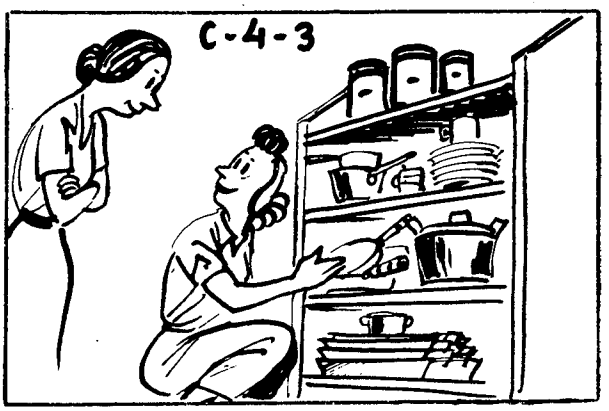

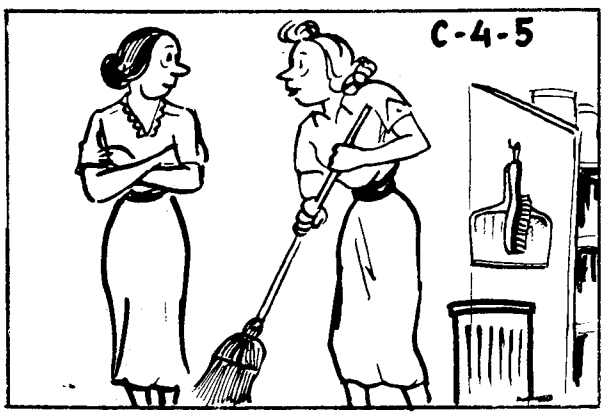

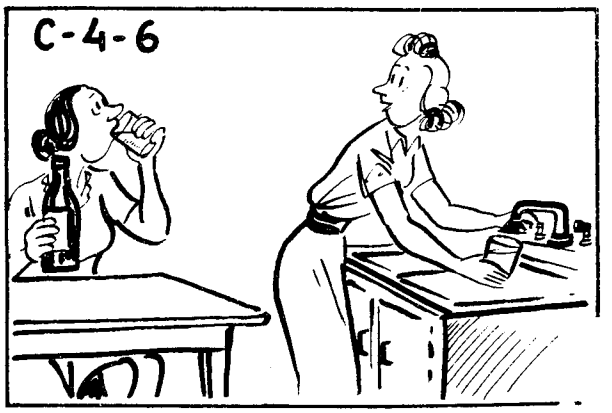

V kuchyni

C-4-0 V kuchyni má poličku na nádobí, nádobu na odpadky, plynový sporák se čtyřmi hořáky a troubou a dřez. Na stěně visí kartáček na mytí nádobí a čistá utěrka. Paní Majerová zapaluje plyn a staví na čaj.

C-4-1 V rohu u dveří má paní Majerová elektrickou chladničku. Je moc ráda, že ji má. Musela na ni čekat skoro dva roky, a ještě by ji nebyla dostala, nebýt toho, že Ada Majer má kamaráda na národním výboru. Ten mu to zařídil.

C-4-2 Najednou se obě dámy polekaly. Otevřenými dveřmi vběhla do kuchyně myš a za ní kočka.

C-4-3 Když už zase byl klid, paní Majerová se chlubila svým novým nádobím. Má různé hrnce a pánve. Nahoře na poličce stojí piksly s moukou, hrachem a takovými věcmi.

C-4-4 Chladnička je plná dobrých věcí. Milena Brabcová neříká nic, ale myslí si: "To je vidět, že Růžena kupuje na černém trhu. Ráda bych věděla, kde na to berou!"

C-4-5 Růžena zametá a stěžuje si, že košťata jsou špatná. To, co má v ruce, koupila před měsícem, a už nestojí za moc. Na poličce visí lopatka a smetáček.

C-4-6 Milena měla žízeň, a tak jí Růžena dala nějakou limonádu. Sama si bere sklenici vody.

GRAMATICKÝ ROZBOR 103

NOUNS USED ONLY IN THE PLURAL (IN THE SENSES GIVEN)

POMNOŽNÁ SUBSTANTIVA.

To jsou ty dveře. (n. dvéře), f - door
Sedí vedle dveří
Šel ke dveřím
Hledá dveře
Klíč je ve dveřích
Čekal za dveřmi

Na stěně jsou hodiny. f. - clock
Kolik je na těch hodinách?

Na ruce měl hodinky. f. - watch
Podle mých hodinek
Na mých hodinkách

To jsou housle. f. - violin
Hraje na housle

Tam ležely hrábě. f. - rake
Vedle těch hrabí
Uhodil ho hráběmi

Tady jsou hranice. f. - border, frontier
Blízko hranic
Ke hranicím
Na hranicích
Za hranicemi

NOTE: hranice, f. (sing. & pl.) - stake; limit

Hus byl upálen na hranici. Hus was burned at the stake.
Věková hranice je 65 let. The age limit is 65 years.

To jsou civilní kalhoty. f. - trousers
Kapsy u vojenských kalhot
Měl bláto na kalhotách

To jsou malé kleště. f. - tongs
Vedle těch kleští.
V kleštích.
Tahal zub kleštěmi. - forceps

To jsou játra, n. - liver

Jsou tam kamna. n. - stove
Sedí u kamen.
Šel ke kamnům.
Máme plynová kamna.
V kamnech je tma.
Sedí za kamny.

V prádelně byly necky. f. - wash tub
Prádlo bylo v neckách.

Dnes jsou jeho narozeniny. f. - birthday
Oslava narozenin presidenta.
Psal jsem mu k narozeninám.
Bude slavit narozeniny.
O svých narozeninách moc nemluví.
Stalo se mu to právě před narozeninami.

Dnes jsou jeho jmeniny. f. - name day
(nebo častěji svátek)

Na stole ležely nůžky. f. - scissors
Dopis ležel vedle nůžek.
Zranil se nůžkami.

Četl noviny. f. - newspaper
Má to z novin.
Nevěří novinám.
Četl to v novinách.
Obchod s novinami.

Děti se těší na prázdniny. f. - (school) vacation
Vrátil se z prázdnin.
O prázdninách cestovali.
Před prázdninami dělal zkoušku.

Má dobré plíce. f. - lungs
Měl průstřel plic.
Jízvy na plicích.

Měl široká prsa. n. - breast, chest
Bolí ho na prsou.

Venku stály sáně (nebo saně). f. - sleigh, sled
Jeli na saních.
Přijeli saněmi.

On má nové šaty. m. - clothes or a woman's dress
Ona má nové šaty.
Přišel v nových šatech.

Měl otevřená ústa. n. - mouth
Držel si kapesník u úst.
Dal si kapesník k ústům.
Měl na ústech šátek.
Dýchal ústy.

Na poli ležely vidle. f. - pitch fork
Vedle vidlí ležely hrábě.

V kostele byly varhany. m. or f. - organ (musical instrument)
Stál u varhan.
Šel k varhanům (varhanám).
Hrál na varhany.
Mluvil o varhanech (varhanách).
Stál před varhanami (varhany).

Byla tam otevřená vrata. n. - gate
Stál u vrat.
Šel k vratům.
Na vratech byl nápis.
Stál před vraty.

Bolí ho záda. n. - back
Dal mu do zad.
Na zádech měl batoh.
Mluvil o něm za zády.

A great number of names of places are in the plural only.

	m.	m.	f. (orig. m.)	f.
1. Nom.	Hradčany	Karlovy Vary	Čechy	Budějovice
2. Gen.	Hradčan	Karlových Varů	Čech	Budějovic
3. Dat.	Hradčanům	Karlovým Varům	Čechám	Budějovicům
4. Acc.	Hradčany	Karlovy Vary	Čechy	Budějovice
6. Loc.	Hradčanech	Karlových Varech	Čechách	Budějovicích
7. Ins.	Hradčany	Karlovými Vary	Čechami	Budějovicemi

Some place names ending in -ice, however, are singular, and if the place is relatively unknown, it is sometimes necessary to consult the official gazetteer (dictionary of geographical terms) to find

out whether the form is singular or plural. The gazetteer might differ from local usage.

Examples: Jilemnice, Sušice, Bystřice, Lomnice, Roudnice are singular.

Holidays, festive days, some seasons:

vánoce (see page 226)	= Christmas	žně, f. pl.	= harvest time
velikonoce, f.pl.	= Easter		
křtiny, f.pl.	= baptism		
oddavky, f.pl.	= wedding		

COLLECTIVE NUMERALS

DRUHOVÉ ČÍSLOVKY

oboje
dvoje
troje
čtvery, čtvera
patery
šestery
sedmery
osmery
devatery
desatery
jedenáctery
dvanáctery, etc.

1. These numerals have noun type endings:

   Long endings, like soft adjectives, in some cases have: dvojí, trojí, obojí especially when used with abstract nouns:
   dvojí možnost (two possibilities)
   zboží dvojího druhu (two kinds of merchandise)
   osoby obojího pohlaví (persons of both sexes)

2. These numerals are mostly used for low numbers.

3. Jeden does not have a collective form; the cardinal form is used.

Collective numerals are used with nouns that have plural only,
with collective nouns (dvojí uhlí)
with nouns denoting a unit (boty)
often with abstract nouns (dvojí možnost)

Examples:

Kolikery?	How many?
Tady jsou dvoje dveře a dvoje kamna.	There are two doors and two stoves.
Má troje hodinky a čtvery kalhoty.	He has three watches and four trousers.
Patery boty.	Five (pairs of) shoes.
Několikery šaty.	Several dresses.

DIALOG 103.

Paní Majerová ukazuje domácnost.

Růžena: Pojď teď se mnou nahoru, Mileno, chtěla bych ti ukázat ložnice a koupelnu. Musíš mi prominout nepořádek. Ještě jsem tam dnes nic nedělala a Vlasta už bude určitě vzhůru.

Milena: Mně se nemusíš omlouvat. Měla bys vidět náš byt!

Růžena: Schodiště není moc široké a chodba ke koupelně taky by mohla být širší, ale zato je tu dost světla.

Milena: Máte tady už vestavěné skříně?

Růžena: Ovšem. To je moc dobrá věc. Nemuseli jsme kupovat šatníky.

Milena: Tady vidím čtvery dveře. Kam vedou?

Růžena: Do každé ložnice jedny, jedny do dětského pokoje, no a tamhlety vpravo do koupelny.

Milena: Nechci být zvědavá, Růženo, ale prosím tě, můžu si čichnout k těm voňavkám na toaletním stolku?

Růžena: Jen si čichni, a jestli potřebuješ pudr a růž - tamhle leží. Já zatím dám tyhle dvoje šaty do skříně.

Milena: Ty jsou oboje nové, ne?

Růžena: Tyhle ne, ale ve skříni mám troje, které mi Ada koupil minulý týden.

Milena: Já už jsem neměla na sobě nic nového, ani nepamatuju!

Růžena: Teď půjdem vedle a já ti ukážu naši Vlastu. Nechci se chlubit, ale je to moc hodné dítě. Někdy ji celý den ani neslyšíme. Když má dumlík, je docela šťastná.... A teď ti ještě ukážu zbytek domu.

- V kuchyni -

Milena: Jak jste, prosím tě, dostali tu chladničku? My už na ni čekáme rok.

Růžena: Nebýt toho, že Ada má na národním výboru dobrého známého, taky bychom ji ještě neměli...

Milena: .... Růženo ... myš!

Růžena: Neboj se, děvče. To nic není. Náš kocour ji dostane. Kdybychom ho neměli, museli bychom mít všecko v pikslách. Myši se tady dostanou všude. To je to nepříjemné, co ve městě nemáte.

Milena: Ale zato tu máte moc příjemných věcí. Ve městě bys chladničku tak plnou neměla. Takové věci bys nedostala ani na černém trhu za velké peníze!

Růžena: Neměla bys chuť na limonádu?

Milena: Děkuju, mám. Vezmeš si taky?

Růžena: Ne. Já si udělám čaj. Prosím tě, podej mi s poličky ten modrý hrnec. Já zatím zapálím plyn.

OTÁZKY K TEXTU:

Kam šla Milena s Růženou?
Proč šly nahoru?
Kde mají Majerovi ložnice a koupelnu?
Už tam dnes udělala Růžena pořádek?
Jak se jmenuje jejich nejmladší dítě?
Je to syn, nebo dcera?
Jaké je schodiště?
Jaká by mohla být chodba ke koupelně?
Jaké skříně mají v ložnici?
Kolikery dveře vedou z chodby?
Kam vedou ty vpravo?

A ty ostatní?
K čemu by si Milena ráda čichla?
Kde stojí ty voňavky?
Co je tam ještě?
Kolikery šaty dává Růžena do šatníku?
Kolikery nové šaty má ve skříni?
Kdo jí je koupil?
Kdy?
Jaké dítě je malá Vlasta?
Chlubí se Růžena, že Vlasta je hodná?
Je Vlasta hodná, když má dumlík?
Viděla Milena už zbytek domu?
Jakou mají v kuchyni chladničku?
Proč nemá Milena ještě chladničku?
Jak dlouho už na ni čeká?
Jak to, že Majerovi ji dostali tak brzy?
Co běží přes kuchyni?
Co běží za myší?
Polekala se Milena?
Proč musí mít Majerovi kocoura?
Kam by museli dávat všechno jídlo nebýt kocoura?
Jsou myši jen na venkově?
Dostane se na černém trhu ve městě tolik jako na venkově?
Na co má Milena chuť?
Co si udělá Růžena?
Co chce, aby jí Milena podala s poličky?
Co zatím udělá Růžena?

DOMÁCÍ CVIČENÍ Č. 103.

/HOMEWORK/

Připravte si vlastní vypravování k dnešní situaci.
/For next oral composition prepare the above story in your own words./

L. 104

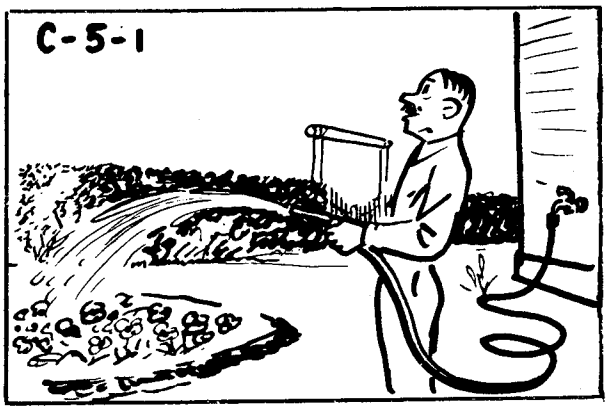

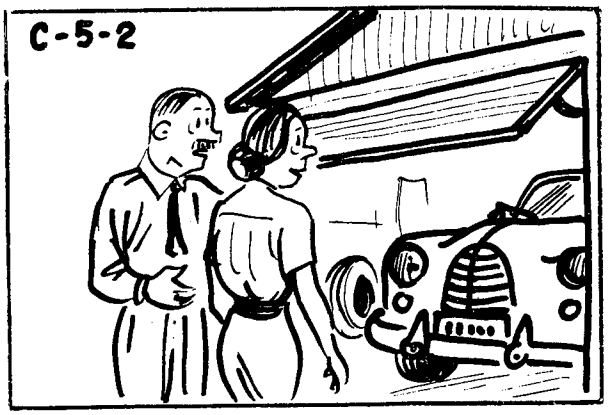

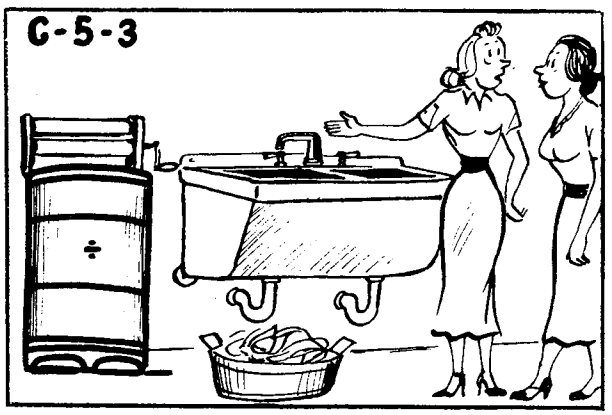

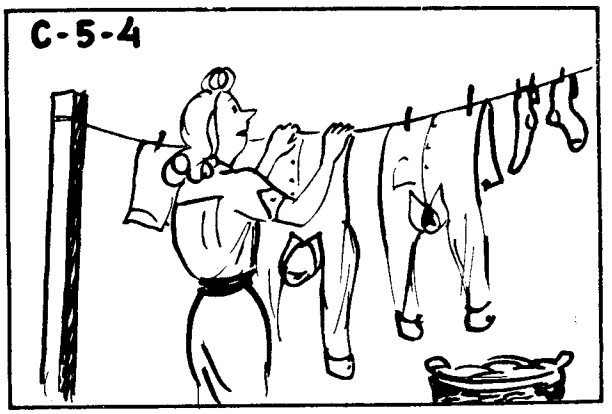

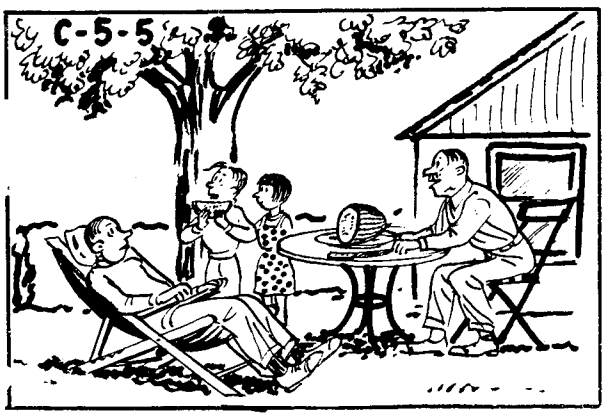

CVIČENÍ ČÍSLO 104.

PRÁCE OKOLO DOMU.

C-5-0 Pan Majer na chvíli odešel od hostů. Má nutnou práci. Musí posekat trávu. Už je moc vysoká a musí být posekána tento týden. Pan Majer to nemůže nechat na příští víkend. Vzal strojek a dal se do toho. Potí se při tom, protože je horko. Opatrně se vyhýbá záhonům. Taky ještě asi bude muset odstranit žebřík, který stojí u půdy.

C-5-1 Teď pan Majer zalévá květiny. Živý plot okolo zahrady byl zalit ráno. V živém plotu jsou vrátka na ulici.

C-5-2 Paní Brabcová přišla za panem Majerem ke garáži. Pan Majer jí vysvětluje, že jeho auto dnes nevypadá moc pěkně; je potřeba ho umýt.

C-5-3 Paní Majerová pak vzala Milenu Brabcovou do prádelny. Moc si přitom Mileně stěžovala na svého manžela: Nechce koupit novou pračku, a ta jejich je hodně starý typ. Je jen poloautomatická. Než má paní Majerová vyždímáno, hrozně ji bolí ruka. Večer bude ještě muset prát; ve škopku je připraveno špinavé prádlo.

C-5-4 Taky musí usušit prádlo, které už je vypráno. Bere je z koše a věší na šňůru. Kolíčky drží prádlo, aby nespadlo na zem. Šňůra je natažena mezi dvěma sloupky.

C-5-5 Tráva je posekána a pan Majer pozval přítele Brabce, aby si šel na zahradu sníst kus melounu. Pan Brabec malé občerstvení neodmítl. Sedl si ve stínu u kulatého stolu do skládacího zahradního lehátka.

C-5-6 Paní Brabcová konečně pochopila, že už by mohli jít domů. Rodiny se rozloučily. Pan Brabec říká:

"Bylo to u vás moc hezké. Děkujeme."

Pan Majer volá:

"My jsme moc rádi, že jste se k nám přišli podívat. Zastavte se u nás zas brzy!"

- o -

Počasí: Po dvoudenní husté mlze, která snížila viditelnost na pražských letištích až na 150 metrů, se v noci na dnešek vyjasnilo. Zato nastal nárazový vítr, který dosahuje rychlosti až 90 km.

SLOVNÍČEK 104.

automatický, adj.	= automatic
poloautomatický, adj.	= semi-automatic
chápat, dur.	= to comprehend, to understand, to realize, to grasp
pochopit, pct.	
kolíček, m. (gen.: -čku)	= clothespin
kulatý, adj.	= round
loučit se, dur.	= to say goodbye; to part (with s.o.)
rozloučit se, pct.	
meloun, m. (gen.: -u)	= watermelon
meteorologie, f.	= meteorology
meteorologický, adj.	= meteorological
meteorolog, m.	= meteorologist
náraz, m. (gen.: -u)	= impact, shock, squall, gust
nárazový, adj.	= gustv
natahovat, dur.	= to stretch
natáhnout, pct.	
nutný, adj.	= urgent
občerstvení, n.	= refreshment
odmítat, dur.	= to refuse, to reject
odmítnout, pct.	
odstraňovat, dur.	= to remove
odstranit, pct.	
potit se, dur.	= to sweat, to perspire
prát, dur.	= to wash laundry; to launder
pračka, f.	= washing machine; (fist) fight
prádelna, f.	= laundry (room, or business)
půda, f.	= attic, loft
skládací, adj.	= folding, collapsible
snižovat, dur.	= to lower, to decrease
snížit, pct.	
šňůra, f.	= cord, string, line
stín, m. (gen.: -u)	= shadow
sušit, dur.	= to dry
usušit, pct.	
škopek, m. (hen.: -u)	= laundry or dish tub
ústav, m. (gen.: -u)	= institute
viditelnost, f.	= visibilitv
věšet, dur.	= to hang up
záhon, -u (gen.: -u)	= flower or vegetable bed
zalévat or zalívat, dur.	= to water
zalít, pct.	
žací strojek	= lawn mower
ždímat, dur.	= to wring
vyždímat, pct.	

Punctual forms of verbs previously covered:

sekat	posekat	to cut, to chop
jíst	sníst	to eat

Diminutive forms of nouns previously covered:

sloup	sloupek	small pole
stroj	strojek	small machine
vrata, n. pl.	vrátka	small gate

Fráze a idiomy.

Dal jsem se do toho.	=	I went to work on it.
živý plot	=	hedge
koš na prádlo	=	laundry basket
skládací zahradní lehátko	=	reclining (garden) chair; deck chair

GRAMATICKÝ ROZBOR 104.

PASSIVE VOICE
(Pasivum nebo trpný rod)

Active voice:			Passive voice:		
The commander calls the major.			The major is called by the commander.		
Velitel	volá	majora.	Major	je volán	velitelem.
	volal			byl volán	
	bude volat			bude volán	
	by volal			by byl volán	
	musí volat			být volán	

The passive voice consists of a form of **být** (as auxiliary) and the passive participle.

The passive participle (příčestí trpné) is formed by adding **-n** (**-en**), or **-t** to the infinitive stem.

Intransitive verbs (verbs that do not require a receiver of the action, e.g., spát, ležet) do **not** have a passive voice.

The passive participle agrees in gender and number with the subject, and has the same **endings as predicate adjectives** or rád, sám.

Ona je volána.	She is called.
My jsme byli voláni.	We were called.
Ony tam byly volány.	They (women) were called there.

Note: In colloquial speech long forms (-ý, -á, -é) are widely used with passive participle.

The passive participle in -t
occurs with some verbs of the I. class (šít, začít, vzít, přijmout, etc.) and some verbs of the II. class (zapomenout, etc.)

pít	-	pit	zapomenout	-	zapomenut
začít	-	začat	rozhodnout	-	rozhodnut
krýt	-	kryt	nabídnout	-	nabídnut
skrýt	-	skryt			
zabít	-	zabit			
přijmout	-	přijat			

Examples:

Všechno je už vypito.	Everything has already been drunk.
Udělal to, aby byl kryt.	He did it in order to cover up for himself.
Byli skryti na půdě.	They were hidden in the attic.
Byl zabit autem.	He was killed by a car.
Byli pěkně přijati.	They were well received.
To už je zapomenuto.	That's already forgotten.
Ta věc byla rozhodnuta včera.	That matter was decided yesterday.
Byla nám nabídnuta pomoc.	We were offered help. (Help was offered to us.)

The passive participle of other verbs ends in -n (-án, -en)

V. & VI. class

dělat	-	dělán	kupovat	-	kupován
vyslýchat	-	vyslýchán	obžalovat	-	obžalován

III. class

vidět	-	viděn	vyrábět	-	vyráběn
stavět	-	stavěn	zadržet	-	zadržen

IV. class

uzdravit	-	uzdraven	nařídit	-	nařízen
rozdělit	-	rozdělen	opustit	-	opuštěn
rozvodnit	-	rozvodněn	vyřídit	-	vyřízen
nastoupit	-	nastoupen	vyklidit	-	vyklizen
objevit	-	objeven	přihlásit	-	přihlášen
vyjasnit	-	vyjasněn	zaplatit	-	zaplacen
omezit	-	omezen	uhasit	-	uhašen
zavraždit	-	zavražděn	pojistit	-	pojištěn
zvolit	-	zvolen	odsoudit	-	odsouzen
vyjádřit	-	vyjádřen	nosit	-	nošen
ustanovit	-	ustanoven			
způsobit	-	způsoben			

II. class

dopadnout	-	dopaden	táhnout	-	tažen
			tisknout	-	tištěn
			zatknout	-	zatčen

I. class

nést	-	nesen	vést	-	veden
číst	-	čten	vézt	-	vezen
psát	-	psán	odvézt	-	odvezen
hnát	-	hnán			

Examples

Byl vyslýchán celý den.	He was interrogated all day long.
Byli obžalováni ze špionáže.	They were accused of espionage.
Je tam často viděn.	He's often seen there.

Ty kulomety jsou vyráběny v Brně.	These machine guns are manufactured in Brno.
Byl zadržen Pohraniční stráží.	He was stopped (detained) by the border guard.
Byl odsouzen k smrti.	He was sentenced to death.
Bylo to nařízeno velitelstvím.	It was ordered by Hq.
Pachatelé byli dopadeni.	The perpetrators were captured.
Špióni byli zatčeni.	The spies were arrested.
Dopis byl psán na stroji.	The letter was typed.
Asi bude odveden.	He'll probably be drafted.
Požár byl způsoben neopatrností.	The fire was caused by carelessness.

DIALOG K ZÁKLADNÍ SITUACI C-5.

Na zahradě.

Majer (k hostům):	Budete mi muset prominout, když na chvíli odejdu. Mám nutnou práci na zahradě.
Slávek:	Nemohl bych ti nějak pomoct, Ado?
Majer:	Jen si odpočiň a bav zatím dámy. Budu hotov brzy.
Milena:	Co vlastně budete dělat?
Majer:	Musím posekat trávu a zalít květiny.
Milena:	A musí ta tráva být posekaná dnes?
Majer:	Bohužel. Už to mělo být uděláno minulý týden...
Růžena:	Tak už jdi. Vezmi si strojek a dej se do toho. Ať máš posekáno a zalito, než bude moc horko. A nezapomeň dát pryč ten žebřík, co je postavený u půdy!
Majer:	Už jdu, už jdu.
Růžena:	A vyhýbej se záhonům...

Venku na zahradě:

Růžena:	Nemvslíš, Ado, že to auto by už taky zas mohlo být umyté?
Majer:	To ještě není třeba. Myl jsem ho před několika dny a je ještě čisté.... Radši se jdi starat o hosty a připrav nějaké občerstvení.
Růžena:	Občerstvení bude připraveno dřív, než si myslíš... Živý plot je zalitý?
Majer:	To jsem udělal už včera.
Růžena:	Tak zavolej, až budeš hotov. A nepospíchej, ať se moc nepotíš. Je chladný vítr a mohl bys být zase nemocný.

V prádelně:

Růžena: Tady to vidíš. Ta pračka už nestojí za nic. Je to ještě ten starý, poloautomatický typ. Ada mi nechce koupit novou. Pořád mu říkám, že na nové pračce bych mohla mít vypráno a vyždímáno o moc rychleji, ale on tomu nechce rozumět.
Milena: Slávek je taky takový. Vidím, že tady ve škopku máš připravené ještě nějaké prádlo. To taky chceš mít ještě dnes vyprané?
Růžena: Chtěla bych. Je hezky a mohlo by být do večera usušené.
Milena: Já ti s tím pomůžu. Kde máš koš a kolíčky?
Růžena: Jsi moc hodná. Víš, kde je šňůra?
Milena: Všimla jsem si, že je natažená mezi domem a garáží.

Pod stromem na zahradě:

Majer: Nechtěl bys ještě kousek melounu, Slávku?
Slávek: Ne, děkuju. Už mám dost.
Majer: A jak se ti sedí na tom lehátku?
Slávek: Moc dobře. Až budu mít vlastní dům, taky si něco takového koupím. Je teď zahradní nábytek drahý?
Majer: Jako všecko. Ale tenhle není koupený. Dostali jsme ho od strýce.
Slávek: ---- Myslím, že už je čas, abychom šli. Moc pěkně se tady v tom stínu sedí, ale máme před sebou dlouhou cestu.

U vrátek na ulici:

Milena: Tak vám ještě jednou pěkně děkujem. Bylo to u vás moc hezké. Dobře jsme si odpočinuli.
Růžena: Jsme rádi, že jste mohli přijít. A děkuju za pomoc.
Milena: Nemáš zač. Na shledanou!
Majer: Přijďte zas brzy. My jsme vždycky moc rádi, když přijdete.

Otázky k textu:

Proč musí pan Majer odejít?
Jakou práci má na zahradě?
Mohl by mu Slávek pomoci?
Chce pan Majer, aby mu Slávek pomohl?
Co bude Slávek dělat?
Proč musí pan Majer posekat trávu právě dnes?
Kdy to mělo být uděláno?
Kdy měly být zality květiny?
Čím bude Ada sekat trávu?
Proč má mít posekáno a zalito, než bude moc horko?
Kde je postaven žebřík?
Má Ada umyté auto?
Kdy je myl naposled?

Co by měla radši dělat Růžena?
Byl by Ada nemocný, kdyby pracoval moc rychle?
Proč?
Proč není Růžena spokojená s pračkou?
Měla by vypráno a vyždímáno rychleji, kdyby měla novou?
Co má připraveno ve škopku?
Chce mít všecko vypráno ještě dnes?
Proč?
Ví Milena, kde je koš, kolíčky a šňůra?
Kde je šňůra?
Kde zatím sedí pan Majer se Slávkem?
Co jedí?
Jaké je zahradní skládací lehátko?
Kdy si koupí Slávek zahradní nábytek?
Je takový nábytek drahý?
Je ten nábytek koupený?
Od koho ho Majerovi mají?
Jak se sedí ve stínu?
Proč už musí Slávek a Milena jít?
Je Milena teple oblečená?
Jsou Majerovi rádi, že měli hosty?
Jsou u nich hosté vždycky vítáni?

DOMÁCÍ CVIČENÍ Č. 104.

Připravte si vypravování této situace vlastními slovy.

(Oral composition.)

CVIČENÍ ČÍSLO 105.

NÁVŠTĚVA U MAJERŮ.

C-1 Před vilou na předměstí, kde bydlí pan Majer se svou rodinou, zastavilo auto. Sedí v něm pan Brabec a jeho žena. Paní Majerová s mužem je vidí skrz okno. Nejsou moc příjemně překvapeni, protože mají moc práce. Uvítali však hosty a pozvali je dovnitř. Pan Majer pomohl paní Brabcové z kabátu. Hosté se posadili. Za chvíli přišly děti a pozdravily je.

C-2 Paní Majerová ukazuje paní Brabcové dům. V obývacím pokoji má u piana květiny. Taky se paní Brabcové chlubí s portréty svých rodičů a prarodičů. Pak otevírá okno a trhá ze stromu jablko. Okno zase zavřela, protože jinak by tam táhlo.

C-3 Než mohla paní Brabcové ukázat ložnici, musela do šatníku uklidit šaty, které ležely na posteli. Dámy se prohlídkou dlouho nezdržely, ale stačilo to k tomu, aby si paní Brabcová čichla ke všem vonavkám, které paní Majerová měla na toaletním stolku.

C-4 Paní Majerová taky vedla paní Brabcovou do kuchyně, kde má plynový sporák a všechny věci, které obyčejně v kuchyni jsou. Nepříjemná věc byla, že kuchyní proběhla myš a za ní kočka. Dámy se polekaly. Nakonec se napily, protože měly žízeň.

C-5 Pan Majer se musel hostům na chvíli omluvit. Musel posekat trávu. Byl by to nechal až na příští neděli, ale neví, jestli bude mít kdy; možná, že se pojedou podívat za rodiči paní Majerové. Pak ještě zalil květiny. Ty musí být zalévány pravidelně. Ale rozhodl se, že auto mýt nebude.
Po práci si s panem Brabcem ve stínu stromu snědli malé občerstvení.
Potom se Brabcovi rozloučili a odjeli domů.

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. C-1 - C-5.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.

VÝSLECH MAJEROVÝCH.

Vyslýchající: What were you doing Sunday, Mr. Majer?

Pan Majer: Spali jsme dost dlouho, řekl bych asi do 10 hodin.

Vyslýchající: When did Mr. and Mrs. Brabec arrive?

Pan Majer: Krátce po obědě. Přesný čas vám nemůžu říct.

Vyslýchající: What kind of a car was Mrs. Brabec driving?

Pan Majer: Otevřený sportovní vůz.

Vyslýchající: Did you expect them?

Pan Majer: Ne. Nebyli jsme moc příjemně překvapeni. Chtěl jsem pracovat okolo domu.

Vyslýchající: Did they say why they wanted to see you?

Pan Majer: Brabec říkal, že byli zvědavi, jaký je náš nový dům.

Vyslýchající: What did they do when they came?

Pan Majer: Nic zvláštního. Já jsem pomohl paní Brabcové z kabátu a oni se pak posadili na pohovku. Chvíli jsme povídali o počasí a o rodině. Pak přišly naše dvě starší děti. Já jsem se omluvil a šel jsem na zahradu a moje žena začala ukazovat paní Brabcové dům.

Vyslýchající: What did Mr. Brabec do?

Pan Majer: Myslím, že zůstal sedět na pohovce a četl noviny. Potom později jsem ho viděl venku hrát si s dětmi.

Vyslýchající: And what about you, Mrs. Majer? What were you doing?

Paní Majerová: Nejdřív mi Milena pomohla dát do pořádku obývací pokoj. Potom jsem udělala v krbu oheň, protože Mileně bylo chladno. Přitom jsme mluvili o různých věcech. Ukázala jsem Mileně nové zařízení, které mi Adolf koupil, a pak jsme šly nahoru.

Vyslýchající: Why did you go upstairs?

Paní Majerová: Chtěla jsem uklidit ložnice a ukázat Mileně naše nejmladší.

Vyslýchající: Did you leave Mrs. Brabec alone at any time when she was at your place?

Paní Majerová: Jenom na docela malou chvíli, když šla na toaletu.

Vyslýchající: How long were you in your bedroom?

Paní Majerová: Možná deset, možná patnáct minut.

Vyslýchající: Was Mrs. Brabec at any time near your dresser?

Paní Majerová: Prohlížela si moje voňavky, zatím co jsem dávala šaty do šatníku.

Vyslýchající: Where did you go when you came downstairs?

Paní Majerová: Do kuchyně. Postavila jsem na kávu a ukázala jsem Mileně novou chladničku.

L. 105

Vyslýchající: Did Mrs. Brabec drink anything?

Paní Majerová: Dala jsem jí sklenici whisky.

Vyslýchající: Why whisky?

Paní Majerová: Milena se polekala myši a kocoura, kteří přeběhli přes kuchyni, a tak potřebovala něco silnějšího.

Vyslýchající: What did you drink?

Paní Majerová: Jen vodu. Já se myší nebojím.

Vyslýchající: Where was Mr. Brabec all that time?

Paní Majerová: Neviděla jsem ho, ale myslím, že četl v obývacím pokoji noviny...

Vyslýchající: Mr. Majer, where was the ladder when you were cutting the grass?

Pan Majer: Stál jako obyčejně u půdy.

Vyslýchající: How do you know ?

Pan Majer: Musel jsem jít okolo něho, když jsem šel pro hadici na zalévání.

Vyslýchající: Did Mrs. Brabec come out while you were working outside?

Pan Majer: Jen jednou. Chtěla vědět, jak často myju vůz.

Vyslýchající: Didn't she help your wife hang out the wash?

Pan Majer: Nevšiml jsem si. Vím, že Růžena měla prádlo na šňůře a slyšel jsem je mluvit chvíli v prádelně.

Vyslýchající: Did she help you, Mrs. Majer?

Paní Majerová: Pomohla mi ždímat a pak jsme spolu nesly škopek s vypraným prádlem ven. Ale já jsem věšela sama.

Vyslýchající: What did you have for refreshment?

Pan Majer: Jedli jsme meloun.

Vyslýchající: Where were you sitting?

Pan Majer: Ve stínu pod stromem u kulatého stolu. Přinesl jsem ho z garáže. Já jsem seděl na skládací židli a Slávek na lehátku. Děti běhaly kolem.

Vyslýchající: Were your wife and Mrs. Brabec with you?

Pan Majer: Ne. Ženy byly někde v domě. Milena se asi připravovala na cestu zpátky, protože za chvíli vyšla ven, zavolala Slávka a pak se oba s námi rozloučili.

Vyslýchající: Were they nervous?

Pan Majer: Nepozoroval jsem - ale proč se nás ptáte na všechny tyhle věci?

Vyslýchající: Just routine. You'll know later...

OTÁZKY K TEXTU.

1. Jak dlouho spal pan Majer v neděli?
2. Do kolika hodin spal?
3. Kdy přišel pan Brabec a jeho žena?
4. Může pan Majer říct přesný čas?
5. Jakým vozem přijel pan Brabec?
6. Byl pan Majer příjemně překvapen?
7. Proč byl nepříjemně překvapen?
8. Proč přijeli Brabcovi?
9. Na co byli zvědavi?
10. Dělali něco zvláštního?
11. Kam se posadili?
12. O čem si povídali?
13. Kdo přišel potom?
14. Kde bylo nejmladší dítě?
15. Proč se pan Majer omluvil?
16. Kam šel pracovat?
17. Co začala dělat paní Majerová?
18. Co dělal pan Brabec?
19. Kde ho později viděl pan Majer?
20. S kým si hrál?
21. Kdo pomohl pí Majerové uklidit?
22. Proč udělala pí Majerová v krbu oheň?
23. O čem mluvili?
24. Proč šly obě dámy nahoru?
25. Nechaly pana Brabce doma?
26. Kam šla paní Brabcová jen na malou chvíli?
27. Jak dlouho byly dámy v ložnici?
28. Co dělala paní Brabcová u toaletního stolku?
29. Kam dávala pí Majerová šaty?
30. Kam se vrátily potom?
31. Co udělala pí Majerová v kuchyni?
32. Co pila paní Brabcová?
33. Čeho se polekala?
34. Bojí se pí Majerová myší?
35. Kde stál žebřík?
36. Kdy šel pan Majer okolo žebříku?
37. Proč přišla pí Brabcová ven?
38. Kde viselo prádlo?
39. Slyšel pan Majer mluvit obě dámy v prádelně?
40. Pomohla Milena Růženě ždímat?
41. Kam potom nesly škopek s vypraným prádlem?
42. Pomáhala Milena Růženě taky věšet?
43. Jaké měli potom občerstvení?
44. Kde přitom seděli?
45. Odkud přinesl pan Majer kulatý stůl?
46. Kde seděl pan Majer a kde seděl pan Brabec?
47. Co dělaly děti?

DOMÁCÍ CVIČENÍ:

Připravte si tuto situaci k volnému vypravování.
(Prepare this situation for the oral composition.)

L. 106

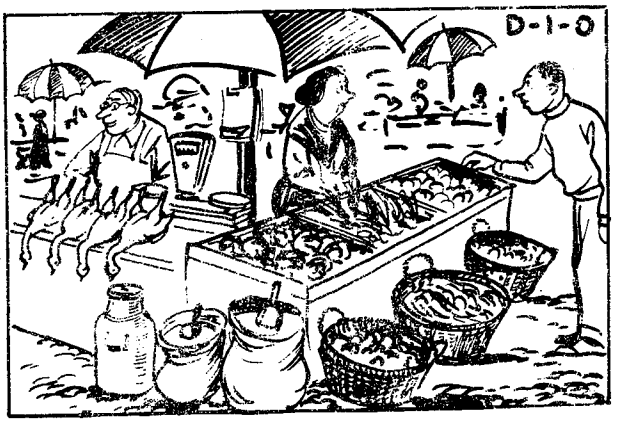

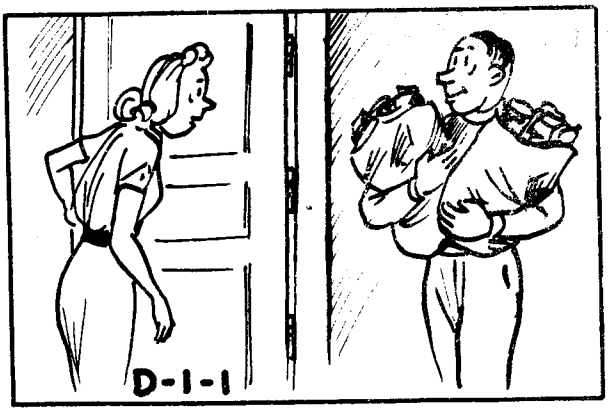

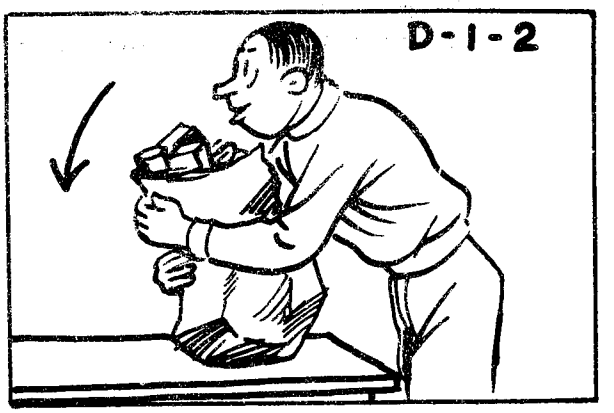

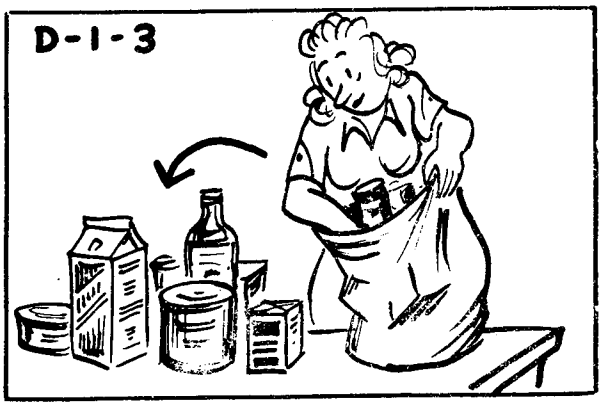

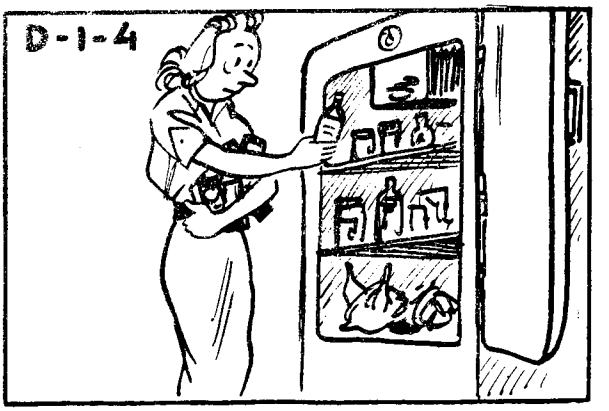

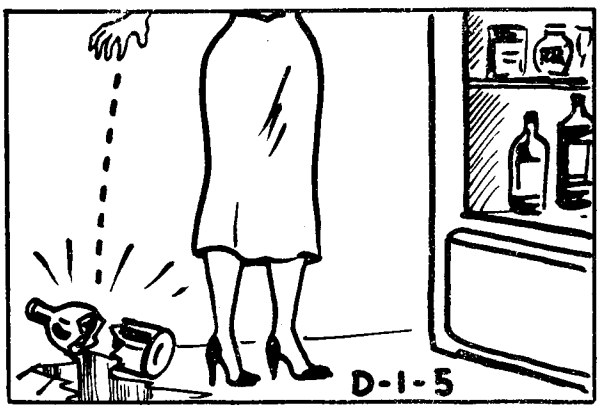

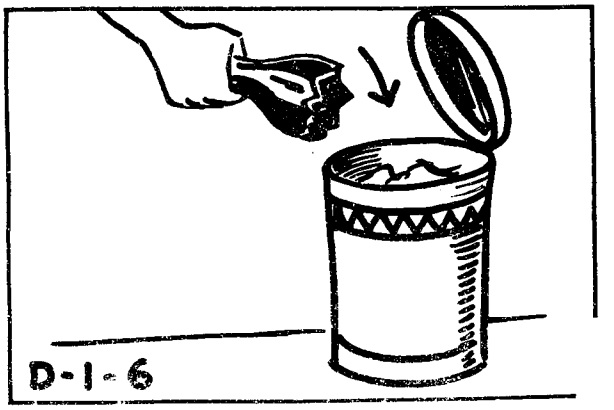

CVIČENÍ ČÍSLO 106.

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D-1.

NÁKUP.

D-1-0 Pan Miroslav Turek byl poslén svou ženou nakoupit pro domácnost. Pro zeleninu šel na trh. Tam mají zeleninu čerstvější než v Prameni. V koších na zemi jsou brambory a okurky. Na stánku je zelenina, přivezená toho rána. U druhého stánku prodávají slepice. Pan Turek se na ně podíval jako znalec a viděl, že jsou staré. Žena by takovou starou slepici musela vařit alespoň tři hodiny, než by byla měkká. U stánku taky stojí bandaska a dva pytle s nějakým zbožím.

D-1-1 Přišel domů s dvěma velkými papírovými pytlíky, plnými věcí do kuchyně. Ani si nemohl sáhnout do kapsy pro klíče od bytu. Žena mu musela otevřít. Jeden pytlík mu hned vzala z rukou.

D-1-2 Opatrně položil druhý pytlík na stůl.

D-1-3 Paní Turková zatím vyndává věci, koupené mužem. Kontroluje, jestli na nic nezapomněl. Jinak by mu řekla několik ostrých slov.

D-1-4 Milena Turková otevřela chladničku a dává do ní věci, které by se v teple zkazily.

D-1-5 Chtěla do chladničky taky dát láhev vína. Než s ní k chladničce došla, upustila ji. Láhev se rozbila a víno se rozlilo po podlaze.

D-1-6 Hází střepy do nádoby na odpadky a má na sebe vztek. Má teď zbytečnou práci s rozlitým vínem. Říká si: "Patří ti to. Mirek ti vždycky říká, že červené víno k ledu nepatří, a ty si nedáš říct. Teď nebude víno k večeři a Mirek se bude zlobit..."

NOUZOVÉ PŘISTÁNÍ.

Praha 17. června (ČTK). - Na louce u Hodonína se dnes dopoledne pokusil o nouzové přistání školní letoun, který startoval z letiště v Olomouci. Pilot se rozhodl k nouzovému přistání, protože manévrovací schopnost stroje byla ochromena poruchou v řízení. Letoun po přistání shořel. Dvoučlenná posádka včas vyskočila.

SLOVNÍČEK Č. 106.

bandaska, f.	= (milk) can
brambora, f. (or brambor, -u, m.)	= potato
čerstvý, adj.	= fresh (not stale)
domácnost, f.	= household
louka, f.	= meadow
měkký, adj.	= soft
ochromit, pct.	= to paralyze
okurka, f.	= cucumber
ostrý, adj.	= sharp
papírový, adj.	= (made of) paper
přistání, n.	= landing
přistávat, dur. přistát, pct.	= to land
pytel, -tle, m.	= sack, bag
pytlík, -u, m.	= (small) bag(usually of paper)
rozbíjet, dur. rozbít, pct.	= to break
rozlévat, dur. rozlít, pct.	= to spill
řízení, n.	= management, operation, control
řídit, dur.	= to direct, to conduct, to operate (a car)
sahat, dur. sáhnout, pct.	= to touch, to reach for
schopnost, f.	= ability, capability
slepice, f.	= hen
stánek, -nku, m.	= stand (vendor's)
startovat, dur.	= to start, to take off
střep, -u, m.	= (broken) piece (fragment) of glass
trh, -u, m.	= market
upustit, pct.	= to drop s.t. (from one's hand)
víno, n.	= vine; wine; grapes
zbytečný, adj.	= unnecessary, superfluous
zelenina, f. (collective)	= vegetable

FRÁZE A IDIOMY.

Patří vám to!	= You asked for it! Serves you right! That's what you deserved!
nouzové přistání	= emergency landing
manévrovací schopnost	= maneuverability

DOMÁCÍ CVIČENÍ Č. 106.

Připravte si základní situaci D-1 k volnému vypravování.

(Prepare the Basic Situation D-1 for oral composition.)

GRAMATICKÝ ROZBOR Č. 106.

ADJECTIVES FROM PASSIVE PARTICIPLES

Passive participles **can be made into adjectives by using the** long endings (-ý, -á, -é):

On je obžalován.	He's accused.
Obžalovaný muž.	The accused man.
To zboží je dopravováno.	The merchandise is transported.
Dopravované zboží.	The transported merchandise.
Ten dopis je psán rukou.	The letter is handwritten.
Rukou psaný dopis.	A handwritten letter.
Je plánován útok.	An attack is being planned.
Plánovaný útok.	A planned attack.
Letadlo bylo sestřeleno.	The plane was shot down.
Sestřelené letadlo.	The downed plane.

See NOTE on page 179.

Vypadat NOTE to text "Návrat z trhu":

Vypadá dobře, mladě,	He looks good, young, old,
stařе, unaveně, atd.	tired, etc.

Vypadat with adjective:

Ta slepice vypadá stará.	The hen looks old.
Vypadá nemocný.	He looks sick.

EXERCISE

TO LESSON NO. 106

PŘELOŽTE DO ČEŠTINY:

"Come Home" Campaign

A: I hear that you received an unusual letter. Is that true?

B: Yes, I did. I certainly would like to know who sent it to me.

A: What's in it?

B: Nothing much; just the usual Communistic propaganda. They're trying to make me return to Czechoslovakia. It's the same sort of thing as was published in June in the New York and Washington newspapers.

A: Was it a typed or a handwritten letter?

B: It was typed on an English typewriter. At least, that's what I think since there were no hooks or length marks.

A: Where was that letter mailed from?

B: It was airmailed from New York, but I read that letters like this were and still are being sent to many refugees all over the world.

A: Yes, I know; there were several cases mentioned in the press lately. The refugees were invited to return home and were promised that their property would be given back to them. Good jobs are also being promised to everybody who returns.

B: Yes, that's what they say, but even if those who return shouldn't be imprisoned, they would be watched constantly and would never be trusted. The promised jobs would most probably turn out to be the coal mines in Ostrava or the uranium mines in Jáchymov. Those few who did return are sorry now for having done so.

A: Why do you think some people went back?

B: There are a number of reasons. One shouldn't forget that the Communists are sending out well trained agents who know how to talk to these people. These agents say that conditions in Czechoslovakia are changed now. Their repeated visits and promises have had some success. It's well planned propaganda directed by Moscow.

A: This has been most interesting. Now I begin to understand how dangerous this well organized campaign could be. I'm sure that everything will be done to prevent its success.

B: I'm glad that I could be of some help to you.

Trh na náměstí v Klatovech.

Obchod s potravinami v Praze.

DIALOG KE CVIČENÍ Č. 106.

NÁVRAT Z TRHU.

Pan Turek (na trhu):	Prosím vás, paní, je ta zelenina čerstvá?
Prodavačka:	My máme všecko zboží jen čerstvé. Tahle zelenina byla přivezená před hodinou. Jakou si přejete?
Pan Turek:	Nějakou zeleninu na polévku a nějaké brambory a dvě okurky.
Prodavačka:	A jestli potřebujete dobrou slepici, tak to máme hned tady vedle.
Pan Turek:	Ne, děkuju. Ty slepice se mi moc nelíbí. Vypadají staré. Tu, co jsem tady koupil minulý týden, musela žena vařit tři hodiny, než byla měkká... Ale, prosím vás, co máte v té bandasce?
Prodavačka:	No přece mléko! - Chtěl byste nějaké?
Pan Turek:	Je pasterizované?
Prodavačka:	Samozřejmě! Jiné bychom nesměli prodávat!
Pan Turek (doma):	Tak už jsem tady. Ani si nemůžu sáhnout do kapsy pro klíče.
Paní Turková:	Viděla jsem tě jít s plnýma rukama, a tak honem běžím otevřít. Dej mi jeden ten pytlík!
Pan Turek:	Tady je to. Můžu ho postavit na stůl?
Paní Turková:	Kam chceš. Já zatím vyndám všecko, co by se mohlo v teple zkazit a dám to do chladničky. Nezapomněls[+]) nic?
Pan Turek:	Nic. Měl jsem všecko napsáno. Doufám, že budeš spokojená.

[+]) nezapomněls = nezapomněl jsi

Paní Turková: Jak drahé bylo to víno?

Pan Turek: Ani se neptej --- pozor!

Paní Turková (upustila láhev): Tak, a je po víně!

Pan Turek: Vždycky ti říkám, že červené víno k ledu nepatří. To máš z toho, že si nedáš říct. Kdybys ho byla nechala venku, nemuselo se to stát! Patří ti to!

Paní Turková: Prosím tě, tak se hned nerozčiluj. Já taky nemám radost, že se rozlilo po podlaze.

Pan Turek: Hoď ty střepy do smetí a já půjdu koupit k večeři jiné... Rozlité víno prý znamená štěstí!

Paní Turková: Mě to moc mrzí, ale jsem ještě celá rozčilená.

Pan Turek: Proč, prosím tě? Co se stalo?

Paní Turková: Ale, rádio hlásilo, že někde u Hodonína se pokusil nějaký školní letoun o nouzové přistání na louce. No - a víš, že náš Honza tam teď slouží.

Pan Turek: Honza je v Olomouci.

Paní Turková: No a to letadlo startovalo z olomouckého letiště.

Pan Turek: Však tam není sám. Stalo se něco posádce?

Paní Turková: Hlasatel říkal, že letoun po přistání shořel, ale posádka prý včas vyskočila.

Pan Turek: No tak vidíš! To asi měli poruchu v řízení.

Paní Turková: Já tomu nerozumím, ale ta zpráva říkala, že manévrovací schopnost stroje byla ochromena - nebo něco takového.

Pan Turek: Tak, jen buď klidná! Honza je šikovný, a jestli to byl on, tak to jen ukazuje,že z něho bude dobrý pilot, protože neztratil hlavu.

OTÁZKY K TEXTU:

1. Co kupoval pan Turek na trhu?
2. Kde kupoval tu zeleninu?
3. Proč nešel pro zeleninu do Pramene?
4. Kdy byla přivezena ta zelenina?
5. Na co potřebuje pan Turek zeleninu?
6. Co ještě kupuje?
7. Proč nechce koupit slepici?
8. Jakou slepici tam koupil minulý týden?
9. Jak dlouho ji musela jeho žena vařit?
10. Co mají v té bandasce?
11. Je to mléko pasterizované?
12. Smějí prodávat jiné?
13. Proč si nemůže pan Turek sáhnout do kapsy?
14. Viděla ho paní Turková?
15. Co udělala, když ho viděla?
16. Kam postavil pan Turek pytlík?
17. Co z něho paní Turková vyndává?
18. Proč dává některé věci do chladničky?
19. Jak to, že pan Turek nic nezapomněl?
20. Co upustila paní Turková?
21. Bylo by se to stalo, kdyby byla poslechla svého muže?
22. Co jí vždycky říká pan Turek?
23. Kde se rozlilo víno?
24. Kam hodila střepy?
25. Co prý znamená rozlité víno?
26. Proč je paní Turková tak rozčilená?
27. Kde se pokusil ten školní letoun o přistání?
28. Bylo to normální přistání?
29. Odkud startovalo to letadlo?
30. Co se stalo s letounem?
31. A co s posádkou?
32. Kde měli poruchu?
33. Co říkala ta zpráva?
34. Ztratil ten pilot hlavu?
35. Ukazuje to, že z něho bude dobrý pilot.

---

smetí, n. = trash

L. 106

You have learned today in Czech, e. g.:

Hlídka, která byla vyslána do toho prostoru, se už vrátila.

The sentence may be said in English using the identical constructio

The patrol that was sent to that area, has already returned.

In either language the subordinate clause (underlined) built around a passive construction is used to explain what the subject is. That is to say that the subordinate clause through explanation modifies the subject.

However it is possible to say this sentence in both languages in a slightly different way using not the passive construction. One might say in English:

The patrol sent to that area has already returned.

The sentence may be expressed in Czech again with a similar construction:

Hlídka, vyslaná do toho prostoru, se už vrátila.

Note that in both languages there is only one clause in this sentence although the meaning is the same as it was in the previous construction.

L. 107

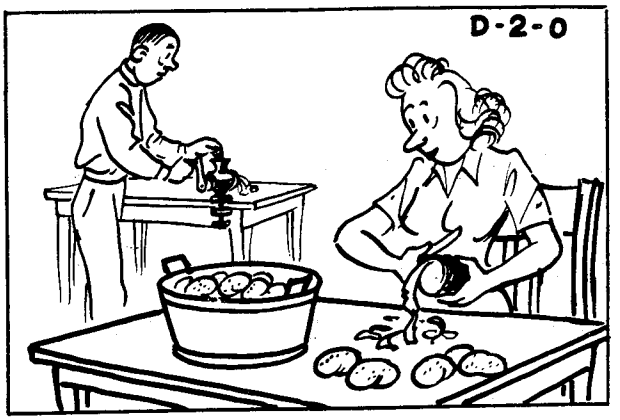

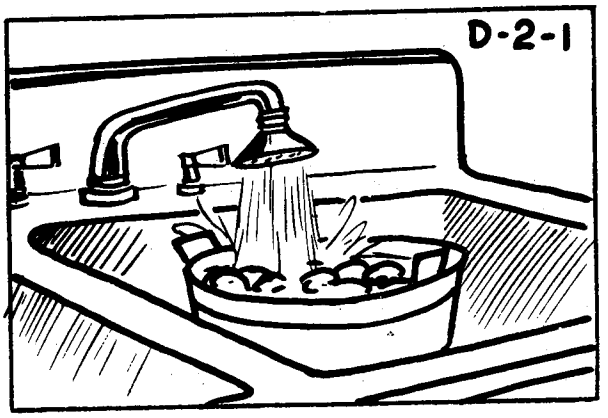

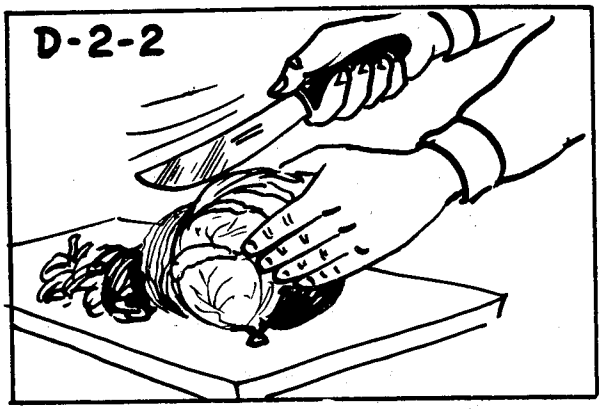

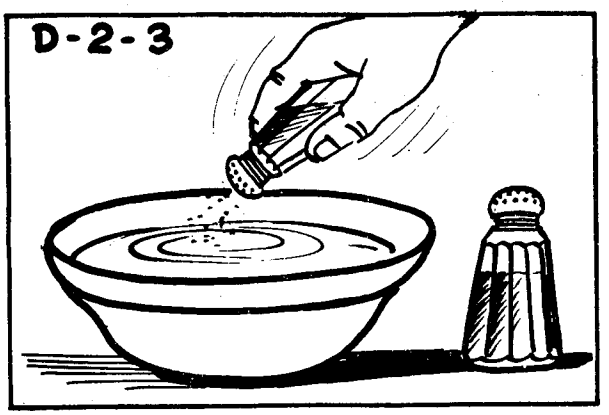

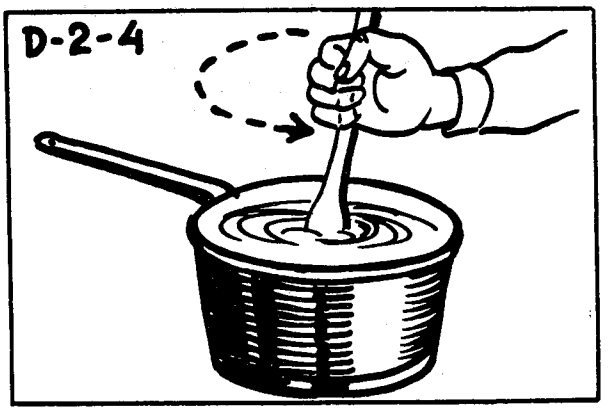

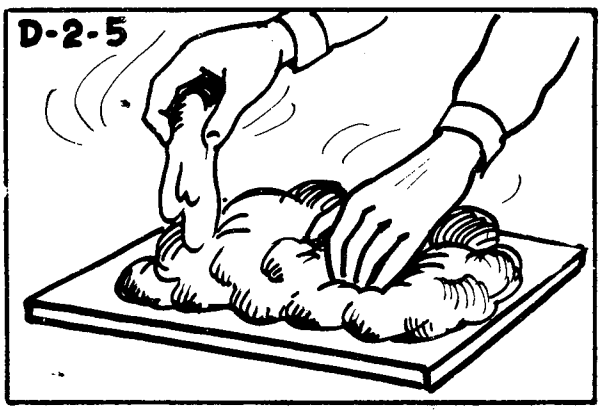

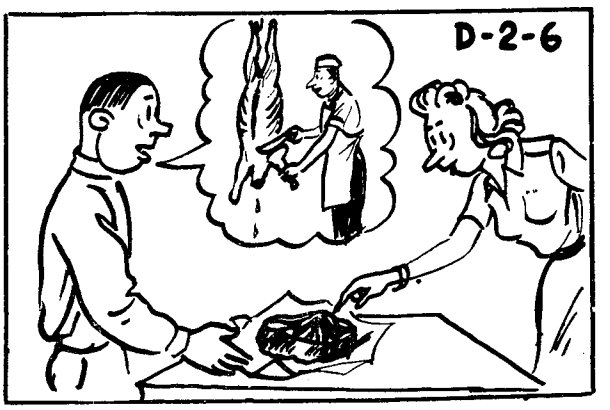

CVIČENÍ ČÍSLO 107.

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D-2.

Práce v kuchyni.

D-2-0 Miroslav Turek dnes musí pomáhat ženě v kuchyni. Pozval na večeři hosty, svého šéfa a jeho ženu. Teď stojí u stolu a mele maso. Paní Turková zatím loupá brambory. Oloupané brambory hází do škopku.

D-2-1 Zatím, co se brambory pod kohoutkem myly,

D-2-2 pan Turek dostal jinou práci: Krájet zelí. Zelí se musí krájet jemně, ostrým nožem. Pan Turek se bojí, že se řízne do prstu. Už se mu to jednou stalo. Ale vzal si prkýnko a dal se do toho.

D-2-3 Paní Turková zadělala na bílý chléb. Vzala sůl a solí těsto. Pepřenku má po ruce taky, ale do bílého chleba se pepř nedává.

D-2-4 Když byl Miroslav hotov s krájením zelí, dostal za úkol, aby dával pozor na omáčku na kamnech. Míchá ji a myslí si, že mu tu práci byl čert dlužen.

D-2-5 Pak mu žena dala nový rozkaz: Dát těsto na vál a udělat pěkné, dlouhé šišky.

D-2-6 Rozbalila maso, a moc se jí nelíbí. Muž vysvětluje, že mu řezník chtěl dát jiný kus, ale tam že bylo moc kostí.

L. 107

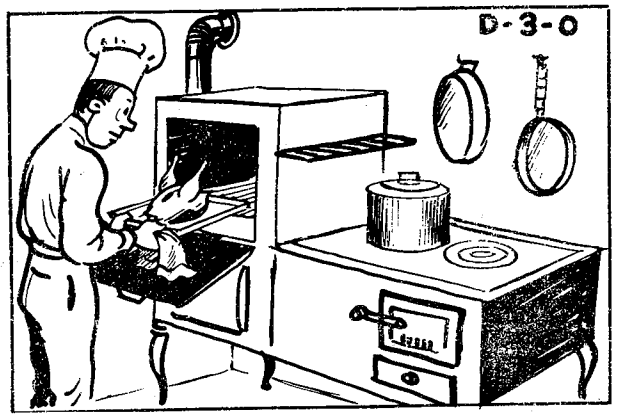

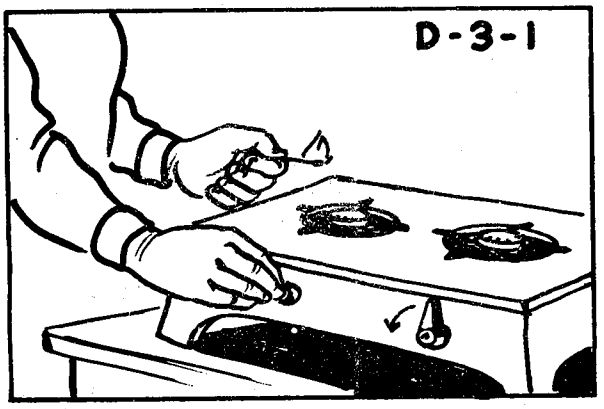

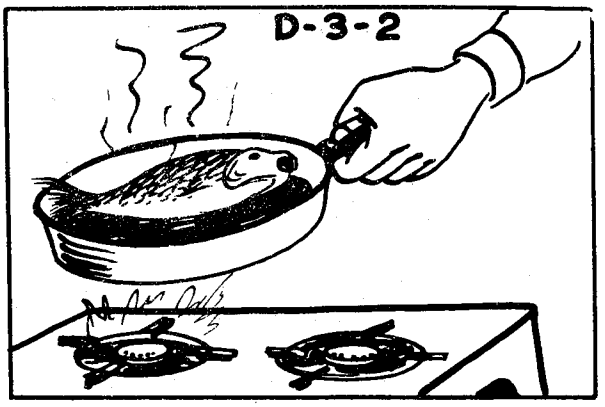

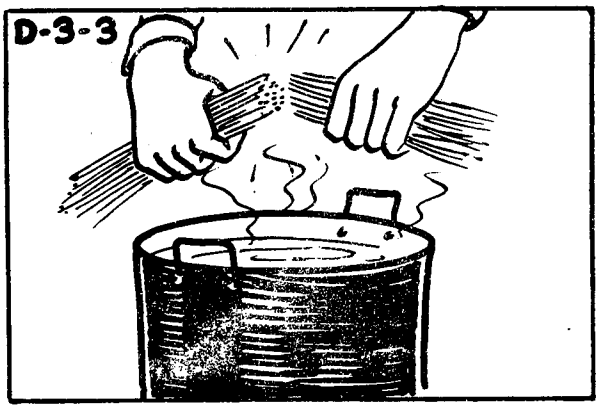

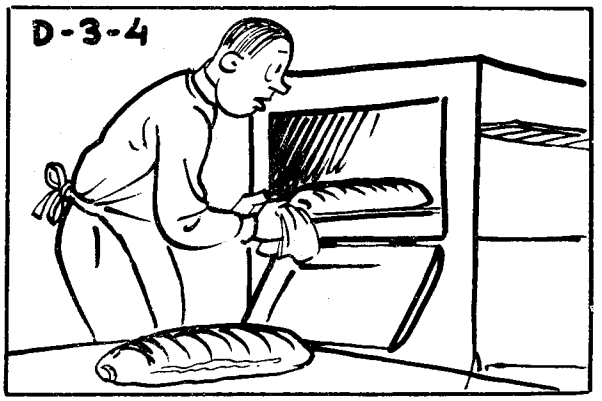

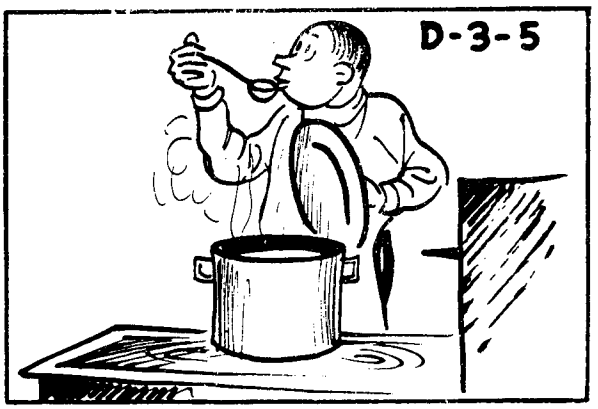

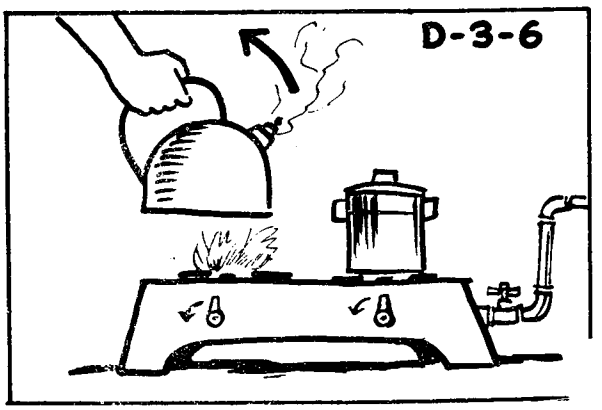

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D-3.

Práce v kuchyni.

(Pokračování)

D-3-0 Vzal si zástěru a kuchařskou čepici, a dává do trouby pěknou husičku.
D-3-1 Protože by se na plotnu všechno nevešlo, zapaluje plynový vařič.

D-3-2 Dal na pánev rybu a bude ji smažit.

D-3-3 Protože už se v hrnci vařila voda, vzal makarony, láme je na polovinu a dává je do hrnce.

D-3-4 Teď bude péct chleba. Má ho dvě šišky. Je v kuchyni sám, protože se jeho žena šla převléknout.

D-3-5 Taky musí ochutnat polévku.

D-3-6 Kotlík už pískal; voda se v něm vařila. Pan Turek ho sundává z vařiče.

SLOVNÍČEK Č. 107.

husa, f. = goose
husička, f. = small goose
kotel, m. (gen.: -tle) = kettle, boiler
kotlík, m. (gen.: -u) = small kettle, tea kettle
lámat, dur. = to break
loupat, dur. = to peel
oloupat, pct.
makarony, m. pl. = macaroni
míchat, dur. = to stir
zamíchat, pct.
mlít, dur. = to grind, mill
mlýn, m. (gen.: -a) = flour mill
mlýnek, m. = grinder; (coffee)mill
ochutnávat, dur. = to taste food
ochutnat, pct.
omáčka, f. = sauce, gravy
pepř, m. = pepper
pepřenka, f. = pepper shaker
pískat, dur. = to whistle

plotna, f.	= top of the stove
prkno, n.	= board, plank
prkýnko, n.	= little board; (chopping) board
převlékat (se), dur.	= to change clothes
převléknout (se), pct.	
rozbalovat, dur.	= to unwrap, unpack
rozbalit, pct.	
řezník, m.	= butcher
slánka, f.	= salt shaker
smažit, dur.	= to fry
solit, dur.	= to salt
osolit, pct.	
sundávat, dur.	= to take s.t. off (a surface)
sundat, pct.	
šiška, f.	= cone; long loaf of bread
těsto, n.	= dough
vál, m.	= bread board
vařič, m.	= hot plate
zadělávat, dur.	= to make dough
zadělat, pct.	
zástěra, f.	= apron
zelí, n.	= cabbage

Punctual forms of verbs covered previously:

durative	punctual	
řezat	říznout	to cut
balit	zabalit	to pack, wrap up

FRÁZE A IDIOMY:

To mi byl čert dlužen.	= How did I get (myself) into this?
To se tam nevejde.	= It won't fit (in) there.

GRAMATICKÝ ROZBOR Č. 107.

REFLEXIVE PASSIVE

A more frequent way of expressing the passive voice is by means of a reflexive verb:

Tam se dělají zbraně.	Weapons are made there.

The reflexive passive is not used when the agent is expressed:

Zbraně jsou vyráběny několika továrnami.	Weapons are manufactured by several factories.

The reflexive passive is used, as a rule, only in the 3rd person, sing., or plural,

Jídelna se otvírá v 8 h.	The dining room is opened at 8 o´cl.
Obchody se zavírají v 6 h.	The stores are closed at 6 o´cl.

except in officialese where it is used in 2nd person plural:

Žádáte se, abyste přišel...	You are requested to come...

Examples:

Tam se staví dům.	A house is being built there.
Hledá se mechanik.	Mechanic wanted.
Zde se pronajme byt.	Apartment for rent.
Přijme se pán na byt.	Room for a gentleman (for rent).
Zde se prodává ovoce.	Fruit for sale.
Z čeho se dělá syntetická guma?	What´s synthetic rubber made from?
Ty dráty se dělají z mědi.	Those wires are made of copper.
Oběd se vydává ve 12 h.	Lunch is served at 12 o´clock.
Obecenstvo se žádá, aby...	The public is requested to...

Another construction with "se" (not passive voice in Czech) - se as general (not specified) subject:

Říká se, že...	It is said that... (They say that...)
Říkalo se, že...	It was said that...

Povídá se, že...	It is rumored that...
Tam se dobře jí.	It's a good place to eat. (You eat well there.)
Tam se dobře spí.	It's a good place to sleep.
Tam se dobře sedí.	It's a good place to sit.
Tam se lacino nakupuje.	It's an inexpensive place to shop.
Tam se nesmí chodit.	It's not allowed (or: One isn't allowed) to go there.
Dnes se nehraje.	No performance tonight.
Žádá se, aby...	It is requested that...
V neděli se neúřaduje.	Office closed on Sundays.
V továrnách se nepracuje.	The factories are idle.
Zde se mluví česky.	Czech spoken.
Toho se užívá často.	It's often used.
Zítra se bude pokračovat.	It'll be continued tomorrow.
To se nesmí dělat.	It's not allowed.
Tam se jede hodinu.	It takes an hour to get there.

DIALOG Č. 107.

Pan Turek vaří.

Turek: Ono se řekne "mít hosty", ale ta práce!
Turková: Teď už se nedá nic dělat. Jednou jsme je museli pozvat.

Turek: Máš pravdu. Šéf by si třeba myslel, že o jeho společnost nestojíme.
Turková: No tak vidíš... Už budeš s tím masem hotov? Budu ten mlýnek potřebovat na něco jiného.

Turek: Už to bude. Ale bude se muset umýt.
Turková: Sám se neumyje. Musíš mi pomoct.

Turek: Není těch brambor trochu moc?
Turková: To se ti jen zdá. Až se oloupají a uvaří, tak to bude akorát. Když jsou hosti, jí se obyčejně víc než jindy.

Turek: Nechceš, abych ty brambory umyl?
Turková: To není třeba, ale můžeš krájet zelí. Víš, jak se to dělá?

Turek: Jestli máme nějaký ostrý nůž, tak to nebude problém.
Turková: Tady máš. A neřízni se!

Turek: Já bych radši dával pozor na tu omáčku.
Turková: To můžeš taky. Musí se občas míchat.

Turek: Připadám si v té čepici a zástěře jako profesionální kuchař.
Turková: K tomu máš ještě daleko. Ale teď, prosím tě, udělej z toho těsta dvě pěkné šišky. Ať jsou obě stejné.

Turek: Musí se to těsto dát na vál?
Turková: To se ví, že jo. Jak jinak bys to chtěl dělat?

Turek: Já nemyslím, že se to všecko vejde na plotnu. Neměl bych zapálit plynový vařič?
Turková: Můžeš. A dej vařit vodu na makaróny. Než se voda bude vařit, můžeš dát rybu na pánev. Ať se zatím smaží.

Turek: Nezdá se ti, že toho chceš na mně moc? Mám jenom dvě ruce!
Turková: Neříkám, že musíš dělat všecko najednou...

Turek: Jak se ti líbí to maso, co jsem koupil?
Turková: Moc ne. Neměli tam lepší?

Turek: Možná, že měli. Ale řezník říkal, že v tomhle není moc kostí a že se hodně prodává.
Turková: No dobře. - Tu husu nech v troubě. Musí se péct aspoň dvě hodiny. Já se teď jdu převléknout.

Turek: (ochutnává polévku) - Ta polévka není dost slaná!
Turková: (volá z ložnice) - Tak se tam asi musí dát víc soli. - A ten kotlík se už může sundat. Neslyšíš, jak píská?

Turek: Slyším, slyším. Všecko snad nemusím dělat právě teď.
Turková: "Co se dá udělat hned, nemá se odkládat+) na zítra!"

Turek: Tobě se to mluví! Ale já nevím, kde mi hlava stojí...

+) odkládat = to put off, postpone

OTÁZKY K TEXTU:

1. Má pan Turek hodně práce v kuchyni?
2. Proč se u Turků dnes tolik vaří?
3. Proč museli pozvat šéfa?
4. Čím se mele maso?
5. Kde se mele maso?
6. Nač bude paní Turková potřebovat mlýnek?
7. Proč se musí mlýnek nejdřív umýt?
8. Bojí se pan Turek, že je moc brambor?
9. Bude jich moc, až se oloupají a uvaří?
10. Proč se sní víc, když jsou hosté?
11. Musí se brambory umýt?
12. Čím se krájí zelí?
13. Ví pan Turek, jak se to dělá?
14. Bojí se paní Turková, že se její muž řízne?
15. Co by dělal pan Turek radši?
16. Musí se omáčka míchat?
17. Jak si připadá pan Turek?
18. Proč si připadá jako profesionální kuchař?
19. Má k tomu ještě daleko?
20. Z čeho se dělá chleba?
21. Kolik šišek má pan Turek udělat?
22. Mají být obě stejné?
23. Kam se musí dát to těsto?
24. Vejde se všecko na plotnu?
25. Co zapaluje pan Turek?
26. Proč má dát vařit vodu?
27. Co může dělat, než se voda bude vařit?
28. Na čem se smaží ryba?
29. Chce paní Turková na svém muži moc?
30. Může dělat všecko najednou?
31. Proč ne?
32. Líbí se paní Turkové maso, které její muž koupil?
33. Co říkal řezník?
34. Kde se peče husa?
35. Jak dlouho se musí péct?
36. Co bude zatím dělat paní Turková?
37. Je polévka dost slaná?
38. Co se do ní musí dát?
39. Proč píská kotlík?
40. Musí se kotlík sundat s plotny, když píská?
41. Co se nemá odkládat?

L. 108

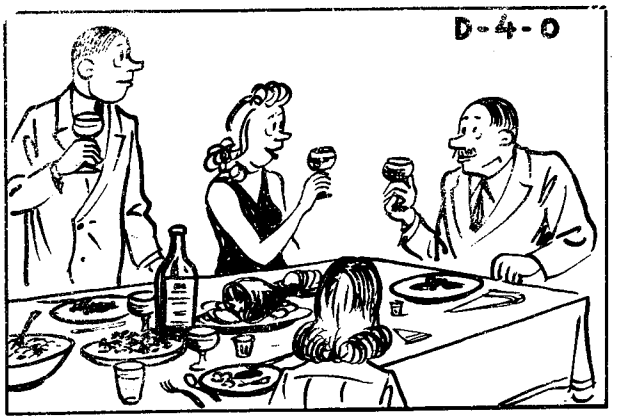

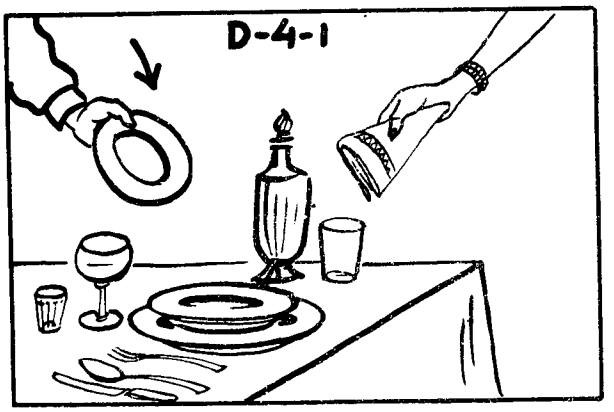

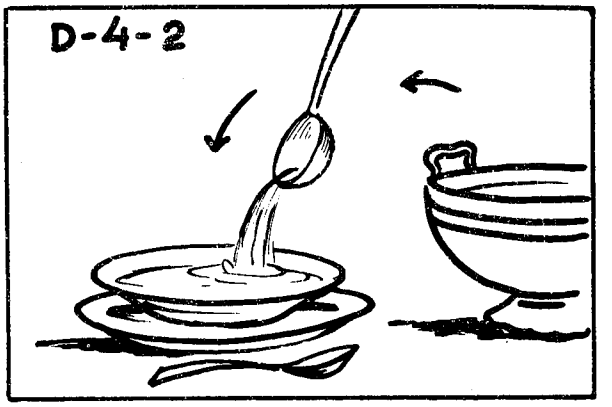

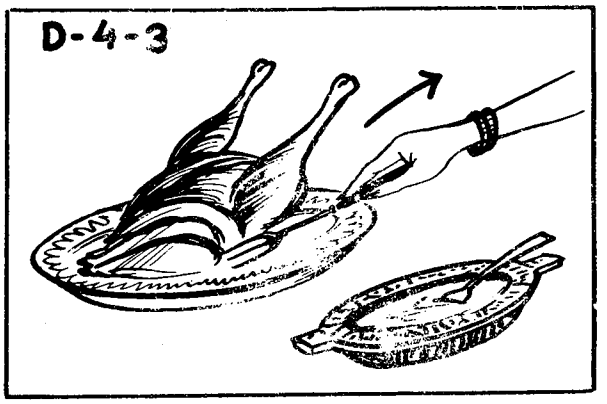

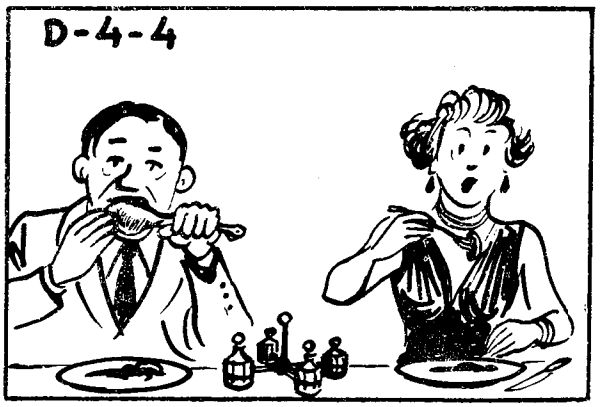

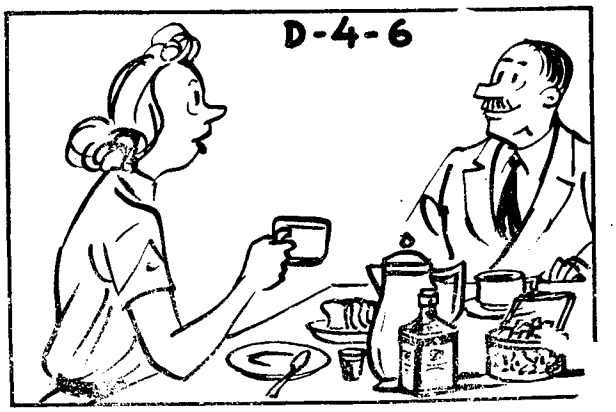

CVIČENÍ ČÍSLO 108.

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D-4.

U stolu.

D-4-0 Než budeme mluvit o jiných věcech, musíme si říct, co bylo hlavní událostí večera.
Šéf oznámil panu Turkovi, že prvního dostane přidáno.
Paní Turková na přídavek čekala víc než její muž. Teď vzala skleničku a připila šéfovi na zdraví. Šéf Miroslava Turka je pán v nejlepších letech; to obyčejně zdvořile říkáme o lidech, kterým je něco přes padesát. Pod nosem má knírek.

D-4-1 Než hosté přišli, měl pan Turek a jeho žena plné ruce práce. Museli prostřít: Dali na stůl čistý bílý ubrus, ubrousky, misky na salát, talíře, talířky, sklenice a skleničky, příbory a karafu s vodou.

D-4-2 Když se všichni posadili, začala paní Turková z polívkové mísy servírovat polívku. Panu Brejchovi - tak se jmenuje šéf jejího muže - musela polívku nalít dvakrát. Moc mu chutnala. Říkal: "Ta polívčička - mmmhm - takovou jsem už dávno neměl."

D-4-3 Paní Brejchová si vzala nejmenší plátek masa; drží dietu. Omáčku nechtěla žádnou; prý je v ní moc kalorií.

D-4-4 Pan Turek nejradši stehno; vzal ho do ruky.

D-4-5 Před panem Brejchou je mísa s ovocem; pan Turek ho musel koupit pod rukou. Pan Brejcha však ovoce nejí; zato si znovu nalil víno. "To vínečko - kde ho kupujete? To je opravdu dobrý ročník..."

D-4-6 Ke konci přišla na řadu káva. Na stole je kromě likéru konvice s kávou, za ní konvička s mlékem a cukřenka. Ale pan Brejcha pije kávu beze všeho. "Takové dobré kafíčko - to by byla škoda do něho něco dávat..."

L. 108

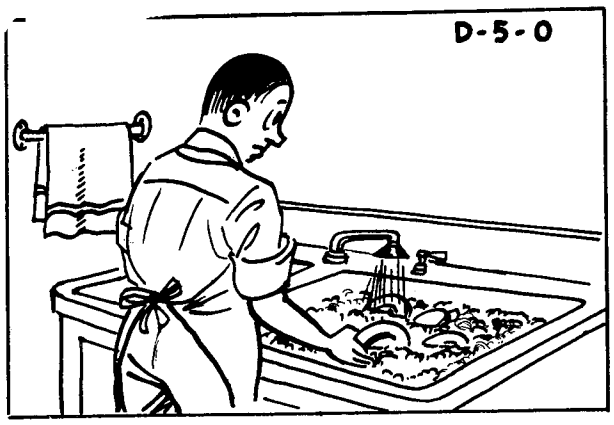

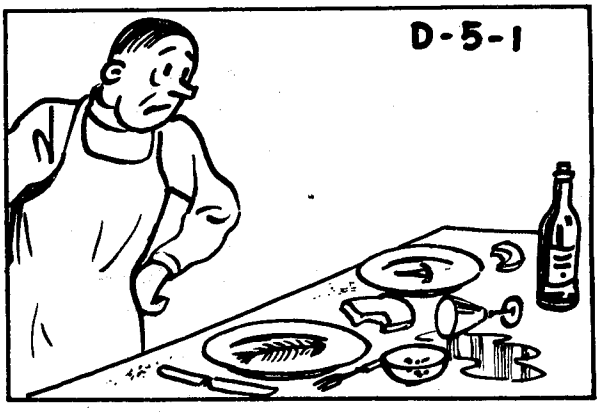

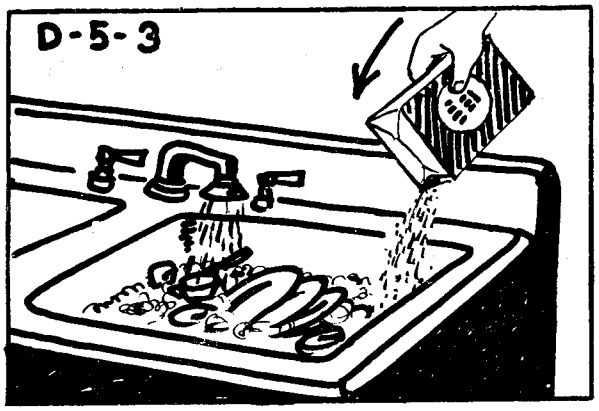

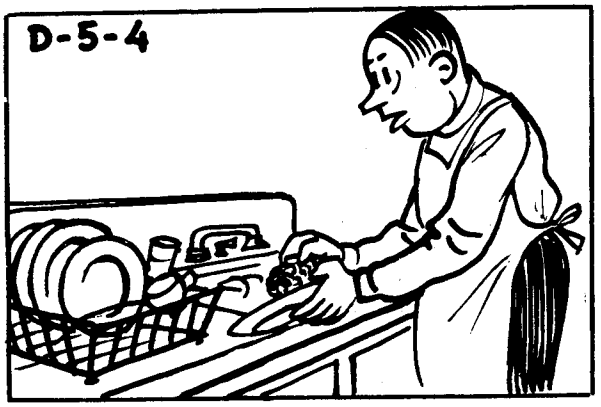

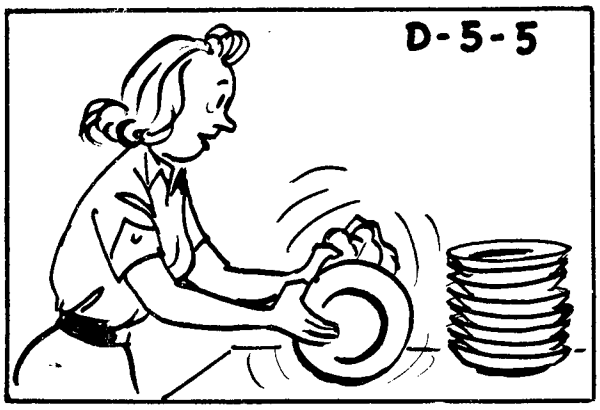

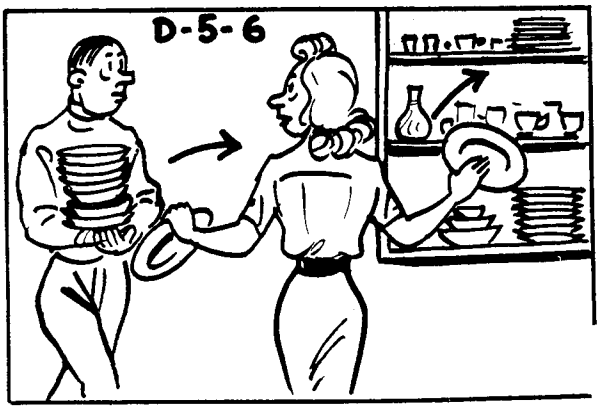

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D-5.

Mytí nádobí.

D-5-0 Hosti na štěstí brzy odešli. Pan Turek stojí u dřezu a myje nádobí.

D-5-1 Vrací se do jídelny, aby uklidil se stolu; bojí se, že nádobí nebude konec.

D-5-2 Staví jeden talíř na druhý a nese je do kuchyně.

D-5-3 Sype do dřezu mýdlový prášek a dává se znovu do práce.

D-5-4 Myje a myje,

D-5-5 a paní Turková nádobí utírá utěrkou.

D-5-6 Nakonec ho ukládají, kam patří.

VOJENSKÉ CVIČENÍ.

Praha 18. srpna (ČTK). - Včera večer se v prostoru řeky Sázavy skončilo vojenské cvičení, které začalo v pondělí ráno.

Modrá armáda měla za úkol prorazit obranou bílé armády a překročit řeku směrem od jihu k severu.

Modří zahájili operace útokem v oblasti města Zruče. Zatím, co bílí přesunovali část sil ke Zruči, podařilo se modrým za pomoci leteckých výsadkových jednotek vybudovat předmostí na východ od Kácova. Boj o blízkou železniční trať byl přerušen ve chvíli, kdy byly manévry odtroubeny. - Po manévrech měl sovětský generálporučík Pavlov rozpravu s velícími důstojníky obou stran.

SLOVNÍČEK Č. 108.

cukřenka, f.	= sugar bowl
dieta, f.	= diet; per diem
chutnat, dur.	= to taste
kalorie, f.	= calory
karafa, f.	= (water) pitcher
knír, m. (gen.: -u)	= mustache
knírek, m.	= small mustache
likér, m. (gen.: -u)	= liqueur
mísa, f.	= bowl
miska, f.	= small bowl
odtroubit, pct.	= to call off (by bugle)
plátek, m.(gen.:-tku), colloq.	= slice; obscure newspaper
prorážet, dur.	= to break through
prorazit, pct.	
předmostí, n.	= bridge head
překročit, pct.	= to cross, step over
přesunovat, dur.	= to transfer, move
přesunout, pct.	
příbor, m. (gen.: -u)	= silver (a setting of)
přídavek, m. (gen.: -u)	= (pay) raise
připíjet, dur.	= to toast (drink to the health of)
připít, pct.	
rozprava, f.	= discussion
servírovat, dur.	= to serve food
stehno, n.	= thigh; drumstick
sypat, dur.	= to pour (e.g., salt, <u>not</u> liquids)
talíř, m.	= plate (dish)
talířek, m.	= small plate; saucer
ubrus, m. (gen.: -u)	= table cloth
ubrousek, m.	= napkin
ukládat, dur.	= to put away (in its place); to
uložit, pct.	deposit (money)
velící, adj.	= commanding
vybudovat, pct.	= to build up
výsadkový, adj.	= parachute (adj.), airborne
prostírat na stůl	= to set the table
prostřít, pct.	

FRÁZE A IDIOMY.

Dostal jsem přidáno.	= I got a (pay) raise.
Mám plné ruce práce.	= I have my hands full (of work).
Koupil jsem to pod rukou.	= I bought it under the counter.
Držím dietu.	= I'm on a diet.
kafe, n.(gen.-e), colloq.	= coffee
výsadkové vojsko	= airborne troops
Manévry byly odtroubeny.	= The maneuvers were called off (by means of a bugle).

znova or znovu = again

GRAMATICKÝ ROZBOR 108.

DIMINUTIVES
(Zdrobněliny)

1. The diminutive from a noun indicates smaller size. There are two degrees of diminutives, first and second. Diminutives of the second degree often express a still greater degree of smallness; they are formed from first degree diminutives.

2. Derivative suffixes used to form diminutives are:

	1st degree:	2nd degree:
for masculine nouns:	-ek, -ík, -ínek (infreq.);	-eček, -íček
feminine	-ka	-ečka, -ička
neuter	-ko	-ečko, -íčko

dům	domek	(little house)	domeček	(tiny little house)
chvíle	chvilka	(little while)	chvilečka	(just a little while)
okno	okénko	(little window)	okénečko	(tiny little window)
vůz	vozík	(little car)	vozíček	(little car, maybe toy)
hvězda			hvězdička	(little star /insignia/)
pole			políčko	(little field)

3. Not all words have diminutives.
Of those which do, not all have both degrees.
Of some words only one, or both diminutive forms are used, while the basic forms either do not exist, or are used rarely, or only in literary style. (E.g., kukátko, měřítko, lehátko.)

4. Many diminutives have lost their diminutive meaning:

sluchátko	(phone) receiver, earphone
nosítka, n. pl.	stretcher

5. The diminutive forms do not always express smallness.
Very often they have emotional connotation, expressing mood. In addition to the basic meaning they express some emotional attitude of the speaker such as joy, pleasure, satisfaction, pain, disgust, love, distaste, ridicule, contempt.

Example (joy, pleasure, satisfaction):
Teď si dám jedno pivko (pivečko). = Now I'll have myself a beer.

Here belong diminutives of first names or family relationship terms with the connotation of love, endearment:

Karel:	Karlík, Karlíček	strýc:	strýček
Jan:	Jeník, Jeníček	teta:	tetička
Božena:	Boženka	děd:	dědeček
Anna:	Anka, Anička, Aninka	máma:	maminka
Eva:	Evička	táta:	tatínek
Vlasta:	Vlastička	sestra:	sestřička

6. Diminutives are widely used in baby-talk:

Jez polívčičku! Eat your soup!

7. Women are more inclined to use some diminutives:
E.g.,

blůzička	(woman's) blouse
klobouček	hat
punčošky	stockings

8. Often the basic form and the two diminutive forms have different meanings or connotations, e.g.:

děd - grandfather (legal term)	dědek - old man (derogatory)	dědeček - grandfather (current term); granddad
bába - grandmother (legal term); old woman, hag (derogatory)	babka - old woman (slightly derogatory)	babička - grandmother (current term); granny
teta - aunt (current term)	tetka - country woman (slightly derogatory)	tetička - auntie

9. A word of caution: It is safe for a person not well versed in the language to use the words mentioned under 4 above. Caution is necessary, however, in using diminutives to indicate smaller size (1 and 3 above), and especially in situations involving mood, emotional coloring, baby-talk, women's preferred usage, or different meaning or connotation (5, 6, 7, 8 above).
The form used might have an unintended connotation.

Examples of Diminutives Denoting SMALLER SIZE

NOUNS

Masculine:		-ek, -ík	-eček, -íček	
	balík	balíček		parcel
	drát	drátek		wire
	dům	domek	domeček	house
	dvůr	dvorek	dvoreček	yard
	hák	háček		hook
	hrnec	hrnek	hrneček, hrníček	pot
	hřeb (infr.)	hřebík	hřebíček	nail
	kámen	kamínek		stone
	klíč	klíček		key
	koš	košík	košíček	basket
	kruh	kroužek		circle
	kufr	kufřík	kufříček	suitcase
	kus	kousek	kousíček	piece
	les	lesík	lesíček	wood
	potok	potůček		stream
	provaz	provázek		rope
	sloup	sloupek	sloupeček	column
	strom	stromek	stromeček	tree
	stůl	stolek	stoleček	table
	sud	soudek	soudeček	barrel
	šroub	šroubek	šroubeček	screw
	tác	tácek		tray
	talíř	talířek		plate

Feminine:		-ka	-ečka, -ička	
	bedna	bedýnka	bednička	crate
	brána	branka		gate
	díra	dírka		hole
	dveře	dvířka, n.		door
	hromada	hromádka		pile, heap
	chvíle	chvilka	chvilička, chvilinka	while
	kapsa		kapsička	pocket
	kleště	kliešťky	kleštičky	tongs
	krabice		krabička	box
	láhev		lahvička	bottle
	loď	loďka	lodička	ship
	lžíce	lžička		spoon
	mísa	miska	mistička	bowl
	pila	pilka		saw
	postel	postýlka		bed
	řeka	říčka		river

sáně	sáňky (sled)		sleigh
sekera or sekyra	sekerka sekyrka		hatchet
sklenice	sklenka, sklínka	sklenička	glass
skříň	skříňka		closet
tyč	tyčka	tyčinka	pole
ulice	ulička		street
vesnice		vesnička	village
zahrada	zahrádka	zahrádečka	garden
zeď	zídka		wall

Neuter:		-ko	-ečko, -íčko	
	jezero	jezírko		lake
	kamna	kamínka		stove
	kladivo	kladívko		hammer
	kolo		kolečko	wheel
	kuře	kuřátko		chicken
	město		městečko	town
	poleno	polínko		log
	světlo	světélko, světýlko		light
	vejce		vajíčko	egg
	víko	víčko		lid
	vrata	vrátka		gate
	zrcadlo	zrcátko		mirror

ADJECTIVES

malý	small	malinký, maličký (tiny); malininký (very tiny)
slabý	weak	slaboučký (very weak; delicate)

ADVERBS

trochu	a little	trošku, trošinku, trošičku (a tiny little bit)
pomalu	slowly	pomalinku, pomalounku, pomaličku (very slowly)

Examples of words having diminutive form, but having a special meaning (the original connotation of smallness is lost):

hledáček	view finder
hodinky	watch
chodbička	aisle (in a railroad car)
kamínek	flint (for cigarette lighter)
kávová lžička	teaspoon
polévková lžíce	table spoon
kohoutek	trigger; faucet
kolečko	1. clock (watch) wheel
kolečko, or kolečka, pl.	2. wheel barrow
koníček	hobby
korunka	crown (of a tooth)
lístek	ticket
můstek	bridge (teeth); ship's bridge
muška	bead, front sight
prášek	powder (medicine, pills)
ramínko	clotheshanger; shoulder strap
ručička	a hand (on a watch or clock, from a lady's watch to Big Ben)
sklíčko	watch crystal
spořitelní knížka	savings bank passbook
stránka n. strana	page

DIALOG Č. 108.

Při večeři.

Brejcha: (šéf) Máte to tady moc pěkné, paní Turková. Jak se vám tady bydlí?

Turková: My jsme tu moc spokojení, pane Brejcho. Jen činže je trochu vysoká. Ale s tím se musí počítat.

Brejcha: Teď se těžko dostane něco slušného za rozumnou cenu. Ale byteček je to opravdu hezký.

Turková: Jsme rádi, že se vám u nás líbí. A máme radost, že jste přišli.

Brejchová: My jsme taky rádi. Už jsme dlouho nebyli venku. Snad víte, že naše Vlasta byla moc nemocná.

Turek: Říkal jsem to Mileně. A jak se teď daří Vlastičce?

Brejcha: Už to má dobré. Zítra přijde z nemocnice domů.

Brejchová: Sestřička říkala, že by ji mohli pustit už dnes, ale doktor chtěl ještě jeden den čekat.

Turková: Tak bychom jí měli připít na zdraví. Doufám, že pijete víno.

Brejcha: Sklenička vína nemůže nikdy škodit.

Turková: Tak tedy na zdraví, pane Brejcho! Vlastě a vám oběma.

Brejcha: Na zdravíčko, na zdravíčko!

Brejchová: Moc dobré víno. Musíte mi potom říct, kde ho kupujete.

Brejcha: Mám pro vás, pane Turku, dobrou zprávu, a teď je nejlepší příležitost, abych vám ji řekl. Od prvního dostanete přidáno.

Turek: Ale, pane Brejcho, to mám radost. To se nám moc hodí. Děkuju vám.

Brejchová: Nic neděkujte, pane Turek. Muž říká, že jste jeho nejlepší úředník a že jste si to zasloužil už dávno.

Brejcha: To je pravda. Byl bych vám už přidal vloni, ale vy víte sám nejlíp, že to nešlo.

Turek: Děkuju, pane šéf. Mně se u vás práce líbí a jsem rád, že jste spokojený.

Brejchová: Tak už dost těch obchodních řečí. Proto paní Turková celý den nevařila.

Turková: Však mi Slávek pomáhal. Nakupoval, vařil, a taky prostřel.

Brejcha: A nic při tom nerozbil?

Turková: Jen jeden talířek. Ale to se stane i nejzkušenějšímu... Nechcete ještě trochu polévky?

Brejcha: Děkuju, vezmu si. Polívčička je báječná!

Brejchová: Moc dobrá. Taky bych si vzala, ale držím dietu.

Turek: Ale maso snad můžete.

Brejchová: Jen jeden plátek, prosím, a bez omáčky. Tam je moc kalorií.

Turek: A co vy, pane šéf? Stehýnko?

Brejchová: To on má ze všeho nejradši.

Brejcha: Když jsem byl mladší, tak jedno nestačilo!

Turková: Vždyť jste v nejlepších letech, pane Brejcho...

Brejchová: Nevěřte tomu. Ten knírek ho dělá mladším, ale už je mu hezky přes padesát.

Brejcha: Mluvme radši o něčem jiném - Podal byste mi tu cukřenku, pane Turek? Ták - děkuju - a ještě to mlíčko, prosím. Kávička je výborná!

(Po odchodu hostů)

Turek: Člověk by řekl, že paní Brejchová nedá svému muži dost jídla, podle toho, jak dnes jedl.

Turková: Jinde vždycky chutná líp. Sám jsi taky takový. Když jsme někam pozvaní, taky jsi hned samá "polívčička, masíčko, kafíčko" - a doma si ani nevšimneš, když udělám něco dobrého.

Turek: Ale, to snad ne, Milenko!

L. 108

Turková: **Radši už nemluv a myj nádobí. Je ho plný dřez. Tady je mýdlový prášek.**

Turek: **Nepomohla bys mi aspoň utírat?**

samý - nothing else but, only
ten člověk je samý smích - laughing all the time
ty jsi samá "polívčička" - you don't say anything else but "polívčička"

OTÁZKY K TEXTU:

1. Líbí se panu šéfovi u Turků?
2. Bydlí se jim tam dobře?
3. Jsou tam spokojení?
4. Jaká je činže?
5. Dostane se dnes něco slušného lacíněji?
6. Je paní Turková ráda, že se panu Brejchovi byt líbí?
7. Proč nebyli Brejchovi už dlouho venku?
8. Jak se daří jejich dceři?
9. Kde je?
10. Kdy přijde domů?
11. Co říkala sestřička?
12. Jak dlouho chtěl čekat doktor?
13. Budou připíjet Vlastičce na zdraví?
14. Čím budou připíjet?
15. Pije pan šéf víno?
16. Může sklenička vína škodit?
17. Chutná paní Brejchové to víno?
18. Chce vědět, kde ho paní Turková kupuje?
19. Jakou zprávu má pan Brejcha pro pana Turka?
20. Je teď dobrá příležitost, aby mu ji řekl?
21. Od kdy dostane pan Turek přidáno?
22. Proč myslí paní Brejchová, že pan Turek by neměl děkovat?
23. Zasloužil si to pan Turek už dávno?
24. Proč?
25. Byl by mu pan Brejcha přidal už vloni?
26. Proč mu nepřidal?
27. Je pan Turek spokojen?
28. Proč?
29. Poslouchá paní Brejchová ráda obchodní řeči?
30. Rozbil pan Turek něco, když prostíral?
31. Stane se to i nejzkušenějšímu?
32. Jak chutná panu šéfovi polívka?
33. Co říká?
34. Vezme si ještě jeden talíř?
35. Proč si nevezme paní Brejchová víc?
36. Může jíst maso?
37. Kolik?
38. Jí omáčku?
39. Proč neií omáčku?
40. Co si vezme pan šéf?
41. Stačilo mu jedno, když byl mladší?
42. Je teď v nejlepších letech?
43. Kolik je mu?
44. Dělá ho knírek mladším?
45. Podal mu pan Turek cukřenku?
46. Co ještě?
47. Proč jedl pan Brejcha s takovou chutí?

48. Je pan Turek taky takový?
49. Mají plný dřez nádobí?
50. Kdo ho bude mýt?
51. Co dá do vody?
52. Pomůže mu paní Turková aspoň utírat?

Ve čtverci, který tady vidíte, je mapka. Ta mapka ukazuje situaci ve cvičení č. 109.

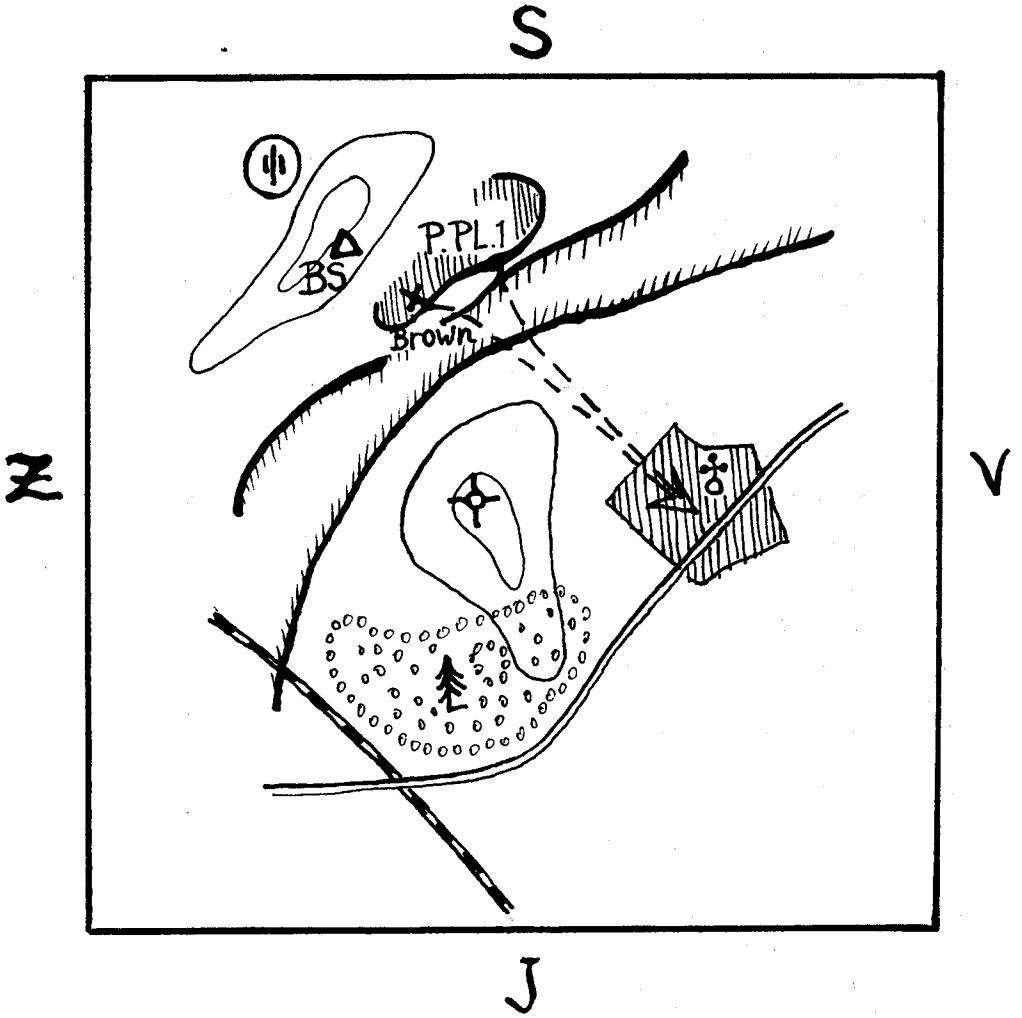

CVIČENÍ ČÍSLO 109.

Protiútok.

Kapitán Brown, kterého známe z mnoha výslechů, má staršího bratra. Donald Brown taky býval v armádě. V době invaze už měl za sebou pětiletou službu. Za války byl dvakrát raněn.

Druhé zranění ho stálo levou ruku od lokte dolů. Za vánoční ofenzívy v Ardennách, na Boží hod roku 1944, byl jako dělostřelecký důstojník předsunutým pozorovatelem své baterie. Opravoval palbu. Dělostřelci podporovali pěší pluk, který měl protiútokem ze severozápadu vzít vesnici na severovýchod od lesa. Poručík Donald Brown byl v okopu.

Jeho baterie (se kterou byl v rádiovém spojení) ostřelovala vyvýšeninu mezi lesem a vesnicí. Byla to důležitá kóta asi ve středu trojúhelníku, daného a) bojovým stanovištěm velitelství pluku, b) křižovatkou silnice a železniční trati, c) vesnicí, drženou nepřítelem.

Palebné postavení baterie poručíka Browna bylo na odvráceném svahu zasněženého kopce, který vidíte na severozápadě. Na jeho přivráceném svahu bylo bojové stanoviště pluku. Bojovalo se za dvanáctistupňového mrazu.

Poručík Brown měl z okopu dobrý výhled. Na neštěstí byl zasažen kulometnou palbou nepřátelského dvoumotorového letounu.

Jak se všechno stalo, to poručík Brown nevěděl. Přišel k sobě až na obvazišti. Měl dvojnásobný průstřel plic a amputovali mu levou ruku.

Poručík Brown se podíval kolem sebe a klidně řekl:

"Tohle je po sto osmnácti dnech poprvé, co ležím na pohodlné posteli."

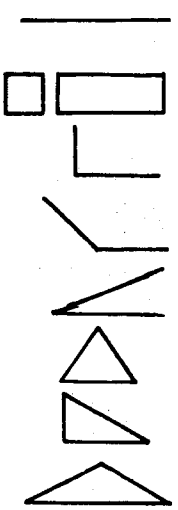

Strany každého čtverce (obdélníku, trojúhelníku) jsou přímky.

Všechny úhly ve čtverci a obdélníku jsou pravé úhly.

Pravý úhel má 90 stupňů.

Tupý úhel je více než devadesátistupňový.

Ostrý úhel má méně než 90 stupňů.

V trojúhelníku jsou buď všechny úhly ostré,

nebo dva ostré a jeden pravý,

nebo jeden tupý a dva ostré.

Plochu čtverce dostaneme, když násobíme dvě jeho strany. Protože naše mapka je čtverec o stranách 11,25 cm, její plocha je 11,25 krát 11,25 a to se rovná 126,56. Plocha naší mapky je 126,56 cm^2 neboli 12 656 mm^2.

SLOVNÍČEK 109.

amputovat, dur. = to amputate
bojovat, dur. = to fight
bojový, adj. = combat (adj.)
bojové stanoviště, n. = command post
Boží hod vánoční, m. = Christmas day
Boží hod velikonoční, m. = Easter Sunday
invase, f. or invaze = invasion
kóta, f. = hill number...; elevation
loket, m. (gen.: -e) = elbow
obvaziště, n. = aid station
ofensiva, f. or ofenzíva = offensive
okop, m. (gen.: -u) = hole; emplacement
opravovat, dur. = to correct, adjust
opravit, pct.
ostřelovat, dur. = to shell
palba, f. = gunfire
palebný, adj. = firing
palebné postavení, n. = firing position
protiútok, m. (gen.: -u) = counterattack
průstřel, m. (gen.: -u) = clean shot through ...
předsunutý, adj. = forward, advance
přivrácený svah, m. = forward slope
odvrácený svah, m. = reverse slope
ranit, pct. = to wound in combat
stanoviště, n. = post
trojúhelník, m. (gen.: -a or -u) = triangle
vánoce, f. pl. = Christmas (see page 226)
vánoční, adj. = Christmas
vyvýšenina, f. = elevation (high ground)
zranění, n. = wound, injury

FRÁZE A IDIOMY.

poprve or poprvé = (for) the first time
předsunutý pozorovatel = forward observer
přijít k sobě = to come to, to regain consciousness
bojové stanoviště velitelství (nebo jen: bojové stanoviště, BS) = Command Post
velitelství (nebo: stanoviště velitelství, SV) = Headquarters

L. [illegible]

čára, f. — line

přímka, f. — straight line
přímý, adj. — straight
přímo, adv. — straight

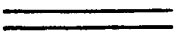

rovnoběžka, f. — parallel
rovnoběžný, adj. — parallel
rovnoběžně, adv. — parallel

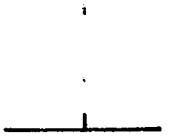

kolmice, f. — perpendicular line
kolmý, adj. — perpendicular
kolmo, adv. — perpendicularly

horizontála, f. — horizontal line
horizontální, adj. — horizontal
horizontálně, adv. — horizontally

vertikála, f. — vertical line
vertikální, adj. — vertical
vertikálně, adv. — vertically

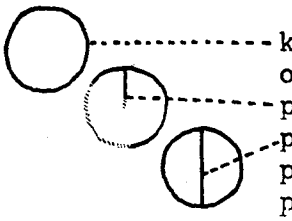

kruh, m., -u — circle
obvod, m., -u — circumference, perimeter
poloměr, m., -u — radius
průměr, m., -u — diameter; average
průměrný, adj. — average
průměrně, adv. — on the average

elipsa, f. — ellipse

parabola, f. — parabola

spirála, f. — spiral

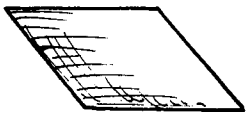

plocha, f. — plane surface

čtverec, m., -rce — square

obdélník, m., -u — rectangle

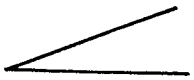

úhel, m., -hlu — angle

trojúhelník, m., -u — triangle

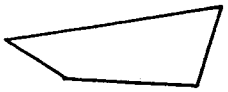

čtyřúhelník, m., -u — quadrangle

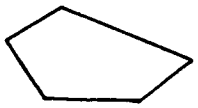

pětiúhelník, m., -u — pentagon

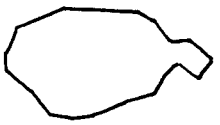

mnohoúhelník, m., -u — polygon

objem, m., -u — volume, circumference
obsah, m., -u — volume, capacity, content

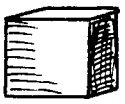

krychle, f. — cube

koule, f. — sphere

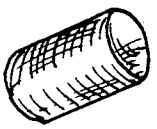

válec, m. — cylinder

GRAMATICKÝ ROZBOR 109.

Arithmetic, Geometry: Basic Terms

Aritmetika a geometrie: Základní termíny.

sčítání	addition	=	je, jsou; rovná se
		+	a, plus
sčítat, dur. }	to add	-	bez, minus
sečíst, pct. }		+1	plus jedna
součet, gen. -u	sum	-1	minus jedna
		3 + 1 = 4	tři a jedna jsou čtyři / tři plus jedna rovná se čtyřem
		3 + 7 = 10	tři a sedm je deset

odčítání	subtraction	
odčítat, dur.	to subtract	8 - 4 = 4 osm bez čtyř jsou čtyři / osm minus čtyři jsou čtyři
odečíst, pct.		
rozdíl	difference	

násobení	multiplication	dvojnásobný	double, twofold
		trojnásobný	
násobit, dur.	to multiply	čtyřnásobný	
znásobit, pct.		pětinásobný	
součin	product	mnohonásobný	manifold, multi-
násobilka	multiplication table	-krát	times
		jednou }	once
násobeno pěti	multiplied by five	jedenkrát }	
		dvakrát	twice
		třikrát	three times
		čtyřikrát	four times
		stokrát	a hundred times

dělení	division	zlomek	fraction
		desetinný zlomek	decimal fraction
dělit, dur.	to divide	desetinné místo	decimal
podíl	quotient	lomeno dvěma, pěti	over two, five

polovina	a half
třetina	a third
čtvrtina	a fourth
pětina	a fifth
šestina	a sixth
sedmina	a seventh
osmina	an eighth
devítina	a ninth
desetina	a tenth
setina	a hundredth
tisícina	a thousandth

úrok	interest	jedno procento	1%
procento	per cent	dvě procenta	2%
jednoprocentní	one per cent (adj.)	pět procent	5%
dvouprocentní			
tříprocentní			
čtyřprocentní		splnit	to fulfill
pětiprocentní		plán	the plan
devítiprocentní		na sto procent	100%
desetiprocentní			
stoprocentní			

jednoletý	jednoroční	jednoměsíční	jednotýdenní	jednodenní
dvouletý	dvouroční	dvouměsíční	dvoutýdenní	dvouhodinový
tříletý				
čtyřletý				
pětiletý				
stoletý				

dvanáctistupňový mráz	(frost of) -12° (Centigrade)
petičlenná hlídka	five man patrol
šestiválcový motor	six cylinder motor
čtyřmotorový letoun	four engine plane
dvojjazyčný nápis	sign in two languages (bilingual)
pětiranná puška	five round rifle
pětipatrový dům	six story building
čtyřposchodový dům	five story building
dvoumístný letoun	two seater plane
dvousedadlové auto	two seater car
jednosměrná ulice	one way street
dvanáctiměsíční kurs	twelve months' course
dvojdomek	duplex
dvojplošník	biplane

NOTE: dvoj- and troj- are often used instead of dvou- and tří-.

STO, TISÍC

Several alternatives exist in the declension of sto, tisíc.

They decline like město and klíč respectively:

---

a. if they are used alone:

___sto___

Umí počítat do sta.	He knows how to count up to
do tisíce.	a hundred, a thousand.

---

b. with any attribute except a cardinal numeral:

celé první sto

v celém prvním stu	in the whole first hundred
v druhém tisíci	in the second thousand

If they are followed by the counted object, however, sto and tisíc may be declined but usually are not:

to sto korun

celé to sto korun, or: celých těch sto korun	the whole hundred crowns
z celého toho sta korun / z celých těch sto korun	from the whole hundred crowns
k těm sto korunám	to those hundred crowns
s celými tisíc korunami	with the whole thousand crowns

---

c. if they are preceded by a cardinal numeral:

dvě stě

od dvou set (korun)	from two hundred crowns
kolem pěti tisíc korun	around 5000 crowns
o dvou stech korunách	about two hundred crowns
před několika sty lety	a few hundred years ago
ke dvěma tisícům korun (or: korunám)	to two thousand crowns
s dvěma tisíci korun (or: korunami)	with two thousand crowns

---

d. If followed by the counted object, sto and tisíc may be declined but usually are not declined:

sto korun

Mluvil ke stu lidí. ke sto lidem.	He talked to a hundred people.
Po stu letech. Po sto letech.	After a hundred years.

---

e. If another numeral follows, sto is not declined, tisíc is declined:

sto padesát

Po sto padesáti letech.	After 150 years.
Po tisíci pěti stech letech.	After 1500 years.

DIALOG 109.

Dva vojáci vzpomínají.

vátek: Já jsem znal jednoho Browna v Německu. To byl americký kapitán. Dělal tam výslechy s uprchlíky. Nebyl to náhodou váš příbuzný?

Brown: Brown je dost obyčejné jméno. Asi tak, jako u vás Novák. Ale kapitán Brown je můj mladší bratr.

Svátek: To je ale náhoda! Seděl jsem s ním mockrát v jeho kanceláři v Selbu, když potřeboval nějaké informace o uprchlících. Jste vy taky voják, pane Brown?

Brown: Býval jsem, jako každý druhý z naší generace. Mám za sebou sedmiletou službu u dělostřelectva.

Svátek: A kde, prosím vás, jste se naučil tak dobře česky?

Brown: Moje žena je Češka a po desetiletém manželství mě konečně trochu česky naučila.

Svátek: Paní Brownová je z Čech?

Brown: Ne, z Texasu. Pracovala za války jako ošetřovatelka v nemocnici, kde jsem ležel po svém druhém zranění. Amputovali mi tam ruku. Po šesti nedělích už jsme byli dobří přátelé a za sedm měsíců jsme se vzali. To bylo v pětačtyřicátém roce.

Svátek: To je moc zajímavá historie. Já jsem byl raněn u Dunkirku a vzal jsem si svou americkou ošetřovatelku. Tak máme skoro stejnou zkušenost. Kde jste byl raněný?

Brown: Při vánoční ofenzívě v Ardennách ve čtyřiačtyřicátém roce. Právě na Boží hod. Dělal jsem předsunutého pozorovatele - opravoval jsem palbu. Podporovali jsme pěší pluk dvacet sedm v protiútoku.

Svátek: To byla drahá ofenzíva. Hodně jsem o ní slyšel a četl. Jak jste se z toho dostal?

Brown: To už nevím. Byl jsem s třetí rotou sedmadvacátých. Měl jsem rádiové spojení se svou baterií. Ostřelovali jsme kótu v trojúhelníku mezi bojovým stanovištěm pluku, železničním

přejezdem a nepřátelskou vesnicí. Právě jsem volal opravu, když jsem slyšel letoun a palbu z kulometů. Přišel jsem k sobě až na obvazišti.

Svátek: To asi byl německý letoun. Byl to dvoumotorák ?

Brown: Jak vám říkám, nevím. Všecko se to stalo v několika vteřinách.

Svátek: Měl jste štěstí, že vás to nezabilo.

Brown: Měl. Když na to dnes myslím, divím se, že jsem to vydržel. Měl jsem dvojnásobný průstřel plic, ruku rozbitou v lokti, a kdybych byl býval nedostal rychlou pomoc, byl bych asi vykrvácel a zmrzl. Při dvanáctistupňovém mrazu by to bývalo netrvalo dlouho.

Svátek: Tenkrát byla opravdu zima. Všude bylo sněhu na metry. Kde byla vaše baterie?

Brown: Na odvráceném svahu kopce. My jsme byli na přivráceném svahu. Měl jsem dobrý výhled na kótu, kterou jsme ostřelovali, a chlapci dělali dobrou práci.

Svátek: Musíte přijít k nám, a vezměte paní s sebou. Máte děti?

Brown: Máme devítiletého syna a šestiletou dcerku.

Svátek: To je báječné. My taky máme dvě děti, a třetí na cestě. Adresu znáte. Budem se moc těšit.

Brown: Děkuju, pane Svátek. Moje žena bude taky moc ráda. Zatím tedy na shledanou.

OTÁZKY K TEXTU.

1. S kým se bavil major Svátek?
2. Koho znal major Svátek v Německu?
3. Co dělal ten americký kapitán?
4. Čí příbuzný byl kapitán Brown?
5. Jaké jméno je Brown?
6. Kde měl kapitán Brown svou kancelář?
7. Proč tam s ním major Svátek často seděl?
8. Byl Donald Brown taky voják?

9. Jak dlouhou službu má za sebou?
10. U jaké zbraně sloužil?
11. Kde se naučil česky?
12. Jak dlouho už je ženatý?
13. Odkud je paní Brownová?
14. Co dělala za války?
15. Kdy se dostal D. Brown do té nemocnice?
16. Co mu tam dělali?
17. V kterém to bylo roce?
18. Jak dlouho to trvalo, než se vzali?
19. Kde byl raněn major Svátek?
20. Koho si vzal major Svátek?
21. Kde byl raněn D. Brown?
22. Na který den?
23. Co tam dělal?
24. Který pluk podporovala jeho baterie?
25. Byl ten pluk v protiútoku?
26. Kde byl D. Brown, když byl raněn?
27. Měl spojení se svou baterií?
28. Co ostřelovali?
29. Kde byla ta kóta?
30. Co slyšel, když volal opravu?
31. Kde přišel k sobě?
32. Jaký to asi byl letoun?
33. Diví se D. Brown, že to vydržel?
34. Jaké měl zranění?
35. Kterou část ruky měl rozbitou?
36. Co by se bylo stalo, kdyby byl nedostal rychlou pomoc?
37. Jaký byl mráz?
38. Kolik tam bylo sněhu?
39. Kde byla jeho baterie?
40. Měl ze svého stanoviště dobrý výhled?
41. Jakou práci dělala jeho baterie?
42. Jaké děti má D. Brown?
43. Má major Svátek taky děti?
44. Jak staré?

DOMÁCÍ CVIČENÍ:

Připravte si na příští den ústní cvičení podle této situace.

CVIČENÍ ČÍSLO 110.

ZÁKLADNÍ SITUACE Č. D1-D5.

D-1 Paní Turková poslala svého muže nakoupit. Budou mít hosty na večeři. Pan Turek pozval svého šéfa a jeho ženu. Nejdřív šel na trh, pak do Pramene. Vrátil se domů s plnýma rukama. Paní Turková se podívala, jestli Miroslav na nic nezapomněl, a pak uložila větší část nákupu do chladničky. Upustila při tom láhev vína, láhev se rozbila a víno se rozlilo po podlaze.

D-2 Paní Turková loupala brambory, Miroslav mlel na mlýnku maso, krájel zelí, a zadělal na chleba. Taky musel ženě vysvětlit, proč vybral ten kus hovězího, který přinesl domů.

D-3 K večeři bude trojí maso: hovězí, husa a ryba. Husu musí péct v troubě, ale rybu dal na pánev a smaží ji na vařiči. Taky dal do trouby dvě šišky chleba. Spagety se budou vařit asi 12 minut ve vodě. Paní Turková se šla převlíknout; Miroslav má teď na starosti všechno. Ochutnává polívku a vaří vodu v kotlíku.

D-4 Večeře měla velký úspěch. Šéf nestačil chválit. Taky si připili. To bylo na oslavu toho, že pan Turek dostal přidáno. Dámy moc nejedly. Každá si vzala jen tenký plátek; bojí se kalorií.

D-5 Po večeři musel pan Turek uklidit se stolu a umýt nádobí. Bylo ho až hrůza. Na mytí spotřeboval půlku krabice mýdlového prášku. Paní Turková nádobí utírala a dávala na místo do police.

Kolikastupňové pivo pijete (se tady vaří?)
Kolikačlennou osádku má střední tank?
Kolikamístné číslo je 8765?
Na kolikaprocentní úrok půjčujou banky?
Kolikaměsíční je kurs češtiny?
Kolikaměsíční službu už máte za sebou?
Kolikanásobné zranění utrpěl poručík Brown?
Kolikamotorová letadla létají mezi San Franciskem a New Yorkem?

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ K LEKCI 110.

Paní Turková se ztratila.

I. Did you say you were shopping all morning, Mr. Turek? Where were you and what did you buy?
T. Byl jsem na trhu a taky v Pramenu. Žena mě poslala. A tady ještě mám seznam všech věcí, které jsem koupil.

I. When did you leave your home?
T. Hned po desáté. Dvě nebo tři minuty.

I. And you spent two hours at the market?
T. Jen asi půl druhé hodiny. Vrátil jsem se domů před dvanáctou. Měl jsem plné ruce a žena mi musela otevřít dveře.

I. Where did you buy the bottle of wine?
T. U kupce. Musel jsem tam jít ještě jednou. Žena tu první láhev rozbila, když ji dávala do chladničky. Ty střepy byste jistě ještě našli v nádobě na odpadky.

I. You said you bought three kinds of meat. What were they?
T. Hovězí, husu a rybu.

I. After you came from the grocer for the second time, did you leave your home again?
T. Ne. Musel jsem pomáhat ženě v kuchyni. Mlel jsem maso, krájel jsem zelí, zadělal jsem na chleba, a taky jsem dal husu do trouby.

I. Well--that sounds like a lot of work. What did your wife do?
T. Loupala brambory a - no - milión jiných věcí.

I. When did your guests arrive?
T. Čekali jsme je v sedm, ale přišli až o půl osmé.

I. Was Mr. Brejcha in a good mood?
T. Ze začátku moc nemluvil, ale po dvou, třech sklínkách vína začal být živý.

I. Did his wife eat and drink the same things as the rest of you?
T. Paní Brejchová moc nejedla. Říkala, že drží dietu. Vzala si jen jeden plátek masa.

I. Did she drink coffee?
T. Všichni jsme pili kávu, ale paní Brejchová si nevzala mléko a cukr.

I. What were you talking about?

T. O všem možném, ale hlavně o politice. Pan Brejcha mi taky řekl, že od prvního dostanu přidáno.

I. Did he say how much?
T. Ne, to neříkal. Ale měl jsem dojem, že aspoň dvě stě.

I. At what time did they leave?
T. Brzy po desáté. Pan Brejcha zatelefonoval pro taxíka.

I. Do you remember what kind of taxi he called?
T. Ne. Šel jsem s nimi před dům. Taxík už tam stál, ale ani nevím, jakou měl barvu. Už byla tma.

I. Did you go upstairs at once, after they left?
T. Hned. Žena na mě čekala. Museli jsme uklidit se stolu, umýt nádobí, a to nám trvalo skoro dvě hodiny.

I. You didn't go anywhere after that?
T. Ne, šel jsem si hned lehnout. A spal jsem jako zabitý až do osmi.

I. And your wife?
T. Už jsem ji neviděl. Jestli přišla do ložnice, tak už jsem spal. A ráno byla její postel prázdná.

I. That's interesting. Mr. Brejcha's also gone. And his wife hasn't seen him since last night. Well, thank you, Mr. Turek. We'll let you know when we get some news. In the meantime--keep in touch with us, and don't worry. Things like this often happen.

DOMÁCÍ CVIČENÍ:

Připravte si ústní cvičení podle této situace.

Otázky k textu:

1. Co dělal pan Turek celé dopoledne?
2. Kde nakupoval?
3. Kdo ho poslal na trh?
4. Co má pan Turek ještě u sebe?
5. V kolik hodin odešel z domova?
6. Jak dlouho byl na trhu?
7. Kdy se vrátil domů?
8. Proč mu musela jeho žena otevřít?
9. Kde koupil tu láhev vína?
10. Proč musel jít ke kupci ještě jednou?
11. Kde jsou střepy?
12. Jaké maso koupil pan Turek?
13. Šel pan Turek ještě někam, když se vrátil z Pramene po druhé?
14. Co dělal v kuchyni?
15. Na čem mlel maso?
16. Čím krájel zelí?
17. Na čem zadělal na chleba?
18. Kam dal husu?
19. Co dělala paní Turková?
20. Kdy přišli hosté?
21. V jaké náladě byl pan Brejcha?
22. Kdy začal být živý?
23. Jedla paní Brejchová stejně jako ostatní?
24. Proč nejedla moc?
25. Kolik masa si vzala?
26. Jakou pila kávu?
27. Proč si nevzala mléko a cukr?
28. O čem mluvili při večeři?
29. Co slíbil pan Brejcha panu Turkovi?
30. Řekl mu kolik dostane přidáno?
31. Jaký měl pan Turek dojem?
32. V kolik hodin odešli?
33. Čím odjeli?
34. Pamatuje si pan Turek, které číslo pan Brejcha volal?
35. Ví, jaký to byl taxík?
36. Vrátil se hned potom nahoru?
37. Co musel ještě udělat?
38. Jak dlouho uklízeli?
39. Šel si potom hned lehnout?
40. Šla si paní Turková taky lehnout?
41. Do kolika spal pan Turek?
42. Byla paní Turková v ložnici?
43. Kde je pan Brejcha?
44. Od kdy ho neviděla jeho žena?
45. Co se asi stalo?

NOUN DECLENSION TABLES

MODEL WORDS

MASCULINE	Inanimate,	hard	strom	kámen	den
		soft	klíč		
	Animate	hard	kamarád		kůň
		soft	četař		
	Ending in	-a	staršina		
		-e	dárce		
	Like soft adj.		krejčí		
	Like hard adj.		rotný		
FEMININE	Ending in	-a	žena		
		-e	duše	vánoce	
	consonant		kost	láhev	
		-í	paní		
	Like hard adj.		dovolená		
NEUTER	Ending in	-o	město		
		-e	pole		
		-e	děvče		
		-í	znamení		
	Like hard adj.		vstupné		
		-eno	břemeno		
FOREIGN ENDINGS		-us	Kristus, nacionalismus, globus		
		-ea	idea		
		-um	muzeum		

Masculine, Inanimate, ending in a hard or neutral consonant:

strom

Sing.	1. nom.	strom	Pl.	stromy
	2. gen.	stromu lesa		stromů
	3. dat.	stromu		stromům
	4. acc.	strom		stromy
	6. loc.	stromě jihu		stromech lesích
	7. ins.	stromem		stromy

Hřeben, ječmen, kámen, kmen, kořen, křemen, plamen, pramen, řemen:

kámen

Sing.	1. nom.	kámen	Pl. same as stromy
	2. gen.	kamene (kamenu)	
	3. dat.	kameni (kamenu)	
	4. acc.	kámen	
	6. loc.	kameni (kamenu, kameně)	
	7. ins.	kamenem	

The word den has some special endings:

den

Sing.	1. nom.	den	Pl.	dni, dny
	2. gen.	dne		dní, dnů
	3. dat.	dni		dnům
	4. acc.	den		dni, dny
	6. loc.	dni, dnu, ve dne		dnech
	7. ins.	dnem		dny

Masculine, Inanimate, ending in a soft consonant, ending in -tel, and some ending in -l, and the words peníz and městys:

klíč

Sing.	1. nom.	klíč	Pl.	klíče
	2. gen.	klíče		klíčů, peněz
	3. dat.	klíči		klíčům
	4. acc.	klíč		klíče
	6. loc.	klíči		klíčích
	7. ins.	klíčem		klíči

Masculine, Animate, ending in a hard consonant and some ending in a neutral consonant:

kamarád				
Sing. 1. nom.	kamarád	Pl.	kamarádi, synové, občané
2. gen.	kamaráda		kamarádů
3. dat.	kamarádu (-ovi)		kamarádům
4. acc.	kamaráda		kamarády
5. voc.	kamaráde		kamarádi
6. loc.	kamarádu (-ovi)		kamarádech, vojácích
7. ins.	kamarádem		kamarády

Masculine, Animate, ending in a soft consonant, or -tel, and some ending in -z, -s, and the word král:

četař				
Sing. 1. nom.	četař	Pl.	četaři, mužové, přátelé
2. gen.	četaře		četařů přátel
3. dat.	četaři (-ovi)		četařům
4. acc.	četaře		četaře
5. voc.	četaři		četaři
6. loc.	četaři (-ovi)		četařích
7. ins.	četařem		četaři

kůň Kůň has singular as četař Pl. 1. koně
2. koňů (koní)
3. koňům (koním)
4. koně
6. koních
7. koňmi (koni)

Masculine nouns ending in **-a**:

předseda

	Sing.	Pl.
1. nom.	předseda	předsedové, tankisté
2. gen.	předsedy	předsedů
3. dat.	předsedovi	předsedům
4. acc.	předsedu	předsedy
5. voc.	předsedo	předsedové
6. loc.	předsedovi	předsedech, kolezích
7. ins.	předsedou	předsedy

Masculine nouns ending in **-e**:

dárce

	Sing.	Pl.
1. nom.	dárce	dárci (dárcové)
2. gen.	dárce	dárců
3. dat.	dárci (-ovi)	dárcům
4. acc.	dárce	dárce
5. voc.	dárce	dárci
6. loc.	dárci (-ovi)	dárcích
7. ins.	dárcem	dárci

Nouns declined like soft adjectives:

krejčí

Sing.	1. nom.	krejčí	Pl.	krejčí
	2. gen.	krejčího		krejčích
	3. dat.	krejčímu		krejčím
	4. acc.	krejčího		krejčí
	5. voc.	krejčí		krejčí
	6. loc.	krejčím		krejčích
	7. ins.	krejčím		krejčími

Nouns declined like hard adjectives:

rotný

Sing.	1. nom.	rotný	Pl.	rotní
	2. gen.	rotného		rotných
	3. dat.	rotnému		rotným
	4. acc.	rotného		rotné
	5. voc.	rotný		rotní
	6. loc.	rotném		rotných
	7. ins.	rotným		rotnými

Feminine nouns ending in -a:

žena

Sing.	1. nom.	žena	Pl.	ženy
	2. gen.	ženy		žen
	3. dat.	ženě		ženám
	4. acc.	ženu		ženy
	5. voc.	ženo		ženy
	6. loc.	ženě		ženách
	7. ins.	ženou		ženami

Feminine nouns ending in -e:

duše

Sing.	1. nom.	duše	Pl.	duše
	2. gen.	duše		duší, ulic
	3. dat.	duši		duším
	4. acc.	duši		duše
	5. voc.	duše		duše
	6. loc.	duši		duších
	7. ins.	duší		dušemi

1. nom. vánoce
2. gen. vánoc
3. dat. vánocům
4. acc. vánoce
6. loc. o vánocích
7. ins. vánocemi (or vánoci)

Feminine nouns ending in a consonant:

láhev						
Sing.	1. nom.	kost	láhev	Pl.	kosti	láhve
	2. gen.	kosti	láhve		kostí	lahví
	3. dat.	kosti	láhvi		kostem	lahvím
	4. acc.	kost	láhev		kosti	láhve
	6. loc.	kosti	láhvi		kostech	lahvích
	7. ins.	kostí	lahví		kostmi	lahvemi

Feminine nouns ending in -i:

paní				
Sing.	1. nom.	paní	Pl.	paní
	2. gen.	paní		paní
	3. dat.	paní		paním
	4. acc.	paní		paní
	5. voc.	paní		paní
	6. loc.	paní		paních
	7. ins.	paní		paními

Feminine nouns declined like hard adjectives:

dovolená				
Sing.	1. nom.	dovolená	Pl.	dovolené
	2. gen.	dovolené		dovolených
	3. dat.	dovolené		dovoleným
	4. acc.	dovolenou		dovolené
	5. voc.	Nováková		Nováková
	6. loc.	dovolené		dovolených
	7. ins.	dovolenou		dovolenými

Neuter nouns ending in -o:

město

Sing.	1. nom.	město	Pl.	města
	2. gen.	města		měst
	3. dat.	městu		městům
	4. acc.	město		města
	6. loc.	městě, městečku		městech, městečkách
	7. ins.	městem		městy

Neuter nouns ending in -e, gen. -e:

pole

Sing.	1. nom.	pole	Pl.	pole
	2. gen.	pole		polí, bojišť
	3. dat.	poli		polím
	4. acc.	pole		pole
	6. loc.	poli		polích
	7. ins.	polem		poli

Neuter nouns ending in -e, gen. -ete:

děvče

Sing.	1. nom.	děvče	Pl.	děvčata
	2. gen.	děvčete		děvčat
	3. dat.	děvčeti		děvčatům
	4. acc.	děvče		děvčata
	5. voc.	děvče		děvčata
	6. loc.	děvčeti		děvčatech
	7. ins.	děvčetem		děvčaty

Neuter nouns ending in -í:

znamení

Sing.	1. nom.	znamení	Pl.	znamení
	2. gen.	znamení		znamení
	3. dat.	znamení		znamením
	4. acc.	znamení		znamení
	6. loc.	znamení		znameních
	7. ins.	znamením		znameními

Neuter nouns declined like adjectives:

vstupné

Sing.	1. nom.	vstupné	Pl.	vstupná
	2. gen.	vstupného		vstupných
	3. dat.	vstupnému		vstupným
	4. acc.	vstupné		vstupná
	6. loc.	vstupném		vstupných
	7. ins.	vstupným		vstupnými

Břemeno, plemeno, písmeno, rameno, semeno, temeno
(The nominative singular forms břímě, plémě, etc., are used only in literary style):

břemeno

Sing.	1. nom.	břemeno (břímě)	Pl.	břemena
	2. gen.	břemene		břemen
	3. dat.	břemeni		břemenům
	4. acc.	břemeno		břemena
	6. loc.	břemeni		břemenech
	7. ins.	břemenem		břemeny

An alternate declension of rameno
is like město, even in the singular.

-us
-ea
-um

Nouns ending in -us:

Animate

Kristus

Sing. 1. nom. Kristus
2. gen. Krista
etc.,
(like kamarád)

- - - - - - - - - - - -

Inanimate

nacionalismus

Sing. 1. nom. nacionalismus, globus
2. gen. nacionalismu , globusu (globu)
etc.,
(like strom)

Nouns ending in -ea:

idea

Sing.			Pl.	
1. nom.	idea		idey (ideje)	
2. gen.	idey (ideje)		idejí	
3. dat.	ideji		ideám	(idejím)
4. acc.	ideu		idey (ideje)	
6. loc.	ideí (idejí)		ideách	(idejích)
7. ins.	ideou	(idejí)	ideami (idejemi)	

Nouns ending in -um:

muzeum

Sing.		Pl.	
1. nom.	muzeum		muzea
2. gen.	muzea		muzeí
3. dat.	muzeu		muzeím
4. acc.	muzeum		muzea
6. loc.	muzeu		muzeích
7. ins.	muzeem		muzei

DECLENSION OF ADJECTIVES

HARD	singular			plural		
	m.	f.	n.	m.	f.	n.
1. nom.	mladý	mladá	mladé	mladí mladé	mladé	mladá
2. gen.	mladého	mladé	mladého	mladých		
3. dat.	mladému	mladé	mladému	mladým		
4. acc.	mladého mladý	mladou	mladé	mladé		mladá
5. voc.	mladý	mladá	mladé	mladí	mladé	mladá
6. loc.	mladém	mladé	mladém	mladých		
7. ins.	mladým	mladou	mladým	mladými		

SOFT	singular			plural		
	m.	f.	n.	m.	f.	n.
1.nom.	jarní			jarní		
2.gen.	jarního	jarní	jarního	jarních		
3.dat.	jarnímu	jarní	jarnímu	jarním		
4.acc.	jarního jarní	jarní	jarní	jarní		
5.voc.	jarní			jarní		
6.loc.	jarním	jarní	jarním	jarních		
7.ins.	jarním	jarní	jarním	jarními		

NUMERALS WITH THE COUNTED OBJECT
DECLENSION

	m.		f.		n.	
1. nom.	jeden	kamarád	jedna	přítelkyně	jedno	děvče
2. gen.	jednoho	kamaráda	jedné	přítelkyně	jednoho	děvčete
3. dat.	jednomu	kamarádu	jedné	přítelkyni	jednomu	děvčeti
4. acc.	jednoho	kamaráda	jednu	přítelkyni	jedno	děvče
6. loc.	o jednom	kamarádu	o jedné	přítelkyni	o jednom	děvčeti
7. ins.	jedním	kamarádem	jednou	přítelkyní	jedním	děvčetem

1. nom.	dva	kamarádi	dvě	přítelkyně	děvčata
2. gen.	dvou	kamarádů	dvou	přítelkyň	děvčat
3. dat.	dvěma	kamarádům	dvěma	přítelkyním	děvčatům
4. acc.	dva	kamarády	dvě	přítelkyně	děvčata
6. loc.	o dvou	kamarádech	dvou	přítelkyních	děvčatech
7. ins.	dvěma	kamarády	dvěma	přítelkyněmi	děvčaty

1. nom.	tři	čtyři	čtyři	pušky	města
2. gen.	tří	čtyř	čtyř	pušek	měst
3. dat.	třem	čtyřem	čtyřem	puškám	městům
4. acc.	tři	čtyři	čtyři	pušky	města
6. loc.	o třech	o čtyřech	o čtyřech	puškách	městech
7. ins.	třemi	čtyřmi	čtyřmi	puškami	městy

1. nom.	pět	stromů	pušek	měst
2. gen.	pěti	stromů	pušek	měst
3. dat.	pěti	stromům	puškám	městům
4. acc.	pět	stromů	pušek	měst
6. loc.	o pěti	stromech	puškách	městech
7. ins.	pěti	stromy	puškami	městy

TEN, TA, TO

Sing.	m.	f.	n.	Plural	m.		f.	n.
1. nom.	ten	ta	to		ti	ty	ty	ta
2. gen.	toho	té	toho				těch	
3. dat.	tomu	té	tomu				těm	
4. acc.	toho ten	tu	to		tY	ty	ty	ta
6. loc.	tom	té	tom				těch	
7. ins.	tím	tou	tím				těmi	

Nováková, pl. m. = the Novaks

animate = 1. all members of the family,
2. only Mr. and Mrs. Novak (manželé Novákovi)

inanimate = 3. their home, house, farm (except in the nominative and accusative)

		Animate:	Inanimate:
1.	nom.	Novákovi (dialectal: Novákovic)	
2.	gen.	Novákových (u or od) Nováků	Novákových
3.	dat.	k Novákům or Novákovým; manželům Novákovým	Novákovým
4.	acc.	Novákovy (dialectal: Novákovic)	
5.	voc.	Novákovi	
6.	loc.	o Novákových	o Novákových
7.	ins.	Novákovými	Novákovými

VOCABULARY

Note: Nouns:

The genitive singular is given with

a) masculine nouns

b) feminine ending in a consonant (kost, láhev)

c) neuter nouns ending in -e (pole, kuře)

The nominative plural is given with all masculine animate nouns

Verbs:

The infinitive is followed by the statement whether the verb is durative (dur.) or punctual (pct.)

The following forms are also given:

first person singular of the present tense or the corresponding pct. form
imperative second person singular
L-base of the past tense

A

abeceda, f.	-	alphabet	L.98	GN
advokát, -a, pl.-i, m.	-	attorney-at-law	L.96	
apostrof, -u, m.	-	apostrophe	L.98	GN
autodrožka, f.	-	taxicab	L.96	
automatický /-ty-/, adj.	-	automatic	L.104	
poloautomatický /-ty-/,adj.	-	semi-automatic		

B

báječně, adv.	-	wonderful(ly), swell	L.101	
bandaska, f.	-	milk can	L.106	
banket, -u, m.	-	soft shoulder of a road; banquet	L.98	
běhat, iter. dur. to běžet, -ám,-ej,-al,-ání	-	to run	L.96	
bezpečnost, -i, f.	-	security	L.98	
Veřejná bezpečnost (VB)	-	Public Security (Police)		
běžet, m. -žím,-ž,-žel	-	to run	L.92	R
blonďák, -a, pl.-ci, m.	-	a blond (man)	L.101	
blondýnka, f.	-	a blonde (womam)	L.101	
bojovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ování	-	to fight	L.109	
bojový, adj.	-	combat(attributive)	L.109	
bojové stanoviště	-	command post		
bosý, adj.	-	barefoot	L.94	
bouda, f.	-	shack, booth,chalet	L.92	
Boží hod vánoční	-	Christmas Day	L.109	
Boží hod velikonoční	-	Easter Sunday	L.109	
brambor, -u, m. or	-	potato	L.106	
brambora, f	-	potato		
brunetka, f.	-	a brunette	L.101	
Bulharsko, n.	-	Bulgaria	L.98	
bulharský, adj.	-	Bulgarian	L.98	

C

cukřenka, f.	-	sugar bowl	L.108 BS-A

Č

čára, f.	-	line	L.109
čárka, f.	-	lengthmark; comma	L.98 GN
Čechy, f.pl., gen.Čech	-	Bohemia	L.103 GN
čerstvý, adj.	-	fresh (not stale)	L.106
čert, -a, pl.-i, m.	-	devil	L.107
To mi byl čert dlužen.	-	How did I get into this?	
čichat (si) k něčemu, dur. -ám,-ej,-al	-	to smell, to take a sniff	L.103
čichnout(si) k něčemu, pct. -chnu,-chni,-chl,-chnutí	-	to smell, take a sniff	L.103
čím, inter.pron., instr.to co	-	(with) what, (with etc.) what	L.91
činžák, -u, m.	-	apartment house	L.97
číslice, f. or cifra, f.	-	numeral, figure (symbol for a number)	L.98 GN
číslo, n.	-	number	L.98 GN
čítat něco, iter.dur. to číst -ám,-ej,-al	-	to read s.t.	L.96
čtení, n.	-	reading	L.99
čtverec, -rce, m.	-	square	L.109
čtyřúhelník, -u, m.	-	quadrangle	L.109

D

dál or dále, adv.	-	further; go on, continue, come in (answer to a knock)	L.101
Pojďte dál!	-	Come on in!	
dát, pct. dám,dej,dal,dán dávat, dur.	-	to give	L.104
Dal jsem se do toho.	-	I went (started) to work on it.	
dělení, n.	-	division	L.109 GN
dělit, dur. -ím,děl,-il,-en	-	to divide	L.109 GN

den, dne, pl.-dni or dny, m.	-	day	BS A-5
všední den	-	week day	
desetiletý, adj.	-	ten-year old	L.101
dětský, adj.	-	child's, baby's	L.103
dětský lékař	-	pediatrician	
dětská nemoc	-	children's disease	
dětský pokoj	-	nursery, children's room	
dieta, f.	-	diet; per diem	L.108
držím dietu	-	I'm on a diet	
dluh, -u, m.	-	debt	L.91
dlužen, pred.adj.			
Je mi dlužen tři sta.	-	He owes me three hundred.	BS A-5
dlužník, -a, pl.-ci, m.	-	debtor	L.91
dobrodružství, n.	-	adventure	L.93
dobytek,-tka, m.,collective	-	livestock; cattle	L.98
docházet někam; do něčeho (location), -ím,-ej,-el	-	to arrive at (on foot)	L.99
dojem, -jmu, m.	-	impression	L.102
udělat si špatný dojem	-	to get a poor impression	
dojít, pct. dojdu,dojdi,došel	-	to come, to arrive (on foot); to run out of s.t.	L.93-99
došly mu peníze	-	money arrived for me; I ran out of money	
dokázat něco, pct.	-	see dokazovat	
dokazovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován dokázat, pct. dokážu or -ži,dokaž, dokázal,dokázán	-	to prove s.t.	L.94
domácnost,-i, f.	-	household	
dopíjet něco, dur. -ím,-ej,-el,-en dopít, pct. -piji,-pij,-pil,-pit	-	to finish drinking s.t.	BS-A5
dopít něco, pct.	-	see dopíjet	
doprava, f.	-	traffic	L.95 HW
řídit dopravu	-	to direct the traffic	
doutnat, dur. doutná,-al,-ání	-	to smolder	L.92
dovolený, adj.	-	permitted; allowed; legal	L.98
dovolit něco někomu, pct. -lím,-l,-lil,-len	-	to allow, to permit s.t. to s.o.	L.101

dráha, f.	-	railroad; track; line	L.99
podzemní dráha	-	subway	
držadlo, n.	-	handle	L.98
dřevěný, adj.	-	made of wood;wooden	L.92
dřez, -u, m.	-	kitchen sink	L.103
dříví, n., collective	-	wood, lumber	L.92
dudák, -u, m. or dudlík, -u, m. or dumlík, -u, m. or šidítko, n.	-	pacifier	L.103
dveře or dvéře, f.pl.	-	door	L.103 GN
dvojitý, adj.	-	double	L.96 R
dýchat, dur. -ám,-ej,-al,-ání	-	to breathe	L.92

E

elipsa, f.	-	ellipse	L.109
esenbák, -a, pl.-ci, m., slang	-	cop (policeman)	L.98

F

filosofie, f.	-	philosophy	L.93 HW
formulář, -e, m.	-	form	L.94 R
frekventovaný, adj.	-	busy (street)	L.97
ta ulice je moc frekventovaná	-	there's heavy traffic on that street	
fůra, f.	-	wagon load	L.92 GN

H

háček, -čku, m.	-	hook	L.98 GN
hadice, f.	-	water hose	L.92
hasič, -e, pl.-i, m.	-	fireman	L.92
hasičský, adj.	-	fire (adj. to fireman)	L.92
hasit něco, dur. -sím,-s,-sil,-šen	-	to extinquish, to put out	L.92

hlad, -u, m.	-	hunger	L.93 GN
umřít hladem or hlady	-	to die from hunger	
hláskovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to spell s.t.	L.98 GN
hledáček, -čku, m.	-	viewfinder	L.108 GN
hlídač, -e, pl.-i, m.	-	watchman	L.99
hodinky, hodinek,f.pl.	-	watch	L.103 GN
hodiny, hodin, f.pl.	-	clock	L.103 GN
holič, -e, pl.-i, m.	-	barber	L.92-93 HW
na konec se smál holič	-	the joke was on them	
honit se, iter.dur. to hnát se -ím,-n,-nil,-nění	-	to rush	L.96
horizontála, f.	-	horizontal line	L.109
hořák, -u, m.	-	burner	L.103
hospodyně, f.	-	housewife	L.101
host, -a, pl.-é, m. (or colloq. pl.-i) gen.pl.-ů (or bookish -í) acc.pl.-y (bookish -i) instr.pl.-y (bookish -mi)	-	guest	L.101 GN
hostitel, -e, pl.-é,m.	-	host	L.101
hostitelka, f.	-	hostess	L.102
housle, f.pl.	-	violin	L.102 GN
hrábě, hrabí, f.pl.	-	rake	L.103 GN
hrách, hrachu, m.	-	peas	L.103
hranice, f. hranice,hranic, f.pl.	-	stake; limit, border, frontier	L.103 GN
hráz, -e, f.	-	dam; dike; pier	L.99
hrdina, -y, pl.-ové, m.	-	hero	L.92
hrdý, adj.	-	proud	L.102
být hrdý na něco	-	to be proud of s.t.	
hrnec, -nce, or hrnek, -nku, m.	-	pot	L.103
hrníček, -čku, m.	-	cup	BS A5
huba, f.	-	mouth (of an animal), mouth (human-coarse)	L.93
jede jí huba (colloq.)	-	she is a fast talker	
husa, f.	-	goose	L.107
husička, f.	-	small goose	L.107
hvězdička, f.	-	asterisk	L.98 GN

CH

chápat něco, dur. -u,-ej,-al,-án	-	to comprehend, to understand, to realize, to grasp	L.104

chladnička, f.	-	refrigerator	L.103
chlubit se něčím, dur. -bím,-b,-bil,-bení	-	to show off s.t.	L.103
chodbička, f.	-	aisle (in RR cars)	L.108
chodec, -dce, pl. -dci, m.	-	pedestrian	L.96
chodit, iter.dur. to jít -dím,-ď,-dil,-zení	-	to go (on foot)	L.96
chodník, -u, m.	-	sidewalk	L.96
chuť, -ti, f.	-	taste	L.99
mám chuť na kávu	-	I feel like having some coffee	
mám chuť si sednout	-	I feel like sitting down	
chutnat, dur. -ám,-ej,-al,-ání	-	to taste	L.108
polévka mu moc chutnala	-	he liked soup very much	
chvilka, f.	-	a short while	L.92 R

I

imperialista, -y, pl.-é, m.	-	imperialist	L.94
invase /-ze/, f. or invaze	-	invasion	L.109
inzerát, -u, m.	-	advertisement, classified ad	BS-A5

J

jabloň, -ně, f.	-	apple tree	L.102
játra, jater, n.pl.	-	liver	L.103 GN
jazyk, -a, m.	-	tongue; language	L.98 GN
znát jazyk slovem i písmem	-	to know how to speak, read and write a language	
jednoposchoďový, adj.	-	two-story	L.101
jezdit, iter.dur. to jet -ím,-i,ježděni or jezdění	-	to ride; to drive	L.96
jezero, n.	-	lake	L.97
jízda, f.	-	ride	L.98
rychlá jízda	-	speeding	
jmeniny, -in, f.pl. or svátek, -tku, m.	-	name day; holiday	L.103 GN

kafe -e, n., colloq.	-	coffee	L.108
kalhoty,-hot, f.	-	trousers, slacks	L.103 GN
kalorie, f.	-	calory	L.108
kámen, kamene, m.	-	stone	L.97
dat.:-i or -u			
loc.:-i, -u or less			
frequently -ě			
kamenný, adj.	-	stone	L.97
kamínek, -nku, m.	-	a small stone, rock; flint (for cigarette lighter)	L.108 GN
kamna, -men, n.	-	stove	L.103 GN
kanál, -u, m.	-	drain; sewer; canal; channel	L.97
kapitalistický, adj.	-	capitalistic	L.94
karafa, f.	-	(water) pitcher	L.108
kávová lžička, f.	-	teaspoon	L.108
kladka, f.	-	pulley, trolley	L.96
kleště, -tí, f.pl.	-	tongs	L.103 GN
klít, dur.	-	to swear, to curse	L.98
kleju,klej,klel,klení			
klobouček, -čku, m.	-	hat (ladies or small)	L.101
knír, -u, m.	-	mustache	L.108
knírek, -rku, m.	-	small mustache	L.108
kočka, f.	-	cat	L.98
kohoutek, -tku, m.	-	trigger; faucet	L.108 GN
kolečko, -a, n.	-	a small wheel; clock (watch) wheel; wheelbarrow	L.108 GN
kolíček, -čku, m.	-	clothespin	L.104
kolikery, inter.pronoun (with nouns used in the plural only)	-	how many (pair of)	L.103 GN
kolmice, f.	-	perpendicular line	L.109
konfekce, f.	-	clothing store	L.96
koníček, -čka, m.	-	hobby	L.108 GN
kopec, -pce, m.	-	hill	L.97
do kopce	-	uphill	L.98
s kopce	-	downhill	
korunka, f.	-	crown (of a tooth)	L.108 GN
koš, -e, m.	-	basket	L.104
koš na prádlo	-	laundry basket	
koště, -ěte, n.	-	broom	L.103
kóta, f.	-	hill number..., elevation	L.109

kotel, -tle, m.	-	kettle, boiler	L.107
kotlík, -u, m.	-	small kettle; tea kettle	L.107
koule, f.	-	sphere	L.109
kožich, -u, m.	-	fur coat	
krájet něco, dur. -ím,-ej,-el,-en	-	to slice, to cut s.t.	L.92
krajíc chleba	-	a slice of bread	BS-A5
král, -e, pl.-ové, m.	-	king	L.96,HW;98 D
pro pána krále!	-	goodness gracious	
krátkozraký, adj.	-	nearsighted; shortsighted	BS-A5
kráva, f.	-	cow	L.98
krb, -u, m.	-	fireplace	L.102
kroužek, -žku, m.	-	circle	L.98 GN
kruh, -u, m.	-	circle	L.109
krychle, f.	-	cube	L.109
křtiny, -in, f.pl.	-	baptism	L.103 GN
kulatý, adj.	-	round	L.104
kůra, f.	-	bark	L. 92 GN
kurzíva f. or kursiva /-zi-/, f.	-	italics	L.98 GN
kůže, f.	-	skin; leather	L.99
kým, inter.pronoun, instr. to kdo	-	(with) whom	L.91

L

lákavě, adv.	-	attractively, temptingly	L.102
lámat, dur. -u(rarely-ám),-ej or lam, -al,-án	-	to break	L.107
latinka, f.	-	Roman letters	L.98 GN
léhat (colloq. líhat), iter. dur. to ležet -ám,-ej,-al	-	to lie (recline)	L.96
lehátko, n.	-	deck chair	L.104
skládací zahradní lehátko	-	reclining garden chair	
lekat někoho, dur. -ám,-ej,-al	-	to scare s.o.	L.101-103
lekat se něčeho, dur. -ám,-ej,-al	-	to get frightened, scared of s.t.; to be shocked	
leknout se něčeho, pct. -knu,-kni,-kl	-	to get frightened; scared of s.t.; to be shocked	L.101

lépe or líp, adv. (comp. to dobře)	-	better	L.98	
on je na tom líp	-	he's better off		
letopočet, -u, m.	-	date (year only)	L.98	GN
našeho letopočtu (n.l.)	-	A.D.		
před naším letopočtem (p.n.l.)	-	B.C.		
likér, -u, m.	-	liqueur	L.108	
limonáda, f.	-	soft drink	L.103	
lípa, f.	-	linden tree	L.92	GN
lístek, -tku, m.	-	ticket	L.108	GN
loď, -di or -dě, f.	-	ship, boat	L.97	
loďka, f.	-	small boat	L.97	
loket, -kte or -ktu; dat.-kti or -ktu;loc.-kti,-ktu, -ktě, m.	-	elbow	L.109	
lopatka na smetí, f.	-	dustpan	L.103	
loučit se (s někým), dur. -ím,luč,-il,-ení	-	to say goodbye, to part (with s.o.)	L.104	
louka, f.	-	meadow	L.106	
loupat, dur. -u or-ám,-ej,-al,-ání	-	to peel	L.107	
lžíce, f.	-	spoon	L.108	GI
polévková lžíce	-	table spoon		
lžička, f.	-	little spoon	L.108	GI
kávová lžička	-	teaspoon		

M

Majerovi, m.pl.	-	the Majers	L.101	
majetek, -tku, m.	-	property	L.94	
makarony, m.pl.	-	macaroni	L.107	
maličkost, -i, f.	-	a trifle, a little thing	L.102	
malíř, -e, pl.-i, m.	-	painter (artist or house painter)		
mávat něčím, dur. -ám,-ej,-al,-ání	-	to wave s.t.	L.96	
mávnout něčím, pct. -vnu,-vni,-vl,-vnutí	-	to wave s.t.	L.96	
měkký, adj.	-	soft; tender	L.106	
meloun, -u, m.	-	watermelon	L.104	
meteorolog, -a;pl.-ové, loc.pl.-zích, m.	-	meteorologist	L.104	

meteorologický, adj.	-	meteorological	L.104
meteorologie, f.	-	meteorology	L.104
mezi,prep. with instr.(no motion involved)	-	between, among	L.91
míchat, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to stir	L.107
mísa, f.	-	bowl	L.108
miska, f.	-	small bowl	L.108
mlít, dur. melu,mel,mlel,mlet	-	to grind, to mill	L.107
mlýn, -a, m.	-	flour mill	L.107
mlýnek, -nku, m.	-	grinder; (coffee) mill	L.107
mnohoúhelník, -u or -a, m.	-	polygon	L.109
motocykl, -u, m.	-	motorcycle	L.98
motocyklista, -y, pl.-é, m.	-	motorcyclist	L.98
motocyklový, adj.	-	motorcycle	L.98
můj, possessive adj.	-	my, mine	L.99
ten můj	-	my man	
můstek, -tku, m.	-	small bridge; (dental) bridge; ship's bridge; ski jump	L.108
muška, f.	-	bead, front sight	L.108 GN
mysl, -i, f.	-	mind	L.93
To je asi to, co mám na mysli.	-	That's what it amounts to.	
myš, -i, f.	-	mouse	L.103

N

nad, prep with acc.& instr.	-	above; about; over	L.91
200 m nad mořem	-	200 m above see level	
neptrapte se nad tím	-	don't worry about it	
vyhrát nad někým	-	to win over s.o.	
nádoba na odpadky	-	garbage can	L.103
nádobí, n. (collective)	-	dishes	L.103
náhrada, f.	-	compensation; replacement	L.97
napětí, n.	-	tension	L.91;BS-A5
mezi Karlem a Václavem bylo napětí	-	relations between K. and V. were strained	
nápis, -u, m.	-	inscription, sign	L.93
náraz, -u, m.	-	impact, shock, squall, gust	L.104

nárazový, adj.	-	gusty	L.104
narozeniny, -in, f.pl.	-	birthday	L.103 GN
nářadí, n. (collective)	-	tools	L.92
násobení, n.	-	multiplication	L.109 GN
násobilka, f.	-	multiplication table	L.109 GN
násobit, dur. -bím,-b,-bil,-ben	-	to multiply	L.109 GN
nástupiště, n.	-	(station) platform	L.99
natáhnout, pct. -hnu,-hni,-hl,natažen	-	to stretch	L.104
natahovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to stretch	L.104
nával, -u, m.	-	big crowd	L.99
necky, -cek,-f.pl.	-	wash tub	L.103 GN
nedbalost, -i, f.	-	negligence	L.99
nejspíš, adv.	-	most likely	L.99
nevinný, adj.	-	innocent	L.94
nosit něco, iter.dur. -sím,-s,-sil,-šen	-	to carry; to wear s.t.	L.96
noviny, -in, f.pl.	-	newspaper	L.103 GN
novostavba, f.	-	new building	L.92
nucený, adj.	-	forced	L.94
nutný, adj.	-	necessary, urgent	L.104
nůžky, -žek, f.pl.	-	scissors; shears	L.93

O

občerstvení, n.	-	refreshment	L.104
obdélník, -u, m.	-	rectangle	L.109
obdivovat se něčemu, dur. obdivovat něco -uji,-uj,-oval,-ován	-	to admire s.t.	L.102
obhájce, m.	-	defense lawyer	L.96
objem, -u, m.	-	volume, cirumference	L.109
obraz, -u, m.	-	picture	L.91
obrázek, -zku, m.	-	little picture	L.91
obsah, -u, m.	-	volume, capacity, content	L.109
obtěžovat někoho, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to bother s.o.	L.92
lituji, že vás musím obtěžovat	-	I am sorry to bother you	
obvaziště, n.	-	aid station	L.109
obvod, -u, m.	-	perimeter, circumference	L.109

ohrada, f.	-	fence; enclosure; pen	L.98
ochranný, adj.	-	protective	L.98
ochranné brýle	-	goggles	
ochromit, pct.	-	to paralyze	L.106
-mím,-m,-mil,-men			
ochutnat, pct.	-	to taste food	L.107
-ám,-ej,-al,-án			
ochutnávat, dur.	-	to taste food	L.107
-ám,-ej,-al,-án			
oko, n., pl.oči,f.,gen.očí	-	eye	L.92 GN
mezi čtyřma očima	-	between you and me	
okop, -u, m.	-	hole; emplacement	L.109
okurka, f.	-	cucumber	L.106
oloupat, pct.	-	to peel	L.107
-u or -ám,-ej,-al,-án			
omáčka, f.	-	sauce, gravy	L.109
opírat se o něco, dur.	-	to lean on s.t.	L.97
-ám,-ej,-al,-ání			
opravit něco, pct.	-	to correct, adjust s.t.	L.109
-vím,-v,-vil,-ven			
opravovat něco, dur.	-	to correct, adjust s.t.	L.109
-uji,-uj,-oval,-ován			
opřít se o něco, pct.	-	to lean on s.t.	L.97
opřu,opři,opřel,opřen			
osolit něco, pct.	-	to salt s.t.	L.107
-lím,-l,-lil,-len			
ostrý, adj.	-	sharp (knife)	L.106
ostřelovat něco, dur.	-	to shell s.t.	L.109
-uji,-uj,-oval,-ován			
osvobodit někoho, pct.	-	to acquit, to liberate, to set s.o. free	L.94
-dím,-d,-dil,-zen			
osvobozovat někoho, dur.	-	to acquit, to liberate; to set free s.o.	L.94
-uji,-uj,-oval,-ován			
otazník, -u, m.	-	question mark	L.98 GN

P

palba, f.	-	gunfire	L.109
palebný, adj.	-	firing	L.109
palebné postavení	-	firing position	
paluba, f.	-	deck	L.98 GN
pánev, -nve, f.	-	pan; pelvis; (coal) field	L.103
panket, -u, m. or pankejt, -u, m. (colloq.)	-	soft shoulder of a road	L.98

obžalovat někoho, pct. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to accuse, to charge s.o.	L.94
odčítání, n.	-	subtraction	L.109 GN
odčítat, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to subtract	L.109 GN
odečíst, pct. -čtu,-čti,-četl	-	to subtract	L.109 GN
oddavky, -vek, f.pl.	-	wedding	L.103 GN
odejít, pct. to: odcházet -jdu,-jdi,-šel	-	to leave; to walk away	L.96
obyvatelstvo, n.	-	population	L.93
obžaloba, f.	-	charges, accusation	L.94
obžalovaný, -ého,pl.-í, m.	-	defendant	L.94
odchod, -u, m.	-	departure, exit	L.91
	-	(on foot)	
odjet, pct.to: odjíždět -jedu,-jeď,-jel	-	to leave; drive away	L.96
odkládat něco, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to put off, to postpone s.t.	L,107
odmítat, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to refuse, to reject	L.104
odmítnout, pct. -tnu,-tni,-tl,-tnut	-	to refuse, to reject	L.104
odnětí, n.	-	taking away	L.97
odnětí svobody	-	deprivation of freedom (prison sentence)	L.97
odpadky, m.pl.	-	garbage, trash, refuse	L.102
odpočinout si, pct. (colloq.odpočnout si,-čnu,-čni) -činu, -čiň,-činul or -čal, -činut or -čat	-	to rest	L.98
odsoudit někoho, pct. -ím,oni -í,odsuď,-dil,-zen	-	to sentence; to condemn s.o.	L.94
odstavec, -vce, m.	-	paragraph	L.91,98 GN
odstranit, pct. -ním,-ň,-nil,-něn	-	to remove	L.104
odstraňovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to remove	L.104
odtroubit něco, pct. -ím,oni odtroubí,odtrub, odtroubil, odtrouben	-	to call off (by bugle)	L.108
manévry byly odtroubeny	-	the maneuvers were called off	
odvrácený svah, m.	-	reverse slope	L.109
ofensiva /-zí-/ or ofenzíva, f.	-	offensive	L.109
oheň, ohně, m.	-	fire	L.92

papírový, adj.	-	(made of) paper	L.106
parabola, f.	-	parabola	L.109
paragraf, -u, m.	-	section (of a law)	L.98 GN
parník, -u, m.	-	steamship	L.99
patřit někomu, dur.	-	to belong to s.o.	L.106
-ím,-i,-il			
Patří vám to!	-	Serves you right! You asked for it!	
pepř, -e, m.	-	pepper	L.107
pepřenka, f.	-	pepper shaker	L.107
periférie, f.	-	periphery; outskirts of town	L.98
perón, -u, m.	-	(station) platform	L.99
pětiúhelník, -u, m.	-	pentagon	L.109
piksla, f., colloq.	-	metallic container	L.103
pila, f.	-	saw; saw mill	L.93
pilíř, -e, m.	-	pillar	L.97
pískat, dur.	-	to whistle	L.107
-ám,-ej,-al,-ání			
písmeno, -a or -e, n.	-	letter	L.98 GN
tiskací písmena	-	printed letters	
písmo, n.	-	handwriting	L.98 GN
pití, n.	-	drinking	L.101
něco k pití	-	s.t. to drink, a drink	L.101
plachta, f.	-	cloth; canvas; sail	L.97
plamen, -e, m.	-	flame	L.92
plátek, -tku, m.	-	slice; obscure newspaper (colloq.)	L.108
plíce, plic, f.pl.	-	lungs	L.103 GN
plocha, f.	-	plane surface	L.109
plot, -u, m.	-	fence	L.98
živý plot	-	hedge	L.104
plotna, f.	-	top of the stove	L.107
plyn, -u, m.	-	gas	L.98
na plný plyn	-	at full speed	
po, prep.	-	after	ZS-A5
po prvním	-	after the 1st of the month	
pocit, -u, m.	-	feeling	L.91
počet, -čtu, m.	-	number (indefinite quantity)	L.98 GN
pod, prep.	-	under	L.91
podepisovat něco, dur.	-	to sign s.t.	L.91
-uji,-uj,-oval			
podepsat něco, pct.	-	to sign s.t.	L.91
-píšu (or -píši),-piš,-psal, -psán			

podezírat někoho, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to suspect s.o.	L.93
podezřelý, adj.	-	suspicious, suspect	L.93
viděl tam podezřelého člověka	-	he saw a suspicious looking person there	
podezření, n.	-	suspicion	L.93
začal mít na něho podezření	-	he became suspicious of him	
podíl, -u, m.	-	quotient	L.109 GN
podjezd, -u, m.	-	underpass	L.98
podkrovní, adj.	-	attic	L.99
podmíněně na rok	-	1 year probation	L.97
podpis, -u, m.	-	signature	L.91
podstatný, adj.	-	substantial	L.93
podstavec, -vce, m.	-	stand, base	L.97
podtrhnout, pct. -hnu,-hni,-hl,-hnut	-	underline	L.98 GN
podzemní, adj.	-	underground	L.99
podzemní dráha	-	subway	
pohodlný, adj.	-	comfortable	L.100 GN
pohovka, f.	-	sofa	L.101
pochlubit se něčím, pct. -bím,-b,-bil	-	to show off s.t.	L.103
pochopit něco, pct. -pím,-p,-pil,-pení	-	to comprehend, to understand, to realize, to grasp	L.104
pojistit někoho or něco, pct. -tím,-ti or -ť,-til,pojištěn	-	to insure s.o. or s.t.	L.92
pojistka, f.	-	insurance policy	L.92
pojištění, n.	-	insurance	L.92
pojištěný, adj.	-	insured	L.92
pojišťovat někoho or něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to insure s.o. or s.t.	L.92
pojišťovna, -y, f.	-	insurance company	L.92
pokuta, f.	-	fine (penalty)	L.98
dal mi pokutu	-	he fined me	
polekat někoho, pct.	-	to scare s.o.;	L.103
polekat se něčeho, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to get scared of s.t.	
polévková lžíce, f.	-	table spoon	L.108 GN
poloměr, -u, m.	-	radius	L.109
pomlčka, f. (-)	-	dash (-)	L.98 GN
pomník, -u, m.	-	monument	L.97
popálenina, f.	-	burn	L.92
popel, -a or -u, m.	-	ashes	L.102
nádoba na popel	-	garbage can	

poprsí, n.	-	bust; bosom	L.97
poprve or poprvé	-	(for) the first time	L.109
porcelán, -u, m.	-	chinaware	L.102
portrét, -u, m.	-	portrait	L.102
posekat něco, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to cut, to chop s.t.	L.104
postranní, adj.	-	lateral, side	L.98
potit se, dur. -tím,-ť,-til	-	to sweat, to perspire	L.104
považovat něco za něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to consider s.t. as s.t.	L.95 R
povědomý, adj.	-	familiar (seen or heard before)	L.93
pozemek, -mku, m.	-	lot, (bldg) site, land, ground	
poznámka, f.	-	note; remark	L.98 GN
poznámka pod čarou	-	footnote	
pozor, -u, m.	-	attention; watch out	L.93
musím si na něho dát pozor	-	I have to keep an eye on him, I´d better watch out for him	
požár, -u, m.	-	fire (house, forest)	L.92
požárník, -a, m.	-	fireman	L.92
pračka, f.	-	washing machine; (fist) fight	L.104
prádelna, f.	-	laundry (room or business)	L.104
práh, prahu, m.	-	threshold	L.99
prarodiče, pl. m.,gen.pl.-ů	-	grandparents, great grandparents	L.102
prášek, -šku, m.	-	powder (medicine)	L.108 GN
prát, dur. peru,per,pral,prán	-	to wash laundry, to launder	L.104
prázdniny, -in, f.pl.	-	(school) vacation	L.101
prkno, n.	-	board, plank	L.107
prkýnko, n.	-	little board; chopping board	L.107
proces, -u, m.	-	process; court trial	L.94
produkt, -u, m.	-	product	L.94
projíždět, dur. -ím,-ej,-ěl	-	to go through (by vehicle)	L.100 I
proloženě, adv.	-	double space (typing)	L.98 GN
prorazit něčím, pct. -zím,-z,-zil,-žen	-	to break through s.t.	L.108
prorážet něčím, dur. -ím,-ej,-el,-en	-	to break through s.t.	L.108

prostírat stůl, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to set the table	L.108
prostor, -u, m.	-	area	L.106 GN
prostřít stůl, pct. -u, -i,.-el,-en	-	to set the table	L.108
prsa, prsou, n.pl.	-	breast, chest	L.103 GN
protiútok, -u, m.	-	counterattack	L.109
proud, -u, m.	-	current, stream, flow	L.96
průstřel, -u, m.	-	clean shot through	L.109
provaz, -u, m.	-	rope	
provoz, -u, m.	-	traffic	L.95 HW
silný provoz	-	heavy traffic	
průměr, -u, m.	-	diameter; average	L.109
průvan, -u, m.	-	draft	L.96 GN
první, ord. numeral	-	the first	BS-A5
prvního or na prvního	-	on the 1st of the month	
před, prep.w.instr. (no motion involved)	-	in fron to; ago, before (time)	L.91
před prvním	-	before the 1st of the month	BS-A5
před dvěma měsíci	-	two months ago	
předměstí, n.	-	suburb	L.96
předmostí, n.	-	bridgehead	L.108
představit si něco, pct. -vím,-v,-vil,-ven	-	to imagine s.t.	L.99
představovat si něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to imagine s.t.	L.99
předsunutý, adj.	-	forward, advance	L.109
předsunutý pozorovatel	-	forward observer	
přehánět, dur. -ím,-ěj,-ěl,-ěn	-	to exaggerate, to overdo	L.93
přehnat, pct. přeženu,přežeň,přehnal, přehnán	-	to exaggerate, to overdo	L.93
přejet něco, pct. -jedu,-jeď,-jel,-jet	-	to drive across; to run over s.t.	L.97
přejezd, -u, m.	-	crossing	L.98
přejíždět něco, dur. -ím,-ěj,-ěl,-ěn	-	to cross, to drive across	L.97
překročit něco, pct. -čím,-č,-čil,-čen	-	to cross, to step over s.t.	L.108
překvapený, adj.	-	surprised	L.95 R
přesunout něco, pct. -u,přesuň,-ul,-ut	-	to transfer, to move s.t.	L.108
přesunovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to transfer, to move s.t.	L.108

převlékat se, dur. - to change one's clothes L.107
-ám,-ej,-al,-án
převléknout se, pct. - to change one's clothes L.107
-knu,-kni,-kl,převlečen,
colloq.: převléknut
převrat, -u, m. - coup d'état L.91 R
únorový převrat - the February overthrow of the government
přiběhnout, -hnu,-hni,-hl,pct.- to come running L.101
přibíhat, dur. - to come running L.101
-ám,-ej,-al
přiblížit se, pct. - to approach, to come near, close L.98
-žím,-ž,-žil,-žen
přibližovat se, dur. - to approach, to come near, close
-uji,-uj,-oval,-ován
příbor, -u, m. - (a setting of) silver L.108
přídavek, -vku, m. - (pay) raise L.108
dostal jsem přidáno - I got a (pay) raise
příjemný, adj. - pleasant L.96
přijet, pct. to přijíždět - to arrive (by a vehicle) L.96
-jedu,-jeď,-jel
přijít, pct. to přicházet - to come, to arrive (on foot) L.92,96 R
-jdu,-jdi,-šel
přijít k sobě - to come to, to regain consciousness
příkop, -u, m. - ditch, trench L.98
přímka, f. - straight line L.109
přinést něco někomu, pct. - to bring s.t. to s.o. L.101
-su,-s,-sl,-sen
připíjet někomu, dur. - to toast s.o. (to drink to s.o.'s health) L.108
-ím,-ej,-el
přistání, n. - landing L.106
nouzové přistání - emergency landing
přistát, pct. - to land L.106
-stanu,-staň,-stál
přístav, -u, m. - harbor L.99
přistávat, dur. - to land L.106
-ám,-ej,-al
přístaviště, n. - landing place L.97
přístavní, adj. - harbor L.99
přítomný, adj. - present L.94
přivážet, dur. - to bring, to haul L.101
-ím,-ej,-el,-en
přivézt, pct. - to bring, to haul L.101
-vezu,-vez,-vezl,-vezen

přivítání, n.	-	welcome	L.101
přivítat někoho, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to welcome s.o.	L.101
přivrácený svah, -u, m.	-	forward slope	L.109
přiznat se, pct. -ám,-ej,-al,-ání	-	to confess s.t.	L.91
přiznávat se k něčemu, dur. -ám,-ej,-al	-	to confess s.t.	L.91
půda, f.	-	attic, loft	L.104
pudr, -u, m.	-	powder (facial)	L.103
půjčit něco někomu, pct. -čím,-č,-čil,-čen	-	to lend s.t. to s.o.	L.91
půjčit si něco od někoho, pct. colloq. = vypůjčit si n. od n.,pct.	-	to borrow s.t. from s.o.	L.91
půjčka, f.	-	loan	L.91
působit něco někomu, dur. -bím,-b,-bil,-bení	-	to cause s.t. to s.o.	L.97
původ, -u, m.	-	origin	L.93 GN
on je původem Čech	-	he is of Czech origin	
pytel, -tle, m.	-	sack, bag	L.106
pytlík, -u, m.	-	small bag (paper)	L.106

R

rada, f.	-	advice	L.91 R
nevím si s tím rady	-	I don't know what to do with it	
ramínko, n.	-	clothes hanger; shoulder strap	L.108 GN
ranit někoho, pct. -ím,raň,-il,-ěn	-	to wound s.o. in combat	L.109
ret, rtu, m.	-	lip	L.103
režim,-u, m.	-	regime	L.94
rod, -u, m.	-	stock, kind; gender (grammar), voice (grammar)	L.104 GN
trpný rod	-	passive voice	
roh, -u, m.	-	corner; horn	L.96
rohový, adj.	-	corner	L.96
rohový dům, rohák:colloq.	-	corner house	
roleta, f.	-	window shade	L.101
rovnoběžka, f.	-	parallel	L.109
rovnou, adv.	-	straight	L.93

rozbalit, pct. - to unwrap, to unpack L.107
-ím,-l,-il,-en

rozbalovat, dur. - to unwrap, to unpack L.107
-uji,-uj,-oval,-ován

rozbíjet, dur. - to break L.106
-ím,-ej,-el,-en

rozbít něco, pct. - to break s.t. L.92,106 R
-biji,-bij,-bil,-bit

rozdíl, -u, m. - difference L.109 GN

jaký je rozdíl mezi... - what is the difference between...

rozlévat, dur. - to spill (liquid) L.106
-ám,-ej,-al,-án

rozlít, pct. - to spill (liquid) L.106
-liji or -leji,-lij or -lej, -il,-it

rozloučit se s někým, pct. - to say good-bye; to part w. s.o. L.104
-ím,rozluč,-il,-en

rozmyslet (or rozmyslit) si něco, pct. - to think s.t. over; to ponder; to change one's mind L.99
-ím,-i,-el or -il

rozmýšlet se, dur. - to think over; to ponder; to make up one's mind L.99
-ím,-ej,-el,-ení

rozprava, f. - discussion L.108

rozsudek, -dku, m. - sentence (passed by court or judge) L.94

rtěnka, f. or růž (also spelled: rouge), f. - lipstick L.103

ručička, f. - a hand (on a watch or clock)

ruka, pl. -ce, f. - hand L.108

koupil jsem to pod rukou - I bought it under the counter

mám plné ruce práce - I have my hands full (of work)

rukopis, -u, m. - handwriting; manuscript L.98 GN

Ř

řádek, -dku, m. or řádka, f. - line (writing) L.98 GN

ob řádek - double spaced

ob dva řádky - triple spaced

řeč, -i, f. - language, conversation, talk L.102

aby řeč nestála - to keep the conversation going

řetěz, -u, m. - chain L.97

řezat něco, dur. - to cut s.t.
řezu or řezám, řež or řezej, -al, -án

řezník, -a, pl.-ci, m. - butcher L.107

řídit, dur. - to direct, to conduct, to operate (to steer a car) L.106
-ím, řiď, -il, -zen

řízení, n. - management, operation; control; official business L.106

říznout, pct. - to cut L.107
-znu, -zni, -zl, -znut

S

s or se, prep.with gen., acc., instr. - with (along with, together with); from L.91

safra! interjection - darn it L.101

sahat, dur. - to touch, to reach for L.106
-ám, -ej, -al

sáhnout, pct. - to touch, to reach for
-hnu, -hni, -hl, -hnutí

samý, adj. - nothing else but, only L.108 D

ten člověk je samý smích - that man is laughing all the time

sáně, saní, f. pl. or saně, f.pl.

sazba, f. - rate L.96

sčítání, n. - addition L.109 GN

sčítat, dur. - to add L.109 GN
-ám, -ej, -al, -án

sečítat, pct. - to add L.109 GN
sečtu, sečti, sečetl, sečten

sedat si, dur. - to sit down L.96, 101
-ám, -ej, -al

sednout si, pct. - to sit down L.101
sednu, sedni, sedl

sehnat něco, pct, - to gather, to get, to procure L.101
seženu, sežeň, sehnal, sehnán

sekera, f. or sekyra, f. - ax, hatchet L.92

sekretariát, -u, m. - secretariat L.91

servírovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to serve food	L.108
shánět nèco, dur. -ím,-ěj,-ěl,-ění	-	to gather, to get, to procure	
scházet, dur. -ím,-ej,-el	-	to go down (on foot)	L.99
schod, -u, m.	-	stair	L.97
schopnost, -i, f.	-	ability, capability	L.106
manévrovací schopnost	-	maneuverability	
schránka na dopisy	-	mailbox	BS-A-5
skládací, adj.	-	folding, collapsible	L.104
sklíčko, n.	-	watch crystal	L.108 GN
skutečný, adj.	-	real	L.91
slánka, f.	-	salt shaker	L.107
slavný, adj.	-	famous	L.97
sledovat někoho, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to follow	L.98
slepice, f.	-	hen	L.106
sloup, -u, m.	-	pole; pillar	L.98
sloupec, -pce, m.	-	column	L.98 GN
slopek, -pku, m.	-	small pole	L.104
slušivý, adj.	-	becoming	L.101
slýchat něco, iter.dur. to slyšet, -ám,-ej,-al	-	to hear	L.96
smažit něco, dur. -žím,-ž,-žil,-žen	-	to fry s.t.	L.107
[illegible], -u, m.	-	direction	L.91
[illegible]ák, -čku, m.	-	dust brush	L.103
[illegible], n.	-	trash	L.106 D
smrt, -i, f.	-	death	L.94
trest smrti	-	capital punishment	
snášet něco, dur. -ím,-ej,-el	-	to stand, to tolerate	L.97
[illegible]st něco, pct. [illegible]m,sněz,sněd,sněden	-	to eat up s.t.	L.104
[illegible]nížit něco, pct. -ím,sniž,-il,-en	-	to lower, to decrease s.t.	L.104
snižovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to lower, to decrease s.t.	L.104
šnůra, f.	-	cord, string, line	L.104
solit něco, dur. solím,sol,solil,solen	-	to salt s.t.	L.107
součet, -čtu, m.	-	sum	L.109 GN
součin, -u, m.	-	product (of multiplication)	L.109 GN
sourozenec, -nce, pl.-nci, m.	-	brother or sister, sibling	L.101

spirála, f.	-	spiral	L.109
spíš or spíše, adv.	-	rather	L.91
splnit, pct. -ím,splň,-il,-ěn	-	to fulfill	L.109 GN
splnit plán na sto procent	-	to fulfill the plan 100 procent	
spojovník, -u, m. or spojovačka, f.	-	hyphen	L.98 GN
spokojený, adj.	-	satisfied; content	L.94
sporák, -u, m.	-	kitchen range	L.103
spořitelní knížka, f.	-	savings bank passbook	L.108 GN
sportovní, adj.	-	sport	L.101
spravedlivý, adj.	-	just	L.94
spravedlnost, -i, f.	-	justice	L.93 HW
spropitné, n.	-	tip	L.96
stánek, -nku, m.	-	stand (vendor's),booth	L.99
novinový stánek	-	newsstand	
stanoviště, n.	-	post	L.109
velitelské stanoviště	-	command post	
stavět na kávu (dur.) -ím,stav,-ěl	-	to put the water on for coffee	L.103
stažený, adj.	-	pulled down	L.101
stehno, n.	-	thigh; drumstick	L.108
stín, -u, m.	-	shade, shadow	L.104
sto, n.	-	hundred	L.109 GN
dvě stě	-	two hundred	
tři sta	-	three hundred	
čtyři sta	-	four hundred	
pět set	-	five hundred	
strana, f. or stránka	-	page	L.108 GN
strážník, a, pl.-ci (formerly),- m.	-	policeman	L.96
strojek -jku, m.	-	small machine	L.104
žací strojek	-	lawn mower	
středník, -u, m.	-	semicolon	L.98 GN
střecha, f.	-	roof	L.92
stříkačka, f.	-	syringe, squirt; fire engine	L.92
stříkat něco do něčeho, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to sprinkle, to spout, to squirt, to turn the hose on s.t.	L. 92
sundat něco, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to take s.t. off (a surface)	L.109
sundávat něco, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to take s.t. off (a surface)	L.107
sušit něco, dur. suším,suš,sušil,sušen	-	to dry s.t.	L.104

svah, -u, m. - slope L.97
socha, f. - statue L.97
startovat, dur. - to start, to take off L.106
  -uji,-uj,-oval,-ován
střep, -u, m. - broken piece (fragment) of glass L.106
svézt někoho, pct. - to give a ride to s.o. L.97 HW
  svezu, svez, svezl, svezen
svoboda, f. - freedom L.94
  odnětí svobody - deprivation of freedom (prison sentence)
svrchník, -u, m. - overcoat BS-A5
sypat, dur. - to pour (solids, not liquids) L.108
  -u or -ám,syp or sypej,
  -al,-ání

Š

šálek, -lku, m. - cup BS-A5
šaty, šatů, pl. m. - clothes; (woman's) dress L.103 GN
šek, -u, m. - check L.95
šetřit na něčem, dur. - to save on s.t. L.99
  -ím,-i,-il,-ení
šiška, f. - cone; long loaf of bread L.107
škopek, -pku, m. - laundry or dish tub L.104
špitál, -u, m., colloq. - hospital L.93
šraňky(or šranky),m.pl.,colloq. - gate (RR crossing) L.99
štípat něco, dur. - to chop, to split, to cut L.92
  -u or -ám,-ej,-al,-ání
stříhat něco, dur. - to cut s.t w.scissors L.93
  -ám,-ej,-al,-án
šatník, -u, m. - clothes closet L.103
švabach, -u, m. - Gothic letters; German script L.98 GN

T

tahat, iter.dur. to táhnout - to pull L.96
  -ám,-ej,-al,-án
talíř, -e, m. - plate (dish) L.108

talířek, -řku, m. - small plate; saucer L.108
tandem, -u, m. - back seat of a motorcycle L.98
taxametr, -u, m. - taximeter L.96
taxi, n., indeclinable - taxi, cab L.96
taxík, -u or -a, acc. -k or -a, m. - taxi, cab L.96
taxíkář or taxikář, -e, pl.-i, m. - taxi driver L.96
tečka, f. - dot; period L.98 GN
těsně, adv. - tightly; closely; right next to L.99
těsto, n. - dough L.107
tisíc, -e, m. - thousand L.109GN
toaletní stolek, -lku, m. - dressing table L.103
topinka, f. - toast BS-A-5
topit něčím, dur. topím,top,topil,topení - to burn s.t. as fuel L.93
tramvaj, -e, f. - streetcar L.97
trh, -u, m. - market L.106
trhat, dur. -ám,-ej,-al,-án - to pick; to tear off L.102
trojúhelník, -a or -u, m. - triangle L.109
trolejbus, -u, m. - trolley(bus) L.96
trouba, f. - (kitchen) oven L.103
třást se, dur. třesu,třes,třásl,třesení - to shiver, to tremble L.102
tupý, adj. - blant, dull L.93
typický, adj. - typical L.94

U

ublížení na těle, n. - bodily injury L.97
ubrousek, -sku, m. - napkin L.108
ubrus, -u, m. - table cloth L.108
účel, -u, m. - purpose, aim L.94
účinek, -nku, m. - effect L.93
údaj, -e, m. - data, information R,L.94
uhasit něco, pct. -sím,-s,-sil,-šen - to extinguish, to put out L.92
úhel, -hlu, m. - angle L.109
uhlí, n. - coal L.93
hnědé uhlí - soft coal
černé or kamenné uhlí - hard coal
ucho, n. - ear L.92 GN
on má za ušima - he is dry behind his ears

ujet, pct. ujedu,ujeď,ujel	-	to drive away	L.96
ukládat, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to impose, to assign, to deposit, to put away (in its place)	L.99,108
ukrást or ukradnout, pct. ukradnu,ukradni,ukradl, ukraden	-	to steel	L.100 R
uložit, pct. -žím,-ž,-žil,-žen	-	to put away, to deposit (money)	L.99
uložit někomu pokutu	-	to fine, to fine s.o.	
úplný, adj.	-	complete, entire	L.91
upravený, adj.	-	neat, well arranged	L.102
upravit, pct. -vím,-v,-vil,-ven	-	to arrange	L.102
upravovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to arrange	L.102
upustit něco, pct. -tím,-ť,-til,upuštěn	-	to drop s.t.(from one's hand)	L.106
úrok, -u, m.	-	interest (%)	L.91
usmát se, pct. usměji,usměj,usmál	-	to smile	L.101
usmívat se na někoho, dur. -ám,-ej,-al	-	to smile at s.o.	L.101
ústa, úst, n. pl.	-	mouth	L.103 GN
ustanovit někoho něčím, pct. -vím,-v,-vil,-ven	-	to appoint s.o.	L.93
ústav, -u, m.	-	institute	L.104
usušit něco, pct. -ším,-š,-šil,-šen	-	to dry s.t.	L.104
utěrka, f.	-	dish towel	L.103
utrhnout, pct. utrhnu,utrhni,utrhl,utržen	-	to pick; to tear off	L.102
uvědomit si něco, pct. -mím,-m,-mil,-měn (rarely,bookish -men)	-	to realize, to become aware of s.t.	L.98
uvědomovat si něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to realize, to become aware of s.t.	L.98
uvozovka, f.	-	quotation mark	L.98 GN
uvozovky dole	-	quote	
uvozovky nahoře	-	unquote	

V

vál, -u, m.	-	bread board	L.107
válec, -lce, m.	-	cylinder	L.109

vánoce, vánoc, f.pl.	-	Christmas	L.103,109 GN
vánoční, adj.	-	Christmas	L.109
varhany, varhan, f.pl.	-	organ (musical instrument)	L.103 GN
varovat někoho před někým or něčím, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to warn s.o. against s.o. or s.t.	
vařič, -e, m.	-	hot plate	L.107
váza, f.	-	vase	L.102
vběhnout, pct. -hnu,-hni,-hl	-	to run into	L.103
v běhu	-	on the run	BS-A-5
vědomý, adj.	-	aware, conscious	L.94
vejít se do něčeho, pct. vejdu,vejdi,vešel	-	to get (fit) into s.t.	L.107
to se tam nevejde	-	It won't fit in there	
velící, adj.	-	commanding	L.108
velikonoce, velikonoc,f.pl.	-	Easter	L 103 GN
velitelství or stanoviště velitelství, SV or velitelské stanoviště	-	Command Post, Headquarters	L.109
vertikála, f.	-	vertical line	L.109
veřejný, adj.	-	public	L.98
věřitel, -e, pl. -é, m.	-	creditor	L.91
vestavěný, adj.	-	built-in	L.103
vestavěná skříň	-	built-in closet	
věšet něco, dur. -ším,-š,-šel	-	to hang up s.t.	L.104
věta, f.	-	sentence	L.98 GN
vídat někoho, iter.dur. to vidět- -ám,-ej,-al,-án	-	to see s.o.	L.96
viditelnost, f.	-	visibility	L.104
vidle, vidlí, f.pl.	-	pitch fork	L.103 GN
vinný, adj.	-	guilty	L.94
víno, n.	-	vine; wine; grapes	L.106
vlajka, f.	-	flag	L.95 I
vodit, iter.dur. to vést -dím,-ď,-dil,-děn	-	to lead	L.96
vodit psy	-	to walk the dogs	AS
vodit někoho za nos	-	to pull s.o.'s leg	GN
vodotrysk, -u, m.	-	fountain	L.97
volant, -u, m.	-	steering wheel	L.96
voňavka, f.	-	perfume	L.103
vozit, iter.dur. to vézt vozím,voz,vozil,vozen	-	to haul, to carry (by a vehicle)	L.96
vrata, vrat, n.pl.	-	gate	L.91
vrátka, -tek, n.pl.	-	small gate	L.104

vrcholek, -lku, m.	-	top, summit	L.97
vstoje, adv.	-	standing	BS-A-5
vstoupit do něčeho, pct. -ím,vstup,-il	-	to enter s.t.	L.93
vybudovat něco, pct. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to build up s.t.	L.108
vydávat se za někoho, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to pose as s.o., to impersonate s.o.	L.93
vyhlídka, f.	-	view; outlook	L.97
vyhrát nad někým, pct. -hraji,-hraj,-hrál	-	to win over s.o.	L.93 GN
vycházet, dur. -ím,-ej,-el	-	to go out, to come out	L.92
vyjádřit něco, pct. -ím,-i,-il,-en	-	to express s.t.	L.91
vyjadřovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to express s.t.	L.91
vyjet si, pct. vyjedu,vyjeď,vyjel	-	to go for a ride	L.100HW
vyjít, pct. vyjdu, vyjdi,vyšel	-	to come out	L.91
vyklánět se, dur. -ím,-ěj,-ěl	-	to lean out	L.102
vyklonit se, pct. -ním,-ň,-nil,-něn	-	to lean out	L.102
vykřičník, -u, m.	-	exclamation mark	L.98
vypadnout, pct. -dnu,-dni,-dl	-	to fall out	L.101
vyplnit něco, pct. -ním,-ň,-nil,-něn	-	to fill out s.t.	L.94 R
vyplňovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to fill out s.t.	L.94 R
výročí, n.	-	anniversary	L.102
vyrůst, pct. vyrostu,vyrosť,vyrostl	-	to grow up	L.101
vyrůstat, pct. -ám,-ej,-al	-	to grow up	1.101
výsadkový, adj.	-	parachute, airborne	L.108
výsadkové vojsko	-	airborne troops	
vyslat, pct. vyšlu,vyšli,vyslal,vyslán	-	to send out	L.106 GI
vyslovit něco, pct. -vím,-v,-vil,-ven	-	to pronounce s.t.	L.98 GN
vyslovovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to pronounce s.t.	L.98 GN
vyslýchající, -ího, pl.-í, m.	-	interrogator; interrogating officer	L.100 I
vyslýchaný, adj.	-	interrogated person	L.100 I

výstraha, f.	-	warning	L.97
výstražný, adj.	-	warning	L.97
vyvýšenina, f.	-	elevation (high ground)	L.109
vyždímat něco, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to wring s.t.	L.104
vzhůru, adv.	-	up; awake	L.103
vzpomenout si na něco, pct. vzpomenu,vzpomeň,vzpomněl or vzpomenul,vzpomenutí	-	to remember s.t., to recollect s.t.	L.103
vzpomínat si na něco, dur. -ám,-ej,-al,-ání	-	to remember s.t., to recollect s.t.	L.103
vztah, -u, m.	-	relation (not family)	L.93

Z

za, prep.	-	behind	L.91
jel tam za obchodem	-	he went there to take care of some business	
rád chodí za děvčaty	-	he likes to chase after girls	
šli jeden za druhým	-	they walked one after the other	
zabalit, pct. -lím,-l,-lil,-len	-	to pack, to wrap up	L.107
zabíjet někoho, dur. -ím,-ej,-el,-en	-	to kill s.o.	L.91
zabít někoho, pct. zabiji,zabij,zabil,zabit	-	to kill s.o.	L.91
zábradlí, n.	-	railing	L.97
záda, zad, n.pl.	-	back	L.103 GN
zadělat na chleba, pct. -ám,-ej,-al,-án	-	to make bread dough	L.107
zadělávat na chleba, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to make bread dough	L.107
zahnout za rok, pct. zahnu,zahni,zahnul	-	to turn a corner	L.96
záhon, -u, m.	-	flower or vegetable bed	L.104
zahýbat za roh, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to turn a corner	L.96
zaklepání, n.	-	knocking	L.93
zaklepat, pct. -u or -ám,-ej,-al,-ání	-	to knock	L.93

zaklít, pct. -kleji,-klej,-klel,-klet	-	to swear, to curse	L.98
zalévání, n.	-	watering	L.102
zalévat něco, dur. or colloq.:zalívat, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to water	L.104
zalít něco, pct. zaliji or zaleji,zalij or zalej,zalil,zalit	-	to water s.t.	L.104
založený, adj.	-	folded	L.99
zamést něco, pct. zametu,zamet,zametl,zameten	-	to sweep s.t.	L.103
zaměstnanec, -nce, pl.-nci,m.	-	employee	L.94
zametat něco, dur. -ám,-ej,-al,-ání	-	to sweep s.t.	L.102
zamíchat, pct. -ám,-ej,-ał,-án	-	to stir	L.107
zaoceánský, adj.	-	transoceanic	L.99
zapadat, dur. -ám,-ej,-al	-	to sink behind, to set (sun)	L.98
zapadnout, pct. -dnu,-dni,-dl,-dnut	-	to sink behind, to set (sun)	L.98
zápach, -u, m.	-	bad smell, odor	L.93
zapálit něco, pct. -lím,zapal,-il,-en	-	to set s.t. on fire, to light s.t.	L.92
zapalovat něco, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to set s.t. on fire, to light s.t.	L.92
zapíjet něco něčím, dur. zapíjím,zapij,zapíjel	-	to wash down s.t. with s.t.	BS-A5
zapít něco něčím, pct. -piji,-pij,-pil	-	to wash down s.t. with s.t.	BS-A5

Ž

žádostivý, adj.	-	eager, anxious to know	L.94 GN
žalář, -e, m.	-	imprisonment, jail	L.94
žalář na doživotí	-	life imprisonment	
žalobce, -e, pl.-i, m.	-	accuser; plaintif, claimant	L.94
veřejný žalobce (formerly); now:prokurátor	-	public prosecutor	
žalovat někoho, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	-	to sue s.o.	L.96 HW
žebřík, -u, m.	-	ladder	L.92
ženatý, adj.	-	married (man)	L.94

ždímat něco, dur. -ám,-ej,-al,-án	-	to wring s.t.	L.104
žíla, f.	-	vein	L.92 GN
žně, žní, f.pl.	-	harvest, harvest time	L.103 GN